

Miljøgodkendelse¹ af

Malkekvægbruget
Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov

**Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
Tlf. 73 76 76 76**

---

¹ Miljøgodkendelse meddelt i medfør af § 12 stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	4
1. Resumé og samlet vurdering	5
1.1. Ikke teknisk resumé.....	5
1.2. Meddelelse af miljøgodkendelse	6
1.3. Offentlighed	8
2. Generelle forhold	9
2.1. Drift og indretning.....	9
2.2. Årsproduktion – staldbelægning	11
2.3. Information om ændringer på virksomheden	11
3. Landskabsinteresser.....	13
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	13
3.2 Placering i landskabet	15
4. Anlæg	17
4.1 Staldinventar- og drift	17
4.1.1. Ventilation.....	18
4.1.1. Foder og ensilage	19
4.1.2. Energi og vandforbrug	19
4.1.3. Rengøring af staldanlæg.....	20
4.2. Ammoniakreducerende miljøteknologi.....	20
4.3. Lugt	21
4.4. Gødnings- og ensilageopbevaring.....	22
4.4.1. Gødningshåndtering.....	24
4.5. Teknikker til gyllehåndtering.....	25
4.6. Anvendelse af anden organisk gødning	25
4.7. Transport.....	25
4.7.1. Transport af husdyrgødning.....	25
4.7.2. Øvrig transport	26
4.8. Spildevand og overfladevand	27
4.9. Uheld og risici.....	28
4.10. Støjkloder	29
4.11. Skadedyr	31
4.12. Støv	32
4.13. Lys.....	32
4.14. Oplag af olie, affald, kemikalier og medicin.....	32
4.14.1. Olie	32
4.14.2. Affald.....	33
4.14.3. Kemikalier og medicin.....	34
5. Anlæggets påvirkning af beskyttet natur.....	35
5.1 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.....	35
5.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.	36
6. Udbringningsarealer	41
6.1. Arealanvendelse.....	42
6.2 <i>Beskyttet natur</i>	42
6.3 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande.....	49
6.4 Nitrat til grundvand	50
6.5 Fosfor til vandløb, søer og kystvande.....	51
6.6 Natura 2000	53
6.7 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV).....	55
7. Bedste tilgængelige teknik/Renere teknologi	57
8. Alternativer og 0-alternativet	62

8. Alternativer og 0-alternativet	62
8.1 Alternativer til valgt placering af udvidelse og valg af staldsystem.....	62
8.2 0-alternativ	63
9. Tilsyn, kontrol og egenkontrol	65
10. Ophør af virksomheden.....	66
11. Klagevejledning	67
12. Bilag.....	69

Datablad

Titel:	Miljøgodkendelse af malkekvægbruget på Nørregårdvej 5, Ravsted, 6372 Bylderup Bov. Miljøgodkendelsen er meddelt i medfør af § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.
Sagsnr.:	07/14018
Godkendelsesdato:	28. august 2009
Ejer af ejendommen:	Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov
Telefonnummer:	74 64 75 21
Mobilnummer:	40 44 75 21
Ejendomsnr.:	5800013391
Matr.nr. og ejerlav:	7, 64, 43, 336, 338, 344, 499, 502, 504, 592, Ravsted Ejerlav, Ravsted
CVR nr.:	77062912
CVR/p nr.:	1002510069
CHR-nr.:	50615
Miljørådgiver:	LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev, tlf..73642933, att. Louise Hedegaard Jørgensen
Tilsynsmyndighed:	Aabenraa Kommune
Sagsbehandler, miljø:	Susanne Niman Jensen
Kvalitetssikring, miljø:	Lars Paulsen
Sagsbehandler, natur:	Tina L. S. Hjørne
Kvalitetssikring, natur:	Torben Hansen

Tønder Kommunes miljø- og naturafdeling har vurderet arealerne, der ligger i Tønder Kommune, og denne vurdering er implementeret i godkendelsen.

1. Resumé og samlet vurdering

1.1. Ikke teknisk resumé

Uwe Carstensen har ansøgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov.

Ansøgningen vedrører en udvidelse af eksisterende malkekvægbesætning fra nuværende 222,16 DE til 436,31 DE. Antallet af malkekøer udvides fra 140 til 280.

Udvidelsen indebærer at den eksisterende kostald udvides, der etableres et udvendigt foderbord til køerne ligesom der etableres yderligere 2 malkeroboter. Der opstilles 2 kalvehytter á 13 m² og 2 kælvningsbokse á 25 m² på betonpladsen vest for møddingspladsen. Desuden etableres der en ny 4500 m³ gyllebeholder og yderligere 1620 m² ensilagesilo. På den eksisterende gyllebeholder på 2500 m³ og på den nye gyllebeholder på 4500 m³, etableres der teltoverdækning.

Husdyrgødningen fordeles på ejede og forpagtede arealer samt græsningsaftaler og gylleaftaler. En del af gylleaftalerne og græsningsaftalerne ligger i Tønder Kommune. Tønder Kommune er blevet hørt og har stillet vilkår om disse arealer jfr. bilag 2. Vilkårene er blevet indarbejdet i denne miljøgodkendelse.

Det ansøgte husdyrhold overstiger 250 DE, og udvidelsen er omfattet af reglerne i § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Aabenraa Kommune.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Aabenraa Kommune en § 12, stk. 2 miljøgodkendelse af husdyrbruget på en række anførte vilkår.

1.2. Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø og Natur meddeler miljøgodkendelse til en erhvervmæssig nødvendig udvidelse af kvægbruget på Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov fra 222,16 DE til 436,33 DE.

Dette sker:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer,
- i henhold til nedenstående vilkår.

Det er Aabenraa Kommunes vurdering, at følges miljøgodkendelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil udvidelsen ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, dvs.:

- dyreholdets størrelse
- stalde
- gødnings - og ensilageopbevaringsanlæg,
- udspretningsarealer

før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love, bekendtgørelser og Aabenraa Kommunes Regulativer også selv om disse regler bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter byggetilladelse eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrloven.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil den 28. august 2017.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Godkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering.

Den første regelmæssige vurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år.

Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

Det skal bemærkes, at Aabenraa Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Der gives 2 år til at udnytte godkendelsen, efter den er meddelt.

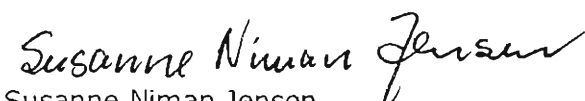
Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Det er Aabenraa Kommunens samlede vurdering, at det miljøgodkendte husdyrbrug:

- overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat,
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt,
- ikke vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer og
- ikke tilsidesætter hensynet til de landskabelige værdier.

Den 28/8-2009

Susanne Niman Jensen
Miljøsagsbehandler
Agronom
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte: 73767480
snj@aabenraa.dk

Tina L. S. Hjørne
Natursagsbehandler
Biolog
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte: 73767284
tlh@aabenraa.dk

1.3. Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret i uge 27, 2007 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelsen blev den 2. juli 2009 sendt i høring hos ansøger, naboer, andre berørte som har anmodet herom samt Tønder Kommune. Der var en frist på 6 uger til at kommentere udkastet.

Aabenraa Kommune modtog ingen kommentarer.

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret i Aabenraa Ugeavis onsdag den 9. september 2009, og afgørelsen bliver fremsendt til parter og klageberettigede, som beskrevet i Klagevejledningen i afsnit 11.

2. Generelle forhold

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov.

Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 50615 og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 77062912 og CVR/p nr. 1002510069

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der fremgår af skema nr. 1952, version 9, genereret den 17. juni 2009. Ansøgningen med tilhørende bilag, der blandt andet indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt i bilag 1.

2.1. Drift og indretning

Redegørelse for eksisterende anlæg og udvidelserne

Ejendommen Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov er beliggende i landzone ca. 900 m nord for Ravsted by og 390 m fra nærmeste nabo.

Der er tale om udvidelse af et eksisterende malkekvægbrug. Situationsplan fremgår af bilag 1.2.

Den eksisterende kostald består af 2 stalde, der er bygget sammen. Denne er i dag indrettet med 6 rækker + 3 rækker senge til køer på den ene side af foderbordet. På køernes gangareal er der spalter. I den østlige ende af stalden er der i dag ikke etableret senge. På modsatte side af det eksisterende foderbord, er der etableret store dybstrøelsesbokse med ædeplads med spalter til kvier. Køerne malkes i robotter. I den vestlige ende af stalden er der etableret en stor kælvningsboks med dybstrøelse. Ved siden af denne er der en plads til bokse til spædkalve. Stalden mod syd er 22,4 m bred og 50,2 m lang. Benhøjden er 3 meter. Den anden stald er 26 m bred og 50,2 m lang med en benhøjde på 5 meter. Taghældningen på begge bygninger er 20 grader. Højderne på bygningerne er hhv. ca. 7 m og 9,3 m.

Kostalden udvides med et udvendigt foderbord på 36,2 meter af sydsiden samt i endegavlen mod øst hen til det eksisterende foderbord. Gangarealets bredde er 3,2 m. Inde i stalden vil der blive etableret 45 nye senge i den del af stalden, der ikke er udnyttet. Staldtypen er et pladsstøbt drænet og skrabet gulv. Desuden bliver der etableret 94 nye sengepladser i tilknytning i til den eksisterende stald med senge og spalter. Dertil vil der blive opsat to robotter mere til malkning af køerne. Dermed bliver der 252 senge til de malkende køer.

Derudover udvides der fra 6 til 28 gold -, kælle og syge køer i dybstrøelsesbokse.

På nordsiden af stalden, der hvor kvierne i dag går i dybstrøelse, vil stalden blive forlænget med 7,5 meter mod nord, hvor der etableres 4 rækker senge i sengestald med spalter. I denne afdeling etableres i alt 123 senge. Dertil etableres et udvendigt foderbord på ca. 5 m bredde. Længden af stalden er 50,5 m. det vil sige, at der udvides med 380 m² til kvierne, og ved køerne udvides der med ca. 230 m² (nyt foderbord) og der ændres i 250 m² ved udnyttelse af det sidste af stalden/etablering af senge.

På kostaldens sydlige side er der etableret en 18000 l mælketank.

Øst for stalden i forbindelse med eksisterende plansiloanlæg etableres yderligere 3 plansiloer (12m X 45m).

Der bliver ikke ændret på den eksisterende ungdyrstald, der ligger nord for stuehuset. Umiddelbart nord for stalden imellem den ældste gyllebeholder på 616 m³ og møddingspladsen opstilles 2 kalvehytter på hver 13 m² og 2 kælvningshytter på hver 25 m². Pladsen er belagt med beton, og der er afløb til gyllebeholderen.

Nord for stalden og eksisterende gyllebeholder, etableres der en ny gyllebeholder med fast overdækning på 4500 m³. Desuden etableres der fast overdækning på den eksisterende gyllebeholder på 2500 m³. Derudover er der en 616 m³ gyllebeholder nord for kalve - og ungdyrstalden, der ikke etableres fast overdækning på. Det giver en samlet kapacitet i gyllebeholderne på 7616 m³, hvilket svarer til 9,0 mdr. opbevaringskapacitet. Hertil kommer kapacitet i gyllekanaler og forbeholder.

Den nye gyllebeholder etableres 15 m fra vej, således at afstandskravet er overholdt. Ved vejen var der en grøft, som ansøger har rørlagt uden tilladelse. Der er indsendt en ansøgning om lovliggørelse af rørlægningen. Rørlægningen er begrundet i at beskytte grøften, hvis der skulle ske et gylleudslip.

Den nye ensilagesilo overholder afstandskravene.

Redegørelse for markvandsboringerne placering og dispensation for afstandskrav

Afstandskravet fra markvandsboringer og staldanlæg er 25 m. Markvandsboring med DGU nr.: 159.1180 er beliggende 15 m nordøst for staldanlægget, hvor der udvides med et afsnit til kvierne. Denne boring nedlægges.

Markvandsboring med DGU nr.: 159.1162 er beliggende 15 m syd for staldanlægget. Boringen er forsynet med en brøndring, hvorved den ligger 30 cm over terræn. Den er forsynet med et tæt låg, og bunden er af beton. Der er lagt beton imellem boringen og staldanlægget.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil kunne ske forurening af grundvandet p.gr.a. markvandsboring med DGU nr. 1591162's placering og indretning. Kommunen giver derfor dispensation fra afstandskravet.

Øvrige afstandskrav

Alle øvrige generelle afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Alle ejendommens bygninger ligger i henhold til regionplan 2005-2016 og forslag til kommuneplan 2009 indenfor udpegningen "uforstyrrede landskaber".

Derudover er der ingen udpegninger i form af landskabelige og kulturhistoriske værdier mv.

I godkendelsens afsnit 5 er der redegjort for anlæggets og arealernes påvirkning af naturområder omkring ejendommen.

Bygningerne ligger ikke indenfor bygge - og beskyttelseslinjer i forhold til strand, klit, skov, sø, å, kirke eller fortidsminde.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen af kostalden og stalden til opdræt samt etablering af ensilageplads og en gyllebeholder med teltoverdækning og etablering af teltoverdækning på en eksisterende gyllebeholder, samt opstilling af 2 kalvehytter og 2 kælvningshytter ikke vil forringe de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 1952,

version 9, genereret den 17. juni 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 17. juni 2009, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.

2. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelsen.
3. Der skal indhentes tilladelse til den rørlagte grøft 15 m fra gyllebeholderen. Alternativt skal der etableres en jordvold, der kan forhindre et evt. gylleudslip i at forurene grøften.
4. Der skal være en 5 m zone omkring ejendommens markvandsboringer, hvor der ikke må gødes, sprøjtes eller spildes foder.

2.2. Årsproduktion – staldbelægning

Redegørelse

Husdyrbruget har en eksisterende tilladelse til et dyrehold på 222,16 DE malkekvæg bestående af 140 malkekøer, tung race, samt 30 småkalve (0-6 mdr.) og 140 kvier (6 - 28 mdr.).

Husdyrbruget gives tilladelse til et dyrehold på i alt 436,33 DE malkekvæg bestående af 280 malkekøer, tung race, med 81 småkalve (0-6 mdr.) og 240 opdræt (6-27 mdr.).

Vilkår

5. Anlægsudvidelsen skal være afsluttet efter 2 år.
6. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune om besætningens størrelse efter 2 år, og når besætningen er nået op på 436,33 DE.
7. Fordelingen mellem årskøer og opdræt kan variere inden for det maksimale antal DE - alt andet er lige.
8. Årsproduktionen skal dokumenteres efter anmodning fra Aabenraa Kommune.

2.3. Information om ændringer på virksomheden

Redegørelse

Information om ejerforhold m.v. og de tiltænkte ændringer af husdyrbruget er beskrevet i ansøgningen med tilhørende bilag, der er vedlagt denne godkendelse som bilag 1.

Miljøredegørelsen og miljøvurderingen tager udgangspunkt i anlægget og i udbringningsarealerne, der fremgår af bilag 1 afsnit 4.1.3 i alt 133,62 ha ejede og forpagtede arealer. Derudover afsættes der husdyrgødning via aftale om overførsel fra 123,1 DE. Desuden er der indgået en græsningsaftale svarende til afsætning af gødning fra ca. 12 DE. Græsningsaftalen ligger udenfor harmoniarealerne.

I Tønder Kommune er der et forpagtet areal på 8,4 ha, der ikke bruges som udbringningsareal, et aftaleareal på afsætning af 55,0 DE og græsningsaftalerne svarende til ca. 12 DE. Tønder Kommune er blevet hørt om disse arealer, og Tønder Kommunes miljøredegørelse og miljøvurdering af arealerne er indarbejdet i denne godkendelse.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til Aabenraa Kommune. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt Aabenraa Kommune vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare.

Øvrige ændringer i bedriften skal forelægges Aabenraa Kommune, der skal vurdere, om ændringen udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at drift og håndtering er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre gener for miljøet.

Vilkår

9. Ændringer i ejerforhold og driftsherreforhold, skal meddeles til Aabenraa Kommune.
10. Udskiftning af arealer skal ske til Aabenraa Kommune.
11. Planlagte ændringer på ejendommen skal forelægges Aabenraa Kommune, der vil vurdere, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

3. Landskabsinteresser

3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

Afstandene fra anlægget, til de emner der er omfattet af afstandskrav, er vist i tabel 1. Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i IT-ansøgningssystemet. Husdyrbruget er beliggende i landzone.

Afstandene til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beskrevet i afsnit 4.3.

Tabel 1 - Afstandskrav

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	18 m	Afstanden er målt fra den gamle kostald til beboelsen	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	9800 m	Til Kohberg Brød i Bolderslev	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	1540 m	Afstanden til Ravsted private almene vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	15 m	Fra det nye udendørs foderbord, der etableres vest for stalden, er der 15 m til en markvandsboring	25 m
Vandløb	90 m	Den nye gyllebeholder ligger 90 m fra et vandløb	15 m
Dræn	Der er ingen dræn på ejendommen		15 m
Sø	140 m	Sydvest for anlægget ligger denne sø	15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	3 m	Aabenraa Kommune har givet dispensation for afstand fra ensilagesilo til vej i 2007.	15 m
Naboskel	60 m	Ansøger har købt arealer til som endnu ikke er inde i kort og matr.styrelsens kort.	30 m

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskravet til markvandsboring med DGU nr. 159.1162, som der gives dispensation til i nærværende miljøgodkendelse se afsnit 2.1. Der er tidligere givet dispensation til ensilagesiloen, der ligger 3 m fra privat fællesvej.

Kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller arealer indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen".

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Lavbund og okker".

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Skovrejsningsområder".

Fredede områder

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder", "Fredede områder forslag" og "Fredede områder".

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Strandbeskyttelseszone".

Klitfredningslinie

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Klitfredningslinie".

Skovbyggelinie

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "skovbyggelinie".

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier".

Kirkebeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller arealer inden for "Kirkebyggelinien".

Fortidsmindebeskyttelseslinie

Som nævnt under "Fredede områder", så er der ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder".

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Fortidsmindebeskyttelseslinie".

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen arealer eller bygninger der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at alle beskyttelseslinjer og fredninger er overholdt. Der stilles ikke yderligere vilkår.

3.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Landskabelige værdier

Nørregårdvej 5 ligger i området, der er udpeget som uforstyrret landskab. Alt nyt byggeri sker i tilknytning til hidtidige bebyggede arealer. Placeringen af det nye byggeri er bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en sammenbygning med eksisterende byggeri er mest hensigtsmæssigt.

Tabel 2 - Materialevalg

Bygning		Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer /farver	Anvendelse
Nr.	Kostald/ kviestald før udvidelse Der er tale om 2 stalde, der er bygget sammen	1125 m ² og 1305 m ²	7 m og 9,3 m	20 °	Kostalden er beklædt med røde stålplader, og taget er med gråt eternit. Der er 3 rækker lysplader på hver tagflade. I gavlen er der opsat lysplader i en stribe over porten helt til kip.	Køer og kvier
	Kostald/ kviestald efter udvidelse Stalden udvides med	380 m ²	9,3 m	20°	Begge gavle er beklædt med røde stålplader. Siden mod syd er sammenbygget med den eksisterende stald og siden mod nord er åben. Taget er beklædt med stålplader.	Køer og kvier
	Nyt udvendigt foderbord	116 m ² og 251 m ²			Beton	foderbord
	Plansiloanlæg	1620 m ²			Betonelementer	ensilage
	Nyt plansiloanlæg	1620 m ²			Betonelementer	ensilage
	Mælketank	18000 l	5,8 m		Stål	mælk
	Gammel kostald/ Kalvestald	32 x 12 m ² = 384 m ²	7 m		Rød teglsten og eternit tag	kalvestald
	Lade	Ca. 750 m ²	7 m	20°	Grønne stålplader og eternittag.	halm
	Kornsiloanlæg	8 x 12 m ² = 96 m ²	10 m	30°	Røde teglsten og eternittag.	Korn
	Maskinhus	1120 m ²	8 m	20°	Vægge: Rød/brune stålplader Tag: eternitplader Den sydlige gavl er med lysplader over porten	maskiner

	Møddingsplads	9 x 13 m ² = 117 m ²			Beton	Dybstrøelse, ensilagespild, kalvemøg
	Gyllebeholder 1	2500 m ³	4 m heraf 2 m over jorden		Betonelementer med teltoverdækning	Gylle
	Gyllebeholder 2	616 m ³	4 m heraf 2 m under jorden		Betonelementer	Gylle
	Ny Gyllebeholder 3	4500 m ³	5 m heraf 2 ½ m over jorden.		Betonelementer med teltoverdækning	Gylle
	Garage	100 m ²	5 m	30°	Røde teglsten og brune tagsten.	bilgarage
	Stuehus	192 m ²	5,2 m	30°	Stuehus: Røde teglsten Tag: brune tagsten	Beboelse

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber" og "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Alle bygninger ligger inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber".

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Geologiske værdier

Der er ingen bygninger inden for udpegningen "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative værdier

Der er ingen bygninger eller arealer inden for udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål", "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål".

Ovenstående er brugt i kommunens samlede vurdering af husdyrbrugets placering i landskabet.

Vurdering

Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov er i henhold til den gældende Regionplan 2005-2016 og Forslag til Kommuneplan 2009 placeret i landzone og i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Desuden er området udpeget som uforstyrret landskab. Det nye byggeri opføres i tilknytning til hidtidig bebygget areal. Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen af det ansøgte – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderen og teltoverdækningen af de 2 største gyllebeholdere ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet. Det vurderes samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil være i strid med hensynet til det uforstyrrede landskab.

Der stilles ikke yderligere vilkår.

4. Anlæg

4.1 Staldinventar- og drift

Redegørelse

Kostalden udvides med et udvendigt foderbord på 230 m². Inde i stalden bliver der etableret 45 nye senge i de 250 m² af stalden, der endnu ikke er udnyttet. Desuden bliver der etableret 94 nye sengepladser i tilknytning til staldafsnittet med sengebåse og spalter, hvor der i dag er plads til 113 malkekøer. Dermed bliver der 252 sengepladser til køer.

De 45 nye sengebåse til køer etableres med fast gulv med dræn og fald mod dræn med skrabning hver 2. time. Der er tale om et pladsstøbt gulv.

I den eksisterende kostald, der er en sengebåsestald med spalter, bliver der plads til 207 køer. Her etableres der skrabeanlæg, der kører hver 2. time.

Desuden er der i kostalden en afdeling med dybstrøelse til goldkøer samt bokse med dybstrøelse til syge dyr og kælvningsbokse. I dybstrøelsesafdelingen bliver der plads til 28 køer og 15 kalve fra 0 – 1 mdr. Det er en udvidelse af dybstrøelsesarealet til køer fra 6 til 28 køer. Der er 15 kalve både før og efter udvidelsen.

Der vil blive opsat yderligere 2 malkebotter, hvorefter der er 4 malkebotter.

I den del af stalden, hvor kvierne i dag går i dybstrøelse, ombygges stalden fra dybstrøelse med lang ædeplads med spalter til sengestald med spalter. Stalden bliver forlænget med 7,5 m, og der etableres 138 senge. Dertil etableres et udvendigt foderbord på ca. 5 m i bredde. Der udvides i alt med ca. 380 m² hos kvierne.

Ungdyrstalden (den gamle kostald) fortsætter uændret. I dag går der 84 kvier fra 6-18 mdr. og 48 kalve fra 1 -6 mdr. Der kommer til at gå 103 kvier fra 6-15 mdr. og 66 kalve fra 1-6 mdr.

Ungdyrstalden er en sengebåsestald med spaltegulv. Småkalvene går i dybstrøelse.

Der opstilles 2 kalvehytter og 2 kælvningsbokse på beton med afløb vest for møddingspladsen.

Tabel 3 - Ungdyrstald (gammel kostald)

Dyretype	Staldsystem	Antal ansøgt
Opdræt (6-15 mdr.)	Sengebåsestald med spalter og bagskyl/rundskyl	I alt 103 stk (6-15 mdr.) (inklusive kalvene i kalvehusene)

Plads til kalve - og kælvningshytter

Dyretype	Staldsystem	Antal ansøgt
Opdræt (1-6 mdr.)	2 hytter med dybstrøelse	12 kalve
Køer med kalve efter kælvning	2 hytter med dybstrøelse	Maks. 6 køer med kalve (går der kun i få dage)

Tabel 4 - Eksisterende kostald der udvides

Dyretype	Staldsystem	Antal ansøgt
Opdræt (15- 27 mdr.)	Ny ungdyrstald i forbindelse med eksisterende kostald ændres fra dybstrøelse med lang ædeplads med spalter til sengestald med spalter og bagskyl/rundskyl.	Der ændres fra 40 kvier fra 18-26 mdr. der afgræsser i 4 mdr. indenfor harmoniarealerne til 37 stk. 15-18 mdr. ingen afgræsning 60 stk. 18-24 mdr. afgræsning udenfor harmoniarealerne i 5 mdr. 40 stk. 24-27 mdr. ingen afgræsning. Der er i alt 137 stk. opdræt
Malkekøer	Eksisterende med spalter og bagskyl/rundskyl.	Der ændres fra 113 malkekøer i stald med spalter og bagskyl/rundskyl til 207 malkekøer i stald med spalter og bagskyl/rundskyl og med skraber der kører hver anden time.
Malkekøer	Nyoprettet i eksisterende stald, hvor der stod maskiner før. Etableres med fast gulv fald mod dræn og med skraber.	45 malkekøer
Goldkøer, kælvkøer og syge køer	Dybstrøelse	Udvides fra 6 til 28 stk.
Spædkalve (0-1 mdr.)	Dybstrøelse	15 stk. (0-1 mdr.) Uændret

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den beskrevne indretning og drift er i overensstemmelse med gældende regler, og at det ikke vil medføre gener for miljøet. Der stilles vilkår om indretning og drift af stalden i afsnit 4.2 vilkår 12 – 14.

4.1.1. Ventilation*Redegørelse*

De nye staldafsnit, der etableres i forbindelse med de eksisterende stalde, bliver etableret med naturlig ventilation.

Ungdyrstalden er etableret med 3 rotorventilatorer, der mest anvendes i vinterperioden.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at naturlig ventilation er den bedst mulige for dyrevelfærden i kostalden.

Ungdyrstalden, der er en gammel kostald, blev etableret med 3 ventilatorer, der bibeholdes.

Det er en vurdering, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for omkringboende.

Vilkår

12. Ventilatorerne i ungdyrstalden skal rengøres og justeres mindst én gang om året.

4.1.1. Foder og ensilage

Redegørelse

Der fodres med ensilage som i nudrift opbevares i plansiloer på i alt 1620 m² fra 2006 med fast bund og afløb til gyllebeholderen på 2500 m³. Der udvides med 1620 m² plansiloer med fast bund og afløb til samme gyllebeholder som i nudrift.

Udover ensilage anvendes der indkøbt kraftfoder, mineral - og vitaminblandinger, foderadditiv, halm og hø. Kraftfoderet er placeret i den vestlige side i kostalden. Halm og hø er primært placeret i laden/maskinhuset, der er bygget sammen med den eksisterende ungdyr/kalvestald. Der planlægges at opbevare hø og halm i det nye maskinhus.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at håndtering og opbevaring af ensilage, med etablering af ny ensilagesilo, hvorefter al ensilage kan opbevares i siloanlæg, giver mindre påvirkning af omgivelserne end i nudrift. Det vurderes, at opbevaring og håndtering af øvrig foder ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt.

4.1.2. Energi og vandforbrug

Redegørelse

Samlet energiforbrug i nudrift og ansøgt drift

Tabel 5 - Energiforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug efter (forventet)
El	169.600 kwh/år	300.000 kwh/år
Opvarmning stuehus	Varmegenindvinding fra stalden	Varmegenindvinding fra stalden
Dieselolie	18.000 liter/år	26.000 liter/år
Gas til korntørring	15 flasker á 50 kg	15 flasker á 50 kg

Samlet vandforbrug i nudrift of ansøgt drift

Tabel 6 - Vandforbrug

Type	Forbrug før	Forbrug efter (forventet)
Drikkevand inkl. vandspild	6925 m ³	12.000 m ³
Vask i stald og rengøring af malkerobbotter	745 m ³	1330 m ³
Rengøring af maskiner	300 m ³	450 m ³
Ialt	7270 m ³	13780 m ³

Derudover er der en tilladelse til 119.000 m³ vand til markvanding i både nudrift og ansøgt drift.

Ejendommen er tilsluttet Ravsted Vandværk, der er et privat alment vandværk.

4.1.3. Rengøring af staldanlæg

Redegørelse

I kostalden installeres en skraber som kører hver 2. time.

Der udføres egenkontrol af slid på gummiskraberne.

Der holdes rent og ryddeligt omkring anlæggene.

Foder og gødningsrester fjernes og lægges på møddingspladsen. Gulve og gangarealer holdes rengjorte.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at renholdelse af staldafsnit med spalter er tilstrækkeligt for overholdelse af gældende krav og retningslinjer med hensyn til rengøring.

4.2. Ammoniakreducerende miljøteknologi

Redegørelse

I den eksisterende kostald (sengestald med bagskyl/rundskyl), hvor der udvides fra 113 til 207 malkekøer, bliver der installeret skrabere, der kører hver anden time.

Den nyoprettede afdeling til 45 malkekøer etableres med fast gulv med dræn 2 % fald mod dræn og skrabere, der kører hver anden time.

IT-ansøgningssystemet angiver for denne staldtype et ammoniaktab på 4%. Det er den samme reduktion, som for præfabrikerede drænedede gulve, der har haft BAT byggeblad nr. 107.04-51.

Staldafsnittet til opdræt fra 6 -27 mdr. bliver ændret og udvidet fra 40 kvier (18 – 26 mdr.) Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til sengebåsestald med bagskyl og ringkanal til i alt 137 stk. opdræt (6-27 mdr.). Af de 137 stk. opdræt går 60 stk. (18-24 mdr.) på græs i 5 mdr./år. Staldafsnittet skrubes ikke.

Derudover går 28 køer og 15 kalve fra 0-1 mdr. i dybstrøelse. Det er en udvidelse af dybstrøelsesarealet til køer fra 6 til 28 køer. Der er 15 kalve både før og efter udvidelsen. Udvidelsen af dybstrøelsesarealet er begrundet i, at der skal være det antal pladser til syge eller svage køer samt kælvkøer, som der er behov for. Behovet stiger i takt med, at antallet af køer udvides.

Der etableres teltoverdækning på den nye gyllebeholder på 4500 m³ og på gyllebeholderen på 2500 m³.

Den valgte teknik lever op til kravet om 20 % ammoniakreduktion fra stald og lager. Tabel 3.1.1 i bilag 1 viser en reduktion på 123 kg N udover de 20 %, der er krav om.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den anvendte teknologi giver tilstrækkelig effekt til at sikre 20 % ammoniakreduktion.

Vilkår

13. I staldafsnittet til 45 malkekøer skal gulvene i gangarealerne bestå af fast gulv med 2 % hældning med et skrabe anlæg, der kører mindst hver 2. time. Anvisningerne i byggeblad omkring pladstøbte gulve skal følges.

14. Spaltegulvet i staldafsnittet der udvides til 207 malkekøer skal rengøres med spalteskraber mindst 12 gange dagligt.
15. Spalter mv. skal kontrolleres og renholdes ved at skrabe, så det sikres, at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.

4.3. Lugt

Redegørelse

Staldanlæg

I IT-ansøgningssystemet er det beregnet, hvilke afstande der mindst skal være fra forskellige boligtyper se nedenstående tabel. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver område. Det er indlagt i systemet, at beregningerne skal gennemføres både efter FMK lugtberegningsmodellen og efter den nye lugtvejledningsberegning. Den beregningsmodel, der stiller de omkringboende bedst, skal anvendes. I denne sag er den nye lugtvejledningsberegning anvendt. Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye staldafsnit indgår i beregningen. Der skal også tages hensyn til placering i forhold til andre husdyrbrug, der kan bidrage til de samlede lugtgener for omboende (kumulation). I denne godkendelse har det ikke været relevant at tage kumulation af lugtgener i betragtning.

Tabel 7 - Lugtberegninger

Områdetype	Lovens krav –minimum afstand (geneafstand) angivet i meter	Den faktiske afstand angivet i et interval
Byzone	342,32 m	973 m -1016 m
Samlet bebyggelse	227 m	868 m – 912 m
Enkeltbeboelse, hvor der ikke er landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger	96 m	427 m – 521 m

Det ses af tabellen, at de faktiske afstande er større end de beregnede geneafstande. Projektet overholder således det lovpligtige beskyttelsesniveau for lugt.

Håndtering og opbevaring af gylle

Den nye gyllebeholder på 4500 m³ vil blive forsynet med fast overdækning i form af teltdug. Det samme gælder for gyllebeholderen på 2500 m³. Den sidste gyllebeholder er der et naturligt flydelag på.

Gyllen nedfældes på sort jord og på græsmarker. På øvrige arealer køres gyllen ud med slæbeslanger.

Der har aldrig været klaget til Aabenraa Kommune over lugt fra hverken stalde, gyllebeholdere eller arealer.

Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Eventuelle udgifter hertil afholdes af bedriften.

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboer til staldanlægget, gyllebeholderne og arealerne.

Vilkår

16. Der skal tages mest muligt hensyn til omkringboende ved udbringning af gylle. Det kan ske ved, at ansøger giver besked til boliger, der ligger umiddelbart opad et udbringningsareal 2 dage inden udbringning. Alternativt kan ansøger aftale med omkringboende, at de kontakter ansøger, hvis det for dem vil være belastende, hvis der køres gylle ud p.gr.a. højtideligheder større fester/arrangementer.

4.4. Gødnings- og ensilageopbevaring

Redegørelse

Tablet 8

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Seneste beholder kontrol	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	1	1994	2004	2500	Teltdug	Der er ingen pumpe på beholderen
Gyllebeholder	2	1982	2008	616	Naturligt flydelag	Der er ingen pumpe på beholderen
Gyllebeholder	3	2009		4500	Teltdug	Der er ingen pumpe på beholderen
Møddingsplads				9x13 m ² = 117 m ² svarende til 120 tons møg	Ja, den overdækkes i perioder uden daglig tilførsel	
Ensilagesilo	3 stk.	2006		3 x 45 m x 12 m = 1620 m ²	Ja med plastik	
Ensilagesilo	3 stk.	2009		3 x 45 m x 12 m = 1620 m ²	Ja med plastik	

Gyllebeholderne er omfattet af og tilmeldt 10-års beholderkontrolordningen.

Der er efter udvidelsen en samlet opbevaringskapacitet på 7.616 m³ gylle. I alt produceres ca. 7.654 m³ gylle om året. Dertil kommer spildevand fra plansilo og møddingsplads på 2352 m³/år. I beregningsmodellen for gylle er indregnet drikkevandsspild og rengøringsvand. Der er også regnet med at beholderne er åbne og derfor modtager regnvand. I denne ansøgning er der regnet med 729 m³ ekstra vaskevand og drikkevandsspild, og der er modregnet 600 m³ regnvand, fordi de 2 største beholdere har fast overdækning. Kapacitetsberegningen fremgår af bilag 1.4.

Der er 9,0 mdr. opbevaringskapacitet af kvæggylle i gyllebeholderne. Dertil kommer gyllekanaler og forbeholder.

Møddingsplads/kompostopbevaring

Kapacitetsberegningen viser, at der produceres 283 m³ dybstrøelse pr. år. Møddingspladsen er 9 m x 13 m = 117 m². Højden på dybstrøelsen må maks. være 3,5 m. Der er således plads til 410 m³. Møddingspladsen vil ved normale tilstande kunne rumme den producerede gødning samt ensilagespild fra ejendommen. Skulle der opstå en situation, hvor der er behov for mere kapacitet, lægges kompost i markstak efter gældende regler.

Ensilageopbevaring

Der udvides med 3 plansiloer på 12 x 45 m så der i alt bliver 6 plansiloer på 12 x 45 m i alt 3240 m² fast bund og med afløb til gyllebeholderen. Hvis der et år høstes mere ensilage, end der kan være i siloanlægget, vil det blive lagt i markstak, og de gældende regler vil blive fulgt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrgødning og ensilage opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt uden væsentlig risiko for miljøet. Etablering af ny ensilagesilo, giver en mindre påvirkning af omgivelserne end ved at lægge ensilagen i markstakke. Fast overdækning af de 2 største gyllebeholdere giver en mindre påvirkning af omgivelserne end ved naturligt flydelag, der kan slås i stykker. Opbevaringskapaciteten vurderes at kunne dække behovet for gødningsopbevaring.

Vilkår

17. Gyllebeholder 1 og 3 skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
18. Hvis en gyllebeholder tages ud af drift skal det anmeldes til kommunen.
19. Hvis der ikke er daglig tilførsel til møddingen, skal den overdækkes.
20. Kompost og ensilage i markstak må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres det samme sted igen før efter 5 år.
21. Kompost og ensilage i markstak skal overholde følgende afstandskrav:

Kategori	Afstandskrav, meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m
Nabobeboelse	50 m
Til naboskel	30 m

22. Kompost og ensilage i markstakke må ikke placeres på arealer som skråner mod vandløb og søer, og de skal placeres så de ligger mest muligt i læ.
23. Ensilage og kompost skal overdækkes straks efter etablering af markstak.
24. Ensilage skal overdækkes med lufttæt materiale straks efter ilægning i siloen.
25. Kasseret ensilage fra ensilagesiloer skal fjernes løbende og opbevares overdækket med plast eller lignende.

4.4.1. Gødningshåndtering

Redegørelse

Der muges fra syge – og kælvningsboksene hver gang de har været brugt. Kalvehytterne tømmes ca. hver anden måned. Gødningen lægges på møddingspladsen. Når møddingen er fuld, og gødningen er komposteret, køres gødningen direkte ud eller opbevares i markstak på det areal, hvor det umiddelbart skal anvendes. Dybstrøelsesboksene tømmes ca. hver fjerde måned. Som udgangspunkt bringes dybstrøelsen direkte ud og pløjes ned. Kasseret ensilage vil blive fjernet løbende og kørt på møddingspladsen, hvor det overdækkes med plast eller lignende.

Udpumpning af gylle fra staldene til gyllebeholderne foregår under opsyn. Der er ingen pumper på gyllebeholderne, der alle er forsynet med dykket indløb.

Fra den gamle stald sidder pumpen til gylle ved stalden, og et spjæld hindrer tilbageløb til stalden. Røret pumpes tomt, før der slukkes for pumpen.

Der er installeret en timer, der afbryder efter et passende tidsrum. Der er en afbryder, der sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Pumpen afbrydes ved hovedtavlen efter udpumpning.

Fra den nye stald pumpes gyllen til gyllebeholderne med traktorpumpe.

Maskinstationen varetager overpumpning af gylle fra beholderne til gyllevogn med dertil egnet udstyr. Overpumpning af gylle sker under opsyn.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den anvendte teknik med pumpning af gylle fra gyllekanaler til gyllebeholder og derfra over i gyllevogne opfylder gældende krav. Det vurderes, at der arbejdes med at undgå uheld, udslip og påvirkning af miljøet.

Vilkår

26. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
27. Der må ikke anvendes faste stationære pumper på gyllebeholderne. I stedet skal der anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb.
28. Der må ikke monteres fjernbetjent pumpeudstyr. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.
29. Når pumpning af gylle fra den gamle stald (ungdyrstalden) er afsluttet, skal der slukkes ved hovedafbryderen, der er placeret i stalden. Afbryderen skal sidde i aflåst skab/stald.
30. Når pumpning af gylle med traktorpumpe (fra den nye stald) ophører, skal pumpen straks frakobles.
31. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
32. Gyllen i gyllebeholderne må kun omrøres umiddelbart før udbringning af gyllen.

4.5. Teknikker til gyllehåndtering

Redegørelse/vurdering

Den anvendte teknik med rensning af stalde, pumpning af gylle fra gylle kanaler til gyllebeholder og til gyllevogne vurderes at opfylde gældende krav.

4.6. Anvendelse af anden organisk gødning

Redegørelse

Der anvendes ingen anden form for organisk gødning på ejendommen.

Vilkår

33. Bedriftens arealer må ikke tilføres anden organisk gødning.

4.7. Transport

4.7.1. Transport af husdyrgødning

Redegørelse

I nedenstående tabel 9 ses en opgørelse over den årlige transportmængde

Tabel 9 – Transport af husdyrgødning

Transporter til og fra ejendommen	Mængde pr. år		Kapacitet pr. transport	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Gylle	Ca. 5000	10135 tons	25 tons	Ca. 200	405
Dybstrøelse	Ca. 110	283 tons	ca. 15 tons	Ca. 8	19

Husdyrgødningen afsættes foruden til ejede arealer ved gylleaftaler/forpagtninger til:

- Andreas Carstensen, Hejselvej 27, Ravsted, 6372 Bylderup Bov
- Horst Lorenzen, Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster
- Mogens Nielsen, Ravsted Hovedgade 49, 6372 Bylderup Bov
- Carsten Von Wildenradt, Bredevadvej 32, 6372 Bylderup Bov

Transporter i forbindelse med gyllekørsel tæt ved ejendommen, går mest ad interne markveje. Der passeres ingen boliger på markvejene. Ved transporter ad de større veje, der er indfaldsvej til Nørregårdvej passeres enkelte beboelser. Syd for ejendommen ligger Ravsted by. Enkelte transporter går igennem denne. Transportruterne ses af bilag 1.6 i ansøgningen.

Udbringning af husdyrgødningen foretages af maskinstation, der kører med en 25 tons gyllevogn.

Dybstrøelsen køres fortrinsvis ud på arealer, hvor der dyrkes majs. Det prioriteres, at køre så kort som muligt.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler. Ansøger opfordres til kun at transportere gylle og fast gødning på hverdage i tidsrummet kl. 8:00-18:00.

Da staldanlægget ligger i det åbne land med omkring 436 m til nærmeste nabobeboelse, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke forekommer væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Vilkår

34. Transport af husdyrgødning til og fra ejendommen må så vidt muligt kun finde sted på hverdage mellem kl. 8:00 – 18:00.
35. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
36. Sker der spild af dybstrøelse/kompost ved transport på offentlige veje, skal det straks opsamles.

4.7.2. Øvrig transport

Redegørelse

Det kan aflæses i nedenstående tabel, hvor mange transporter der ca. er pr. år hhv. før og efter udvidelsen.

Tabel 10 – Transport udover husdyrgødning

Transporter til og fra ejendommen	Mængde pr. år		Kapacitet pr. transport	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Tankbil mælk				183	183
Levende dyr (tyrekalve)				25	25
Køer til slagteri				6	6
Kvier til afgræsning				8	12
Døde dyr				8	12
Indkøbt kraftfoder til køerne				12	12
Indkøbt kalvefoder				12	12
Indkøbt rapskager og sojaskrå	180 tons	240 tons	30 tons	6	8
Mineraler og vitaminer samt savsmuld				6	6
Majsensilage				120 læs	216 læs
Græsensilage				40 læs	72 læs
Halm				17 læs	17 læs
Dieselolie				11	13
Affald	15 tons	21 tons		25	35

Tabel 11 – Transport i alt

Transporter til og fra ejendommen	Før udvidelse	Efter udvidelse
I alt transport af husdyrgødning (fra tabel 9)	479	629
I alt øvrig transport (fra tabel 10)	208	424
Transport i alt	687	1053

Derudover kommer dyrlægen, der er service på malkerobotterne, og der er intern kørsel på ejendommen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj- og lugtgener i forbindelse med transporten til og fra ejendommen.

Vilkår

37. Mælk kan afhentes efter hidtidig praksis inden for hele døgnet.
38. Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra ejendommen skal fortrinsvis foregå mellem kl. 05.00-19.00 på hverdage.
39. Transport af dyr til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 06.00-18.00. Dyr til slagtning kan dog efter hidtidig praksis afhentes i tidsrummet 03:30-18:00.
Op til 10 transporten årligt kan foregå på lørdage mellem kl. 9 og 12.

4.8. Spildevand og overfladevand

Redegørelse

Spildevandet fra driftsbygningerne ledes til gyllebeholder. Det består af vaskevand fra rengøring af stalde, mælketank, mælkeledninger/rør og robotter. Desuden fra drikkevandsspild og overfladevand fra plansiloer og møddingspladsen.

Efter udvidelsen vil følgende mængder spildevand årligt ledes til gyllebeholderne: ca. 2352 m³ fra ensilagepladsen, ca. 82 m³ fra møddingspladsen, ca. 1329 m³ fra rengøring af stald, mælketank, mælkeledninger/rør og robotter og ca. 340 m³ i drikkevandsspild.

Vask af maskiner, der bruges til intern transport og markarbejde udover udbringning af husdyrgødning og sprøjtning, foregår på befæstet plads. Vaskevandet ledes til grøften. Det er maskinstation, der forestår udkørsel af gylle og sprøjtning af afgrøderne. Disse maskiner vaskes på maskinstationen.

Tagvand fra driftsbygningerne ledes ligeledes til grøften.

Der udledes ikke sanitært spildevand fra produktionsbygningerne. Spildevand fra stuehuset ledes til septiktank og derefter til nedsivning.

I bilag 1.3 ses afløbsplan.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at spildevandshåndtering ikke vil medføre gener for miljøet.

Vilkår

40. Bortledning af tagvand skal foregå efter Aabenraa Kommunes gældende regulativer og anvisninger.

41. Drikkevandsspild og vaskevand fra vask af staldene, mælketank og - rør samt robotter skal opsamles i gyllebeholderne.
42. Vask af marksprøjter og traktorer og markredskaber med sprøjte – eller gødningsrester skal vaskes på en vaskeplads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder eller gyllebeholder. Skyll vand fra indvendig rengøring af sprøjtetank kan dog udsprøjtes på den mark, der lige er sprøjtet. jfr. bek.om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
43. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af gødningsstoffer, bekæmpelsesmidler, foderstoffer m.v., der med evt. regnvand kan tilføres rørledninger/drænen med udløb i grøfter og vandløb.

4.9. Uheld og risici

Redegørelse

Den nye gyllebeholder placeres umiddelbart nord for den eksisterende gyllebeholder på 2500 m³. Den ligger på flad mark ca. 90 m's fra et åbent vandløb. Den 3. gyllebeholder ligger i tilknytning til den eksisterende ungdyrstald.

Der vurderes ikke at være risiko for påkørsel ved den daglige drift. Der kan dog ske uheld ved udbringning af gylle. Det er maskinstation, der varetager udbringningen, og de vil være tilstede med deres grej. Der er ingen pumper på beholderne, og der er dykket indløb. Pumpen til gylle ved den gamle stald (ungdyrstalden) sidder ved stalden, og et spjæld hindrer tilbageløb til stalden. Der kan kun pumpes en vej. Røret pumpes tomt, før der slukkes for pumpen. Der er ingen spjæld på gyllebeholderne. Gyllebeholderne tømmes én gang årligt, hvorefter de inspiceres visuelt.

Maskinstationen varetager overpumpning af gylle fra beholderne med dertil egnet udstyr. Overpumpning af gylle sker under opsyn.

Der er redegjort for og stillet vilkår til gødningsopbevaring og gødningshåndtering i afsnit 3.4 og 3.4.1.

Der etableres plansiloanlæg, så der er kapacitet til al ensilagen i plansiloen. Plansiloerne tømmes én gang årligt, hvor de inspiceres visuelt og vedligeholdes.

Der er etableret cirkulation på vandrørene ind til stalden for at undgå frostsprængninger. Der er ligeledes anskaffet en varmekanon, og der er mulighed for at låne yderligere en varmekanon til opvarmning af robotrummene ved meget lave temperaturer.

Der er et nødstrømsanlæg på ejendommen.

Tankning af dieselolie foregår på fast bund uden afløb i lade/maskinhus, og eventuelt spild kan opsuges.

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen, da det er maskinstation, der varetager sprøjtning af arealerne. Påfyldning af sprøjten foregår ved stalden. Rengøring af sprøjten varetages af maskinstation og foregår på maskinstationen.

Der er blevet udarbejdet en beredskabsplan, der ligger som bilag 1.12 i ansøgningen. Heraf fremgår, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det interne og det eksterne miljø.

Ved uheld alarmeres straks 112, der alarmerer Beredskabsstyrelsen og Miljøvagten.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at da det er maskinstation, der står for gylleudbringning, er risikoen for forurening af omgivelserne ved læsning af gylle minimal.

Gyllen pumpes fra ungdyrstalden til gyllebeholderen med elektrisk pumpe, og der kan ikke trækkes gylle den anden vej. Det vurderes således at være sikret imod tilbageløb og risiko for forurening.

Det vurderes, at plansiloanlægget vil minimere risikoen for spild af ensilage i marken.

Det vurderes, at etablering af et nødstrømsanlæg, minimerer risikoen for at gyllepumpen ikke kan igangsættes, og kanalerne ikke kan tømmes.

Det vurderes, at med den udarbejdede beredskabsplan som medarbejderne skal kende, vil uheld hurtigt kunne stoppes.

Vilkår

44. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf. 73 76 76 76.
45. Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret kopi af beredskabsplanen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen oversættes til et sprog, de forstår.
46. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt.

4.10. Støjkilder

Redegørelse

Landbruget Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov er i Kommuneplan 2005-2016 for Tinglev Kommune (afløses i 2009 af den nye kommuneplan for Aabenraa Kommune) angivet med beliggenhed i *det åbne land*, også benævnt *jordbrugsområderne* (landzone).

Der fastlægges bl. a. følgende for jordbrugsområderne (uddrag):

- a. Områderne skal i videst muligt omfang forbeholdes jordbrugserhvervene og områdernes dyrkningsværdier skal værnes.
- d. Jordbrugsområderne skal i videst mulig omfang friholdes for bebyggelse og anlæg, der ikke er nødvendig for eller kan støtte den jordbrugsmæssige drift, henholdsvis råstofindvinding (hvor dette finder sted), samt en almen rekreativ udnyttelse af det åbne land.
Eventuel indpasning af ny bebyggelse eller anlæg (f.eks. stier, tekniske anlæg m.v.) skal ske på en måde, der prioriterer dyrkningshensyn, herunder arondering højt.
- e. Eksisterende bebyggelse, der ikke længere har betydning for driften af en landbrugsejendom, kan anvendes til andre formål (f.eks. lettere fremstillings- eller værkstedsvirksomhed, lejrskole eller lignende), når dette ikke efter byrådets skøn strider mod hovedstrukturen og rammerne i øvrigt og når dette kan ske på en måde, der ikke giver væsentlige gener i forhold til det bestående miljø.
- f. I tilknytning til indretning af virksomhed til lettere industri, værksted og håndværk i eksisterende bygninger kan der opføres nye bygninger og udvidelse af eksisterende, såfremt dette kan indpasses i området og ikke påfører området yderligere miljøgener.
- g. Bebyggelse må normalt ikke opføres i en højde, der overstiger 12,5 meter over terræn. **Undtaget herfra** er dog særlige bygværker i tilknytning til landbruget, samt tekniske anlæg.

Af nærtliggende områder med støjmæssig betydning for landbruget er i kommuneplanen beskrevet lokalbyen Ravsted. Den er beliggende i landzone. Afstanden fra landbrugets driftsbygninger til den nærmeste del af byen er ca. 800 meter.

Udsendelse af støj fra driftsbygninger og området i umiddelbar nærhed af disse vil være uden betydning for lokalbyen.

Dog er der rådighed over jord (forpagtet, Mellemgade 2) umiddelbart vest for lokalbyen Ravsted. Afstanden fra jordstykket til Ravsted er ca. 500 meter. Ligeledes er afstanden fra de nærmeste ejede arealer også ca. 500 meter.

I kommuneplanen er *Område nr. 61.B.1* i lokalbyen beskrevet på følgende måde:

Hovedparten af Ravsted by.

Status: Eksisterende boligbebyggelse, forretninger, mindre erhvervs- og servicevirksomheder og enkelte landbrug.

Fremtidig Anvendelse: Fortsat blandet boligområde med tilhørende formål indenfor mindre erhvervsvirksomheder, forretnings- og serviceformål.

Der drives ikke længere landbrug i område nr. 61.B.1, selvom der fortsat er enkelte landbrug med jordtilliggende. Områdets faktiske benyttelse er derfor boligområde med enkelte forretninger og servicevirksomheder.

De i støjvilkåret angivne grænseværdier for område nr. 61.B.1 vil sikre, at der også er tilfredsstillende støjforhold i de øvrige i kommuneplanen udlagte områder i lokalbyen.

Vilkår

47. Bidraget fra landbruget med adressen Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og i lokalbyen Ravsted ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40
Lokalbyen Ravsted område nr. 61.B.1	45	40	35

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

Støjgrænserne må i område nr. 61.B.1 i lokalbyen Ravsted ikke overskrides noget sted i området.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af foderafgrøder som eksempelvis græs og majs til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at eksempelvis blæseren måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

4.11. Skadedyr

Redegørelse

Der holdes rent og rydeligt omkring siloer og bygninger med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Foder, halm og gødningsrester fjernes og lægges på møddingspladsen. Gulve og gangarealer holdes rengjorte. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnligt og døde dyr afhentes hurtigst muligt. Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelse, og dertil er indgået aftale med privat skadedyrskontrol, der kommer 6 gange/år og kontrollerer opsatte giftkasser.

Der holdes desuden katte, der bekæmper mus og rotter.

Dybstrøelsen hos kalve fjernes jævnligt, så opformering af fluer mindskes. Desuden bekæmpes med gift strøet i boksene efter udmugning.

Der er indgået en flerårig aftale med Dansk Skadedyrkontrol A/S, Alpedalsvej 129, 6000 Kolding, der kommer 6 gange årligt. Kontrakten fornyes hvert 3. år.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ejendommens skadedyr – og fluebekæmpelse er i orden.

Vilkår

48. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
49. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
50. Der skal være en aftale med skadedyrskontrolfirma på ejendommen.

4.12. Støv

Redegørelse

De væsentligste støvkilder stammer fra transport og håndtering af foder. Foder, der kan medføre støv, håndteres i laden, og er derfor ikke til gene uden for ejendommen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at transport og håndtering af grovfoder og foderstoffer m.v. ikke vil medføre støvgener for omkringboende.

Vilkår

51. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

4.13. Lys

Redegørelse

Der er lys i stalden døgnet og året rundt. Armaturet i stalden er almindelige lysstofrør. Intensiteten i stalden er 100 lux i køernes opholdszone. Ved hver robot er der lys til orientering om natten. Der er ca. 1 lysstofrør med 100 lux for hver robot. I arbejdszonen ved robotten, der er et lukket rum, er der 200 lux.

Der tændes lys om morgenen ca. kl. 6:00 afhængig af årstid og lysforhold udenfor. Der er lys indtil kl. 8:00-9:00 om morgenen. Om aftenen er der lys indtil kl. 19:00. Derudover tændes der lys efter behov f.eks. ved dyrlægebesøg. Ved robotterne er der altid tændt et orienteringslys.

Der er ikke lys på facader om natten.

Der er ingen væsentlig fjernvirkning af belysningen.

Vurdering

På baggrund af den begrænsede belysning og ejendommens beliggenhed vurderer Aabenraa Kommune, at den begrænsede lyskilde ikke vil give gener for omkringboende, og heller ikke vil påvirke de landskabelige hensyn.

Vilkår

52. Belysningen skal begrænses til det i redegørelsen anførte.

4.14. Oplag af olie, affald, kemikalier og medicin

4.14.1. Olie

Redegørelse

Dieselolie opbevares i det lille maskinhus nord for kalvestalden, der har fast gulv og ingen afløb. Der er en 1200 l tank til transport fra 1996 og en 2500 l tank til farvet diesel fra 1998.

Der er et mindre oplag på 60 – 150 liter motorolie, der står i tromler i maskinhuset.

Spildolie aftages af smeden og maskinforhandleren, når der foretages service af traktorerne og øvrige maskiner.

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e) samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af olieprodukter er i orden, og at der ingen risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand er.

Vilkår

53. Opbevaring af diesel/ fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
54. Opbevaring af olie i nedgravede tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder.
55. Såfremt tanken er placeret i umiddelbar nærhed af regnvandsafløb, vandløb m.m. skal tanken stilles i en spildbakke med opkant, således at spild kan opsamles. For at undgå opsamling af regnvand skal tanken enten placeres under tag eller indendørs.
56. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
57. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.
58. Der skal forefindes egnet materiale på ejendommen til opsugning af evt. spild.

4.14.2. Affald

Redegørelse

Affald fra produktionen omfatter tom emballage fra vaske- og skyllemidler, foderminerale, pattesalve, mælkefiltre, gummihandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.).

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen, (på nær have – og skovaffald).

Affald skal opbevares, håndteres og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer. Der er udarbejdet en oversigt (tabel 12) over affaldshåndteringen, både almindeligt affald og farligt affald.

Tabel 12 - Affaldshåndtering

Art	Mængder pr år	Opbevaringssted	Transportør	Modtager	EAK kode	ISAG kode
Spildolie	150 liter	Maskinhus/lade	Smed eller ansøger	Smed/maskinforhandler	13	06.00
Oliefiltre	1-2 stk	Maskinhus/lade	Smed eller ansøger	Smed/maskinforhandler	20 01 36	23.00
Spraydåser	Ca. 5	Stald				
Akkumulatorer	Ca. 1	Maskinhus/lade	Smed eller ansøger	Smed/maskinforhandler	20 01 36	23.00
Rester: Landbrugskemikalieaffald Pesticider	Maskinstation varetager sprøjtning, opbevaring og håndtering af rester og affaldsprodukter i denne forbindelse				02 01 08 20 01 19	05.12
Medicin rester og kanyler	< 10 kg	Kontor i stald	Dyrlæge	Dyrlæge/apotek	18 02 08	05.00
Malingsaffald	< 20 kg	Container	Vognmand	Forbrænding		60.00
Tom emballage (plast)	400 kg	Stald/lade	leverandør	Leverandør		52.01

Lysstofrør	10 kg	Maskinhu s/lade	Ansøger	Kommunal modtagerstation		79.00
Landbrugsplast	15 tons	Container	Vognmand	Forbrænding		52.00
Pap - bølgepap	50 kg	Container	Vognmand	Forbrænding		50.00 50.02
Papir	200 kg	Container	Vognmand	Forbrænding		50.00
Diverse Brændbart	5 tons	Container	Vognmand	Forbrænding		19.00
Glas	20 kg	Maskinhu s/lade	Ansøger	Kommunal modtagerstation		51.00
Metalaffald	Ca. 500 kg	Maskinhu s/lade	Ansøger	Kommunal modtagerstation		56.20

Døde dyr opbevares på en plads foran stalden mod vest. Der er fast bund, og dyrene ligger hævet over jorden, dækket med en kadaverkappe. Daka afhenter hurtigst muligt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at affaldshåndtering ikke vil medføre gener for miljøet.

Vilkår

59. Døde dyr skal opbevares på den i ansøgningen angivne plads.

4.14.3. Kemikalier og medicin

Redegørelse

Der opbevares ikke sprøjtemidler til markbruget på ejendommen, da det er maskinstation der varetager sprøjtningen.

Dyrlægen medbringer medicin og tager medicinrester med retur. Der forefindes som hovedregel derfor ikke medicin eller medicinaffald på ejendommen. Hvis der undtagelsesvis gør det, så må medicinen (lægemidler) ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer, og det skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Det skal bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer. Rester af lægemidler og kanyler fra dyreholdet betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald.

Vurdering

Kommunen vurderer, at medicin og medicinrester bliver håndteret på tilfredsstillende vis.

Vilkår

60. Der må ikke opbevares sprøjtemidler til markbrug på ejendommen.

5. Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbåren kvælstof (ammoniakfordampning).

Dette kvælstof kan ved nedfald (ammoniakdeposition) på kvælstoffølsomme naturområder medføre, at naturen med dens bestande af vilde planter og dyr bliver negativt påvirket. For at beskytte naturen imod negativ effekt af ammoniak fra husdyrbrug er der i Husdyrloven fastsat regler om beskyttelseszoner (bufferzoner) omkring en række kvælstoffølsomme naturområder samt regler om, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre skal begrænses, når et husdyrbrug over 75 dyreenheder ønskes etableret, ændret eller udvidet:

Bufferzone I: Ammoniakfordampningen fra det samlede anlæg må ikke forøges, hvis et anlæg, der helt eller delvist ligger mindre end 300 m fra de i Husdyrlovens § 7 nævnte naturområder, ønskes udvidet eller ændret.

Bufferzone II: Hvis det ansøgte husdyrbrugs anlæg ligger helt eller delvist indenfor en afstand af 300-1000 m fra de i lovens § 7 nævnte naturområder, må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride en grænse på 0,3-0,7 kg N/ha/år - grænsen afhænger af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 dyreenheder, der ligger nærmere end 1000 m fra det ansøgte husdyrbrug og det pågældende § 7 område.

De naturområder der er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. er

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 5) Hede, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 6) Overdrev, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

5.1 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Redegørelse

Aabenraa Kommune har ved besigtigelser, undersøgelser af registreringer, kort, luftfotos m.m. vurderet naturforholdene omkring Nørregårdvej 5.

Nybyggeriet og udvidelsen medfører en beregnet mer-emission af ammoniak fra anlægget på 1301 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen er beregnet til 3750 kg N/år.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 22 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2006. NOVANA, Faglig rapport nr. 645 og <http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>*).

Anlægget ligger langt fra udpegede naturarealer efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Det nærmeste § 7 naturareal ligger ca. 7 km mod vest. Det er Bjergmose i Tønder Kommune.

Da afstanden til Bjergmose er højere end 1 km udløses ingen lovmæssige krav i forhold til emission af ammoniak fra det ansøgte anlæg med nybyggeri og udvidelse. Der er ikke lavet en beregning, der viser, hvor stor ammoniakdepositionen fra anlægget er ved Bjergmose.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at afstanden til § 7 naturarealer er tilstrækkelig til at undgå påvirkning fra anlægget med ammoniakdeposition i disse naturområder, idet depositionen fra lokale kilder er negligerbar ved afstande større end 3 km, jf. teknisk notat fra DMU (Version 1, december 2006).

Vilkår

Der stilles på baggrund af ovenstående vurdering ingen forureningsbegrænsende vilkår.

5.2 Anlæggets påvirkning af beskyttede naturtyper efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

Redegørelse

I Naturbeskyttelseslovens § 3 er der fastsat bestemmelser til beskyttelse af naturarealer som vandhuller, søer, heder, overdrev, moser, enge, vandløb m.m., idet der ikke må foretages ændringer i tilstanden.

Kommunen skal ifølge § 23 i lovgivningen om miljøgodkendelse af husdyrbrug vurdere, om et ansøgt projekt vil påvirke naturområder væsentligt. Hvis kommunen vurderer, at det er tilfældet, kan der stilles vilkår som beskyttelse. Der skal dog være tale om helt særlige tilfælde.

Kort med beskyttet natur ifølge Naturbeskyttelseslovens § 3 kan ses på billede 1. Der må ikke ændres på beskyttet natur uden kommunens tilladelse.

Vandhuller

Indenfor en radius af 1000 m fra anlægget ligger fem vandhuller (A-E), der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullerne ligger omgivet af dyrkede marker, både indenfor og udenfor Nørregårdvej 5's udbringningsarealer. Yderligere ligger de to nyligt gravede vandhuller, som Aabenraa Kommune registrerer som beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Vandhullerne er nærmere beskrevet i afsnit 6.2 om beskyttet natur.

De vandhuller, der er beliggende på ejendommens udbringningsarealer er besigtiget. Vandhullerne beliggende udenfor ejendommens udbringningsarealer er ikke besigtiget, idet det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullernes naturtilstand er de omkringliggende jorde og den måde jordene dyrkes på med gødskning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullerne, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet. Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullernes naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december 2006).

Vandhul A

Vandhullet er beliggende ca. 140 meter sydvest for anlægget. Vandhullet er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Vandhul B og C

Ca. 530 og 690 meter nordvest for anlægget ligger to vandhuller (B og C) beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. De er beliggende på ejendommens udbringningsarealer.

Vandhul D og E

Ca. 540 meter syd for og ca. 570 meter sydvest for anlægget ligger to vandhuller (D og E) beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse vandhuller er beliggende udenfor ejendommens udbringningsarealer.

To nyligt gravede vandhuller

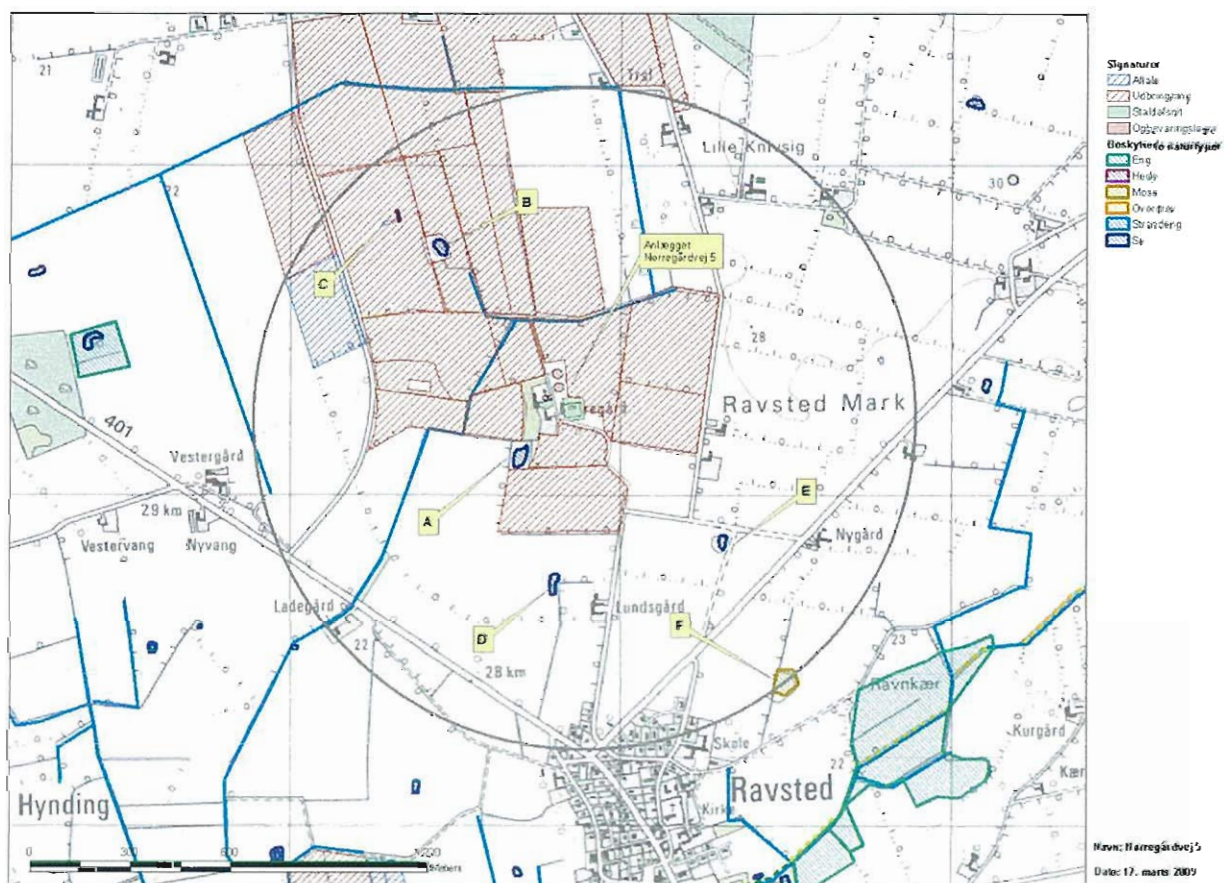
Hhv. ca. 400 meter vest for og 1100 meter nordvest for anlægget. Disse vandhuller vil kommunen fremover have registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse vandhuller er beliggende på ejendommens udbringningsarealer.

Mose

Ca. 960 meter sydøst for anlægget ligger en mindre mose (F), der omkranser en sø. Mosen er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som en højmos. Mosen er næringsrig og bevokset med pilekrat og høj sødgræs og visse steder forholdsvis tør. Naturtilstanden er moderat-ringe pga. højt næringsstofindhold. Søen i mosen vurderes at være ynglested for bilag IV arter. Mosen grænser på alle sider op til dyrkede arealer, men ingen af disse er Nørregårdvej 5's udbringningsarealer.

Vandløb

Der ligger beskyttede vandløb rundt om anlægget med en afstand til anlægget på mere end ca. 150 meter. Vandløbene er ikke-målsatte kommunevandløb, der løber til henholdsvis Arnå og Hvirlå.

Billede 1. Viser § 3 natur beliggende omkring anlægget på Nørregårdvej 5 samt besøgtede naturarealer.

Vurdering

Ifølge regionplanens udpegning af særligt næringsfattige naturarealer må der på eller i nærheden af disse arealer ikke ske etablering eller udvidelse af husdyrbrug eller andet, som i væsentlig grad forringer den biologiske mangfoldighed, og der skal foretages en konkret vurdering af, om påvirkningen af naturarealerne er uacceptabel høj.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

Til mosen (F) er der ikke lavet en ammoniakdepositionsberegning. Mosen vurderes som værende næringsberiget med en naturtilstand som moderat-ringe i forhold til referencetilstanden naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter. Den øgede mængde ammoniak fra anlægget vurderes derfor ikke at forringe naturtilstanden i mosen væsentligt.

Vandhullerne/søerne (A, B, C, D og E) (beskrivelsen af vandhullerne findes i afsnit 6.2) er næringsberigede, og det vurderes, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget på Nørregårdvej 5 har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, samt næringsberiget overfladevand, der løber til vandhullet via rodzonen på dyrkede arealer.

Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i vandhullerne.

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften, vurderes som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer, jf. afsnit 4.2.

Udover afstanden på 1000 meter fra anlægget ligger der engarealer vest for (1240 meter) og sydøst for (1400 meter). Det vurderes ligesom med vandhullerne, at engområderne ikke er specielt følsomme overfor små ændringer i ammoniakdepositionen, og dermed at disse naturområder ikke forringes af udvidelsen, da afstanden til områderne er over 1000 meter og de er beliggende uden for den fremherskende vindretning i forhold til anlægget. På den baggrund stilles ingen forureningsbegrænsende vilkår.

Natura 2000 område

Anlægget ligger ca. 7,5 km nordvest for det nærmeste Natura 2000 område, som er EF-Fuglebeskyttelsesområdet F62 Tinglev Sø og Mose, Ulvemosen og Terkelsbøl Mose. Områdets natur består af en mosaik af enge og moser.

Området dækker ca. 304 ha og består af to delområder, som ligger med ca. 3 km afstand. Den del af området, som anlægget ligger nærmest, er Terkelsbøl Mose (Ulvemose).

Begge moseområder er afvandet gennem systemer af grøfter. Afvandingen er blevet dårligere de seneste årtier, da arealerne i og omkring moserne har sat sig, som følge af koldforbrænding af tørv. Terkelsbøl Mose (Ulvemose) er stærkt tilgroet af birk, pil og græsser som følge af afvandingen. Den vestligste del af Terkelsbøl Mose kan karakteriseres som fugtig pilemose, længere østpå fremstår mosen mere åben – dog temmelig overgroet med især birk, tørst og bævreasp. De fugtige tørvegrave er typisk bevokset af lysesiv, tagrør og dunhammer. I små områder af terkelsbøl Mose, dvs. i de fugtige tørvegrave er der potentielle regenerationsmuligheder for tørvemosser/spagnum.

Udpegningsgrundlaget for begge delområder af fuglebeskyttelsesområdet F62 er Rørhøg og Hedehøg. Ingen af fuglene er registreret ynglende i F62 ifølge Dansk Ornitologisk Forening, 2006.

Rørhøgene yngler i rørskovene i moser og ved søer. Føden søger de over rørskoven og i det åbne land over dyrkede marker med vintersæd samt udyrkede områder med enge. Føden består hovedsageligt af mus og småfugle.

Hedehøg yngler på heder i hedemoser, i klitlandskaber og i marskområder, hvor forekomsten af træer er minimal. I stigende grad yngler de også på dyrkede arealer i vinterafgrøder. I årene 2004-2008 gennemførtes et særligt projekt for at redde hedehøgens reder på markerne fra at blive ødelagt under høstarbejdet. Føden findes i store og åbne udyrkede områder med hede og enge med vedvarende græs. Føden består af smånavere, småfugle, krybdyr og større insekter.

Muligheden for uforstyrrede steder til placeringen af reden er vigtig for at et område er egnet som ynglested for både rørhøg og hedehøg.

Begge arter kan hjælpes ved at genoprette tidligere egnede yngle- og levesteder, herunder retablering af en mere naturlig hydrologi i drænedede moser og andre vådområder.

I Terkelsbøl Mose udgør tilgroning en trussel mod områdets naturværdi for de udpegede fugle. Tilgroningen er forårsaget af dræning og kan forstærkes af luftbåren kvælstofbelastning, der medfører, at en relativt tør mosebund vil gro til hurtigere end normalt. Baggrundsbelastningen i området er høj og ligger på ca. 22 kg N/ha/år og overskrider mosenaturtypernes tålegrænser.

Vurdering

Jævnfør teknisk notat fra DMU(2006) er depositionen af kvælstof negligerbar når afstanden fra kilden er omkring 3 km. Derfor modtager moseområderne med meget stor sandsynlighed ikke luftbåren kvælstof fra anlægget.

Det er Aabenraa kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, da der pga. afstanden ikke vil være en målelig ammoniakdeposition fra Nørregårdvej 5, og da den primære årsag til mosens tilgroning er afvanding. Desuden vil den tætte pilebevoksning i mosens vestligste del kunne opfange en eventuel lille merbelastning, således at de mere åbne områder i mosens østligere dele, som har større naturværdi for fuglene, forbliver uberørte. Der stilles derfor ikke forureningsbegrænsende vilkår i forbindelse med ammoniakemission fra Nørregårdvej 5.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

På Habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

Forekomsten og påvirkningen på arterne er beskrevet i afsnit 6.7.

Vurdering

Aabenraa Kommune har ikke registreret planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer, at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af anlægget ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter. Kommunen vurderer også, at den øgede ammoniakemission fra anlægget, ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne, da vandhullerne på arealerne er kun modtager en meget begrænset mængde kvælstof via deposition. Det vurderes at tilførsel af næringsstoffer fra dyrkede arealer nær vandhullerne vil have langt større indflydelse på tilstanden i vandhullet end næringsberigelse via luftbåren ammoniak.

Vilkår

Der stilles ikke vilkår til anlægget på Nørregårdvej 5 til beskyttelse af bilag IV-arter, artsfredede arter eller rødlistearter.

6. Udbringningsarealer

I "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" og i "Bekendtgørelse om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" har Folketinget og Miljøministeriet fastsat de beskyttelsesniveauer for bl.a. nitrat og fosfor, der skal anvendes i kommunens vurdering af, om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser af husdyrbrug.

Kommunen skal for hver ansøgning desuden foretage en konkret vurdering, og på denne baggrund kan kommunen i særlige tilfælde hvor det vurderes at naturområder ikke beskyttes tilstrækkeligt ved det fastlagte beskyttelsesniveau stille vilkår, der rækker ud over det fastsatte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med EU's habitatdirektivforpligtelser. Den ansøgte aktivitet må således ikke medføre negativ påvirkning af de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for et internationalt naturbeskyttelsesområde, og arter omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV må ikke få forringede forhold.

Det fremgår af husdyrlovgivningen, at det fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

Redegørelse

Miljøgodkendelsen omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1. Der er 133,43 ha ejede eller forpagtede arealer og 149,86 ha aftalearealer svarende til i alt 283,29 ha. Disse tilføres husdyrgødning fra 425,5 DE. Der søges om 436,33 DE. Differencen på ca. 12 DE bliver afsat ved græsning udenfor udbringningsarealerne.

Det maksimale tilladte husdyrtryk er på 2,3 DE/ha. Det reelle husdyrtryk på ejede og forpagtede arealer er på 2,27 DE/ha. I alt tilføres der årligt på de ejede og forpagtede arealer 302,4 DE husdyrgødning med en fordeling på 32339,92 kg N/år og 5571,57 kg fosfor/år.

For at have tilstrækkeligt areal i forhold til antallet af dyreenheder er der lavet aftale om overførsel af

- 9,3 DE til Andreas Carstensen, Hejselvej 27, 6372 Bylderup Bov
- 43,8 DE til Wildenradt, Bredevadvej 32, 6372 Bylderup Bov
- 55,0 DE til Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster
- 15,0 DE til Ravsted Hovedgade 49, 6372 Bylderup-Bov

Ingen af disse arealer ligger i nitratfølsomt indvindingsopland, og ingen af arealerne er omfattet af fredninger etc.

Tønder Kommune har vurderet, at den ansøgte anvendelse af Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster ikke vil medføre væsentlig virkning af miljøet (bilag 2).

Tønder Kommune har vurderet at anvendelsen af arealerne i Ny Fredrikskog ikke vil medføre væsentlig virkning på miljøet, forudsat at dyretrykket ikke overstiger det ansøgte (bilag 2).

Ændringer af udbringningsarealet anmeldes senest den 1. august til Aabenraa Kommune, der vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udbringningsarealets størrelse harmonerer med gødningsmængden.

Vilkår

61. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer, der er vist på bilag 1.10 og som fremgår af tabel 4.1.3 og tabel 4.1.4 i bilag 1.
62. Der er 12 DE/år, der skal afgræsse udenfor udbringningsarealerne.
63. Dyretrykket i Ny Fredrikskog må ikke overstige det ansøgte (60 kvier 18 – 24 mdr. i 5 mdr. om året svarende til i alt 11,9 DE/ha set som et løbende gennemsnit over 3 planperioder. Dog må der aldrig gå mere end 65 kvier pr. planperiode på arealerne).

6.1. Arealanvendelse

Redegørelse

Der anvendes et grovfodersædskifte, K12. Husdyrbruget har benyttet sig af muligheden for at udbringe 2,3 DE/ha/planperiode jfr. § 27 stk. 3 i bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder mm. nr. 1695 af 19.12 2006.

Vurdering

Det fremgår af ansøgningen at gyllen nedfældes på sort jord og græsmarker. På andre afgrøder udbringes gyllen med slæbeslanger og nedharves indenfor kort tid efter. Kommunen vurderer, at sædskiftekravene er overholdt og at de 283,29 ha udbringningsareal er tilstrækkeligt til at opfylde harmonikravene.

Vilkår

64. På egne og forpagtede arealer må der udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,27 DE/ha pr. planperiode.

6.2 Beskyttet natur

§ 3 natur

Jf. Husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte (afsnit 5.1) "§ 7 arealer", som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Nørregårdvej 5. Vurderes det at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over Husdyrlovens fastsatte beskyttelsesniveauer.

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af visse naturarealer ikke ændres, når de har et vist areal, naturindhold m. m.

Beskrivelse og vurdering

Billede 1 (afsnit 5.2) viser de besigtigede naturarealer.

Område A

Større lysåbent vandhul omgivet af en bred udyrket bræmme bestående af lysesiv og græsser samt diverse buske og mindre træer (8-20 m). Vandhullet er lavvandet og temmelig næringsberiget.

Vandhullet vurderes at være ynglested for padder pga. det lave vand, lysåbne forhold og derved hurtig opvarmning i foråret.

Billede 2. Vandhul A.

Område B

Større lysåbent vandhul omgivet af en udyrket bræmme bestående af birk og pil samt lysesiv og bredbladet dunhammer (10-15 m). Vandhullet er næringsberiget og forholdsvis lavvandet. Vandhullet vurderes at være ynglested for padder pga. det lave vand, lysåbne forhold og derved hurtig opvarmning i foråret.

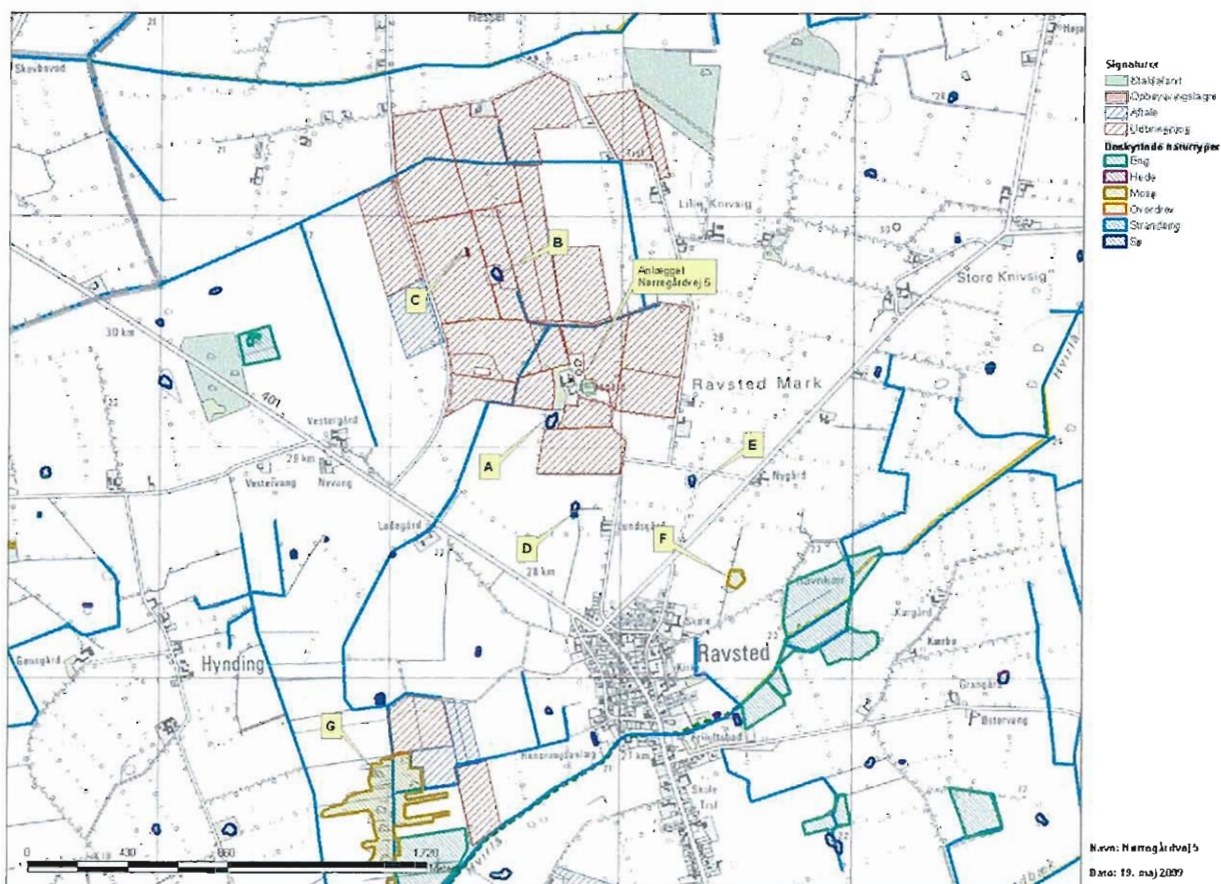
Billede 3. Vandhul B.

Område C

Mindre vandhul omgivet af dyrkede arealer (Nørregårdvej 5's udbringningsarealer) på alle sider. Der skal etableres og vedligeholdes en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på mindst to meter omkring vandhullet.

Vandhullet er næringsberiget og forholdsvis lavvandet.

Vandhullet vurderes at være ynglested for padder pga. det lave vand, lysåbne forhold og derved hurtig opvarmning i foråret.

Billede 4. Viser § 3 natur beliggende i forbindelse med Nørregårdvej 5's udbringningsarealer.

Område G

Øst for Ravsted ligger et moseområde (G), der grænser op til et af Nørregårdvej 5's udbringningsarealer (og aftalearealer). Mosen grænser på alle sider op til mere eller mindre intensivt dyrkede arealer.

Mosen er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, idet den ikke kan betegnes som en højmose.

Mosen er temmelig tilgroet. Den er besigtiget i det område, der er beliggende op mod udbringnings- og aftalearealerne. Her er mosen forholdsvis tør, næringsrig og bevokset med større træer og buske, som bl.a. pil og birk mfl. Naturtilstanden er ringe pga. højt næringsstofindhold og fremskreden succession mod sluttilstanden højskov. Inde i mosen ligger et mindre vandhul, der er forholdsvis lysåben. Dette vandhul vurderes at kunne være ynglested for bilag IV arter.

Billede 5. Mosen set udefra.

Vurdering

Vandhuller

Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullerne, samt næringsberiget overfladevand, der løber til via rodzonen på dyrkede arealer. Derfor stilles der vilkår om overholdelse af dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer rundt om 5 vandhuller (A, B og C, jf. billede 4 samt to nye vandhuller beliggende på hhv. mark nr. 09-0 og 26-0), der forekommer på eller op til udbringningsarealerne. Størrelsen af bræmmer er som minimum 2 meter, men vil som udgangspunkt være den eksisterende bræmme, hvor en sådan findes (vandhul A 8-20 meter, vandhul B 10-15 meter).

Moser

Mosen (G, jf. billede 4) op til udbringningsarealerne er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, som værende højmoser, eller specielt næringsfattige moser.

Mosen vurderes generelt som værende næringsberiget med en naturtilstand som moderat-ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand.

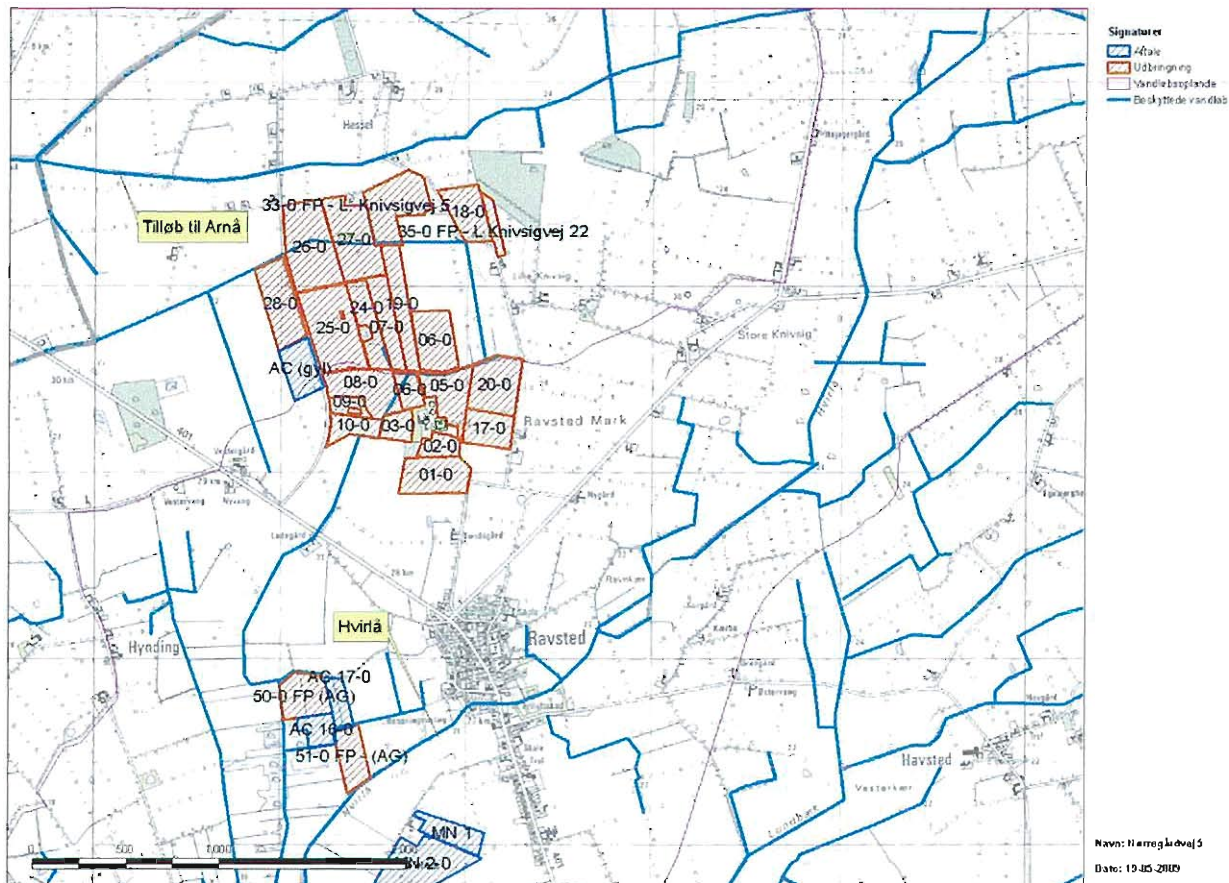
Der stilles ingen vilkår i forhold til mosen.

Vandløb

Flere af bedriftens arealer grænser direkte op til beskyttede vandløb (mark nr. 03-0, 05-0, 06-0, 08-0, 10-0, 20-0, 28-0, 50-0 FP (AG), 51-0 FP (AG)).

For at sikre de beskyttede vandløb mod øget udvaskning af næringsstoffer, overfladeafstrømning af gødning og næringsstoffer samt øget sandvandring, stilles der vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmmer langs de beskyttede vandløb, jf. billede 6 og afsnit 6.5. På følgende marker skal der etableres 2 meter dyrkningsfri bræmmer op til de beskyttede vandløb: Mark nr. 03-0, 05-0, 06-0, 08-0, 10-0, 20-0, 28-0, 50-0 FP (AG), 51-0 FP (AG).

En vandløbsstrækning, der på billede 6 ses hen over mark nr. 26-0, 27-0 og 35-0 FP – L. Knivsigvej 22, er blevet fjernet for år tilbage (jf. ejer af Nørregårdvej 5 ca. 20 år). Da vandløbet er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, vil Aabenraa Kommune tage stilling til fjernelsen i en særskilt sag. Det vil ikke påvirke denne miljøgodkendelse.

Billede 6. Viser placeringen af beskyttede vandløb i forhold til udbringingsarealerne.

Bedriftens arealer afvander til to forskellige vandløbsoplande, Hvirilå og Arnå, jf. billede 7.

Hvirilå er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb. Målsætningen i Hvirilå er ikke opfyldt.

Tilløbet til Arnå (Lilleå) er målsat B3, okker – dvs. karpfiskevand, der skal fungere som opholds og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpfisk, men præget af høje okkerkoncentrationer. Målsætningen tager sigte på at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt har gode livsbetingelser i disse vandløb. Målsætningen i tilløbet er ikke opfyldt.

For at opfylde målsætningen for de 2 vandløb kræves en DVFI (Dansk VandløbsFauna Index) værdi på minimum 5.

Ved seneste måling i i Hvirilå i 2003, på stations nr. 423-0800 nedstrøms Ravsted, havde åen en DVFI værdi på 4, hvilket er en noget forringet biologisk kvalitet.

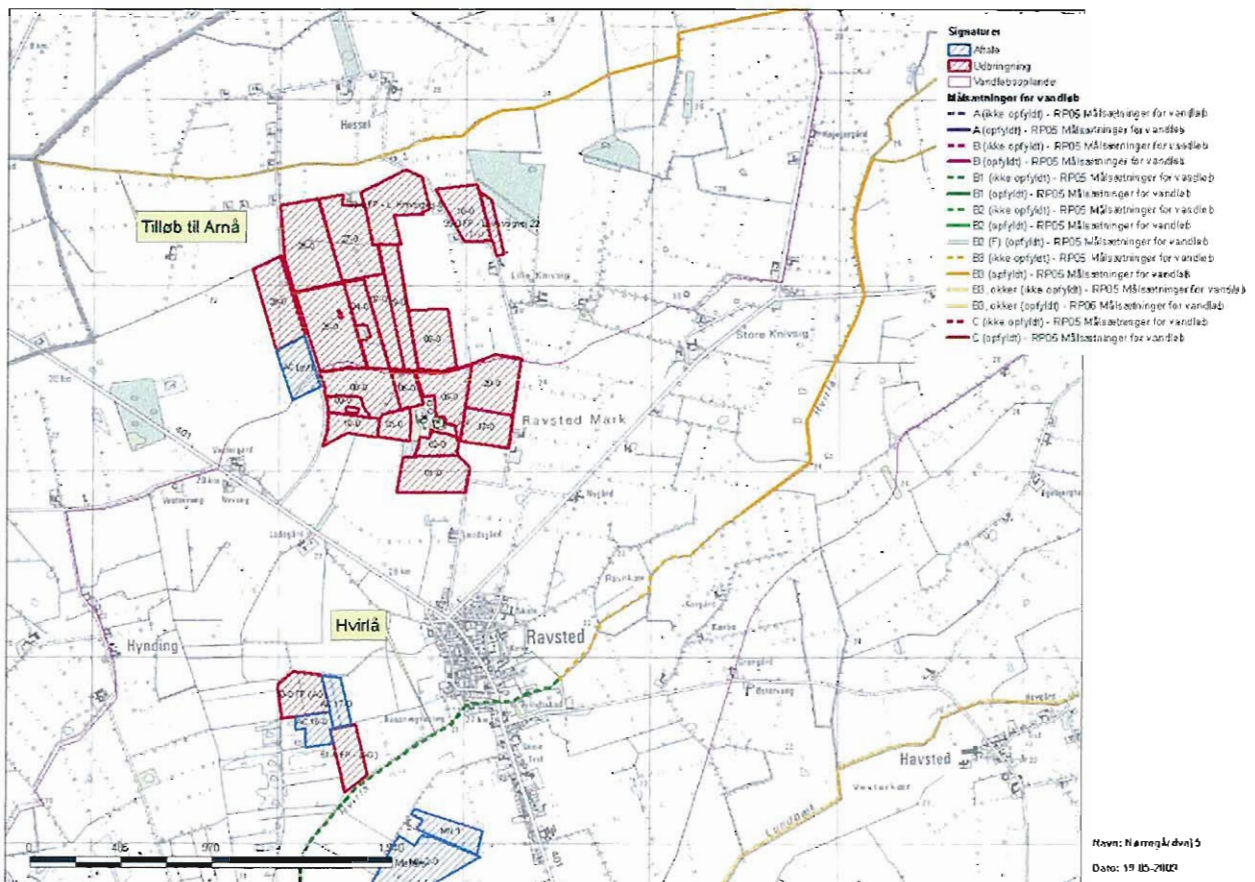
Seneste måling i Arnå er fra 2003 på stations nr. 423-2950, hvor der blev målt en DVFI værdi på 4, det vil sige en noget forringet biologisk kvalitet. Årsagen er for meget okker i vandet.

Generelt er vandløbene præget af meget sandvandring og hårdhændet vedligehold.

Vandløbene er følsomme overfor øget udledning og tilførsel af sand og næringsstoffer fra omkringliggende landbrugsarealer.

Den manglende målopfyldelse vurderes at skyldes dårlige fysiske forhold med blød og sandet bund i vandløbet, grundet hårdhændet vedligeholdelse gennem mange år, samt et højt indhold af okker.

Hvirflå og Arnå er begge en del af Vidå systemet og afvander til Vadehavet.

Billede 7. Bedriftens arealer i forhold til oplande til målsatte vandløb.

Vilkår

65. Der holdes til enhver tid en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på 8-20 meter rundt om vandhullet (A på billede 1) på matr. nr. 7 Ravsted, Ravsted. Bræmmen måles fra vandhullets øverste kant
66. Der holdes til enhver tid en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på 10-15 meter rundt om vandhullet (B på billede 1) på matr. nr. 504 Ravsted, Ravsted. Bræmmen måles fra vandhullets øverste kant
67. Der etableres og holdes til enhver tid en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på mindst 2 meter rundt om vandhullerne (C på billede 1) på matr. nr. 338 Ravsted, Ravsted, samt de to nyligt etablerede vandhuller beliggende på mark nr. 09-0 og 26-0, hhv. matr. nr. 7 og 338 Ravsted, Ravsted. Bræmmen måles fra vandhullets øverste kant

68. Der etableres og holdes til enhver tid en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på 2 meter langs de beskyttede vandløb på mark nr. 03-0, 05-0, 06-0, 08-0, 10-0, 20-0, 28-0, 50-0 FP (AG), 51-0 FP (AG). Bræmmen måles fra vandløbets krone.

6.3 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Kvælstof, herunder nitrat, der føres til overfladevand, stammer hovedsageligt fra gødsningen på landbrugsarealer. En del af den tilførte kvælstof optages ikke af afgrøden på marken, men siver igennem rodzonen til det øvre grundvand eller løber via dræn og grøfter til vandløb, søer og i sidste ende til havet.

Undervejs omdannes en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser dog til luftformigt kvælstof via en proces kaldet kvælstofreduktion. Hvor stor kvælstofreduktionen er, afhænger af jordbundstypen, og hvor hurtigt nitraten føres til vandløb eller søer. På drænedede arealer føres nitrat væsentligt hurtigere til vandmiljøet end på udrænedede arealer, hvor det skal føres via grundvandet til vandmiljøet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*). Når kvælstoffet er nået ud i vandløbene er reduktionen meget lav, 2% ca., dvs. stort set al den kvælstof, der ender i vandløb, ender i havet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*).

Når nitrat kommer ud i vandmiljøet påvirker det naturen ved, at det bruges af planterne som næringsstof og giver en større planteproduktion af sump- og undervandsplanter samt alger, der i høje koncentrationer giver uklart vand. Normalt anses kvælstof i vandløbene ikke for at have stor betydning for levevilkårene for planter, fisk og andet dyreliv. Her er det som regel andre faktorer, fx de fysiske forhold, der er mere afgørende for plante- og dyrelivet (*Næringsstoffer - arealanvendelse og naturgenopretning, Temarapport fra DMU 13/1997*). En reduktion i udvaskning af kvælstof (og andre næringsstoffer) vil dog utvivlsomt føre til en mindre grødevækst og en mindre produktion af organisk stof i vandløbet, hvilket vil forbedre miljøtilstanden og leveforholdene for dyrelivet samt give mindre tilførsel af organisk stof og næringsstoffer til søer og havet. Kraftig grødevækst kan reducere iltindholdet i vandløbet med deraf negativ virkning på dyrelivet til følge.

Husdyrloven stiller krav om begrænsning i tilførsel af kvælstof til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000 områder. For landbrug, der afvander til sådanne naturområder, stilles krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3. Nitratklasserne er baseret på overfladevandområdernes kvælstoffølsomhed samt størrelsen af reduktionspotentialet (hvor meget nitrat der omsættes i jorden) (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*).

Redegørelse

Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Husdyrgødning fra produktionen udbringes på i alt 285,85 ha ejede, forpagtede eller aftale arealer. Ifølge ansøgningen er ingen af de ejede arealer drænedede.

Beregning af udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealerne til overfladevand viser, at der udvaskes 76,6 kg N/ha efter udvidelsen ved DE-reel. Udbringningsarealerne ligger i et område, hvor kvælstofreduktionen ligger mellem 75 og 100%, dvs. der udvaskes maksimalt 18 kg N/ha til overfladevand fra produktionens udbringningsarealer.

Forholdene omkring vandløb er beskrevet ovenfor i afsnittet om "Vandløb", under "Beskyttet natur".

Vurdering

Bedriftens udbringningsarealer ligger alle udenfor nitratklasserne 1 – 3 (reduktionsprocenten er 100 %). Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt.

Det vurderes, at der ikke udvaskes mere kvælstof i eftersituationen i forhold til førsituationen, da alle udbringningsarealerne er landbrugsarealer, der også tidligere har været intensivt dyrket.

Da det vurderes, at der ikke sker forøget udvaskning af kvælstof fra udbringningsarealer i forhold til førsituationen og med henvisning til afsnittet om "Beskyttet natur" – "Vandløb", vurderes det, at beskyttede vandløb ikke vil ændre tilstand i negativ retning på baggrund af udvidelsen af produktionen på Nørregårdvej 5, under forudsætning af at vilkårene i nævnte afsnit overholdes.

Der er således ikke grundlag for at stille yderligere vilkår til begrænsning af kvælstofudvaskningen alene i forhold til opfyldelse af målsætningen for vandløbene Hvirlå og Arnå.

Desuden vurderes, at vilkårene i afsnittet om beskyttet natur er tilstrækkelige til at sikre vandhuller mod næringsstoffer fra overfladevand.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne. Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Aabenraa Kommune finder ikke, at der er sådanne særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat/kvælstof til overfladevand.

Aabenraa Kommune skal bemærke, at der jf. Miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens indsatsplaner (som angiver hvilken indsats der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til indsatsplaner forventes at blive udsendt i løbet af foråret 2009, og indsatsplanerne vedtages endeligt i december 2009. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver, hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2010. Når udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser på husdyrbrug.

Aabenraa Kommune stiller på den baggrund ingen yderligere vilkår i forhold til at beskytte vandløb, søer og havområder.

Vilkår

Ingen vilkår i forhold til nitrat til overfladevand.

6.4 Nitrat til grundvand

I Danmark er kvaliteten af grundvand og vandmiljøet i fjorde og indre farvande truet af tilførsler af kvælstof. Landbrugsdrift er med til at øge belastningen af kvælstof til vandmiljøet, idet en del af det kvælstof, der tilføres markerne i form af bl.a. husdyrgødning, ikke optages i afgrøderne men tabes eller indlejres i jordpuljen.

Med hensyn til nitrat til grundvand er der ifølge Husdyrloven krav om, at nitratudvaskningen fra rodzonen ikke må stige som følge af etablering, ændring eller udvidelse af et husdyrbrug, hvis nitratudvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr liter i den ansøgte drift. Dette gælder dog

kun hvis husdyrbrugets udbringningsarealer helt eller delvist ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Redegørelse

Bedriften har ingen udbringningsarealer beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Der skal derfor ikke jf. Husdyrloven stilles vilkår til udvaskning af nitrat.

Vurdering

Da bedriftens udbringningsarealer ikke er beliggende inden for nitratfølsomme indvindingsområder, stilles ikke vilkår til udvaskning af nitrat.

6.5 Fosfor til vandløb, søer og kystvande

Fosfor (P) har stor betydning for søers biologiske kvalitet, idet det oftest er det begrænsende næringsstof (dvs. det næringsstof som først forsvinder fra vandet idet det er optaget af alger og andre planter) og dermed styrende for algevæksten. I fjordene er det i stigende omfang fosfor der påvirker forekomsten af iltvind.

Derimod har fosfor generelt mindre betydning for vandløbs biologiske kvalitet. Indholdet af fosfor i vandløb er dog vigtig, fordi fosfor via vandløb transporteres til søer og marine områder.

I modsætning til kvælstof, der generelt udvaskes til grundvand og overfladevand fra hele landbrugsfladen, er billedet af fosfor mere kompliceret med flere betydende transportveje til bl.a. vandløb, søer og fjorde. Vanderosion (udskyldning af jord til vådområder), jordfygning, udvaskning via dræn og øvre grundvand hører til de betydende transportveje. Derudover udgør nedbrydning af brinker i vandløbene en væsentlig transport af fosfor til vandområder.

Fosfor bindes generelt hårdt i jorden (dog afhængig af jordtypen), men jordens evne til at binde fosfor er ikke ubegrænset. Derfor er det vigtigt, for at undgå fremtidige miljømæssige problemer med fosfor, at sikre en rimelig balance mellem tilført fosfor og den fosfor, der fjernes af afgrøderne. Hvor der tilføres mere fosfor end planterne optager, er der tale om et fosforoverskud.

Hovedparten af fosfor-tabet i landbruget sker fra kuperede marker i omdrift langs vandløb og fra dræned lavbundsarealer. Også hvor jordens P-tal (mængden af opløst P i jordvandet) er højt, kan der være et stort fosfortab via sprækker til dræn eller grundvand. Humusjords evne til at binde fosfor er mindre end sandjords og især lerjords evne, og der vil derfor være større risiko for fosfortab fra humusjord.

Lovgivningens generelle beskyttelsesniveau i forhold til fosforoverskud gælder for husdyrbrugsprojekter med udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Skov- og Naturstyrelsen har pointeret, at styrelsens kortværk pt. ikke omfatter oplandene til de søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter, men hvis beliggenhed ikke kendes endnu. Styrelsen arbejder på at opdatere kortværket.

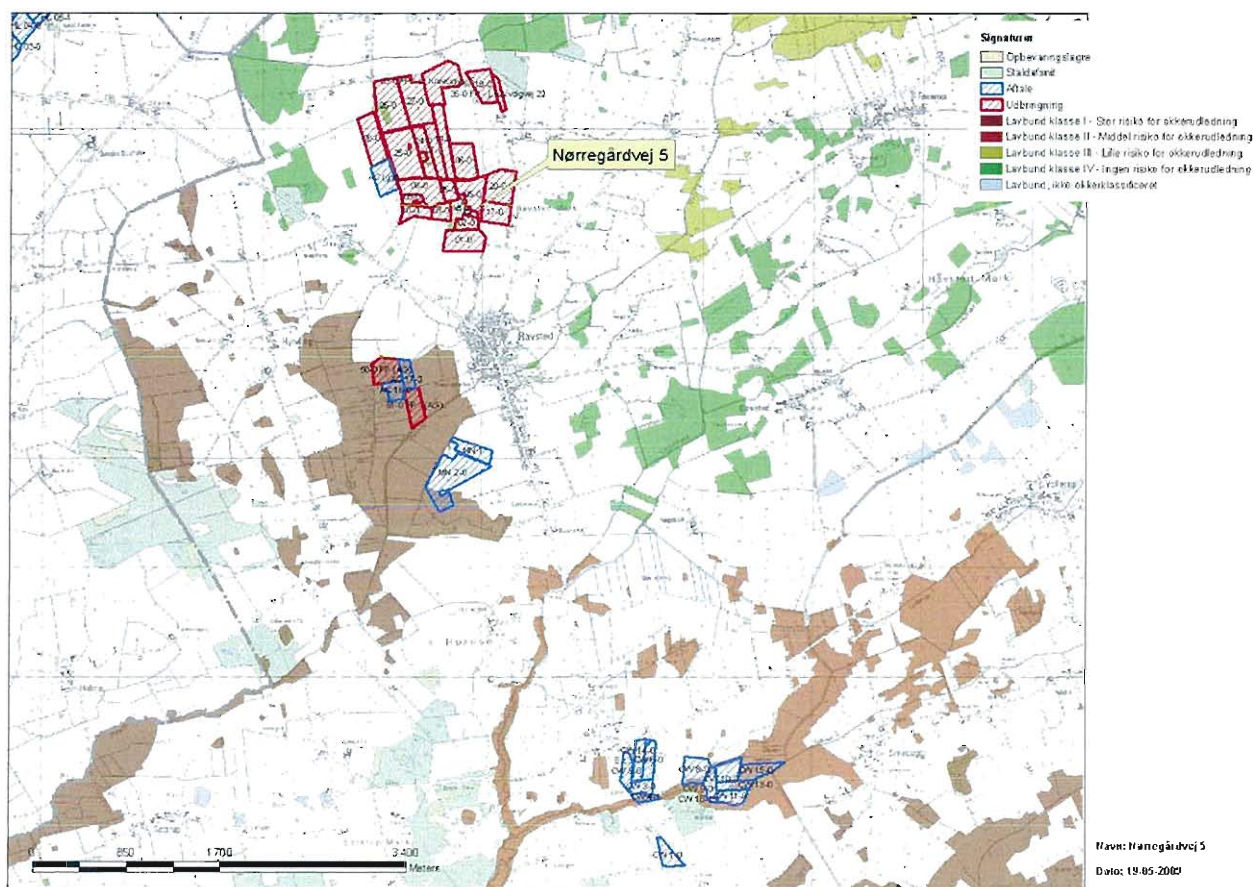
Kravet til fosforoverskuddet på udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, der afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor, afhænger således af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på dræned lerjorder og lavbundsarealer, herunder dræned og grøftede sandjorder. Der stilles ikke krav om fosforoverskud, hvis der i den ansøgte situation kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget.

Redegørelse

Arealerne får i ansøgt drift et fosfor overskud på 16,3 kg P/ha.

Som beskrevet i afsnittet "Nitrat til overfladevand" afvander bedriftens arealer til målsatte vandløb, Hvirlå og Arnå.

Flere af bedriftens arealer (både egne og aftale arealer) ligger i lavbundsområder, jf. nedenstående billede 8, med humusrig jordbund. Lavbundsjorder er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundsjorder har derfor permanent højt grundvandspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor, end på højereliggende arealer. Arealerne er omfattet af okkerklasse I, hvor der er stor risiko for udledning af okker/jern.

Billede 8. Udbringningsarealer i forhold til lavbundsarealer, hvor der er risiko for forøget udvaskning af fosfor.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet via Vidåen. Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er dermed beliggende i oplande til et Natura 2000, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i opland til målsatte søer.

Vurdering

Flere af udbringningsarealerne grænser op til Hvirlå og tilløb til Arnå. De er beliggende i en svagt kuperet smeltevandsslette dvs. i fladt terræn uden skrånende arealer og jordbunden

består overvejende af udrænet, grovsandet jord. Der er i området ikke konstateret terrænhældninger på de udbringningsarealer, der ligger op til de nævnte vandløb. Vilkår stillet under afsnittet 6.2 (Beskyttet natur) vurderes at beskytte vandløb og vandhuller m.m. mod tilførsel af fosfor via overfladeafløb.

Aabenraa Kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en yderligere fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, idet bedriftens arealer ikke afvander til fosfor følsomme Natura 2000 områder i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk.

Vilkår

Ingen yderligere vilkår i forhold til fosfor.

6.6 Natura 2000

Redegørelse

Bedriftens arealer ligger i oplandet til Vidå systemet. Dele af Vidåsystemet er udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, samt Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet og Ramsarområde 27.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007) vurderes i forhold til, om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper:

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydebladsplanter eller vandaks

3260 Vandløb med vandplanter

Arter:

Snæbel, flodlampret, bæklampret, dyndsmøring, mosehornugle, rørdrum, sortterne, rørhøg, hedehøg, spidsand, skeand, pibeand, grågås, kortnæbbet gås, bramgås, almindelig ryle, islandsk ryle, hvidbrystet præstekrave, hvid stork, engsnarre, pibesvane, sangsvane, lille kobbersnepe, blåhals, brushane, hjejle, strandhjejle, plettet rørvagtel, klyde, fjordterne, gravand, krikand, mørkbuget knortegås, lysbuget knortegås, sandløber, sandterne, strandskade, dværgmåge, sortand, stor regnspove, edderfugl, dværgterne, havterne, splitterne, hvidklire og rødben

Flere af arterne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. Fx er snæbel i Vidåsystemet følsom overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basisanalyse for H90).

Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016.

Ifølge basisanalysen for F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer.

”Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50% for kvælstof og 80% for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil” (Basisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s 37 og 39)).

Ifølge hjemmesiden vandognatur.dk, under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding m.m.

Ifølge Habitatdirektivets artikel 6 og vejledningen til denne, skal kommunen sikre, at planer og projekter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter i kumulation (dvs. i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som ikke er realiserede) kan have en negativ påvirkning på de arter og naturtyper, som Natura 2000 områderne er udpeget for at bevare, eller er til hindring for, at området kan opnå gunstig bevaringsstatus.

På baggrund af basisanalyserne m.m. som ovenfor nævnt, kan Aabenraa Kommune ikke udelukke, at udvaskning af næringsstofferne kvælstof og fosfor fra Nørregårdvej 5, i sig selv, eller sammenlagt med udvaskningen fra andre husdyrbrug, kan påvirke udpegningsgrundlaget og Natura 2000 områderne negativt, idet områderne i hht. basisanalyserne er overbelastede med næringsstoffer, samt at de væsentligste trusler for områderne er overbelastning med næringsstoffer.

Aabenraa Kommune skal dog bemærke, at der jf. miljømålsloven skal laves indsats- og handleplaner for overfladevand, grundvand og Natura 2000 områder. Ved gennemførelse af den nødvendige indsats skal det sikres, at der opstår god natur- og miljøtilstand. Kommunen afventer pt. statens indsatsplaner (som angiver hvilken indsats der er nødvendig for at opnå god tilstand). Udkast til indsatsplaner forventes at blive udsendt i l. a. foråret 2009, og indsatsplanerne vedtages endeligt december 2009. Kommunen skal lave handleplaner (som angiver hvad der skal ske af naturgenopretning o. a.) i 2010. Når udkast til planer og endelige planer foreligger, skal kommunen inddrage disse i vurderinger af konsekvenser af produktionsudvidelser på husdyrbrug.

Desuden henholder Aabenraa Kommune sig til, at det fremgår af lovgivningen til husdyrloven, at det fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Vadehavet er i henhold til lovgivningen ikke udpeget som sårbart overfor kvælstof og fosfor. Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Ingen af udbringningsarealerne eller aftalearealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder udpeget som overbelastet med fosfor. Der er således, i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat og fosfor til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Aabenraa Kommune finder ikke, at der er sådanne særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat og fosfor.

Vurdering

Aabenraa Kommune finder ikke, at der er sådanne særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat og fosfor til overfladevand, da det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne.

6.7 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, *Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007*, og naturdatabaser på www.naturdata.dk. Der er i databaserne ingen registreringer af de pågældende arter i eller omkring projektets udbredelsesområde.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindeligt udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. På denne baggrund vurderes det som sandsynligt, at arten forekommer i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhuller gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer, at en dyknings- gødnings- og sprøjtefribræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist.

Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger.

Det kan ikke udelukkes at markfirben lever på eller i nærheden af anlægget og bedriftens

arealer. Trusler mod arten er næringsberigelse af levesteder, der medfører øget tilgroning og tættere vegetation, der forringer yngle og rastemulighederne for markfirben.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under padderne ovenfor.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udspretningsarealer, men vurderer at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, under forudsætning af at vilkårene i afsnit 6.2 (Beskyttet natur) overholdes, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Vilkår

Der stilles ikke yderligere vilkår.

7. Bedste tilgængelige teknik/Renere teknologi

Redegørelse

For intensiv fjerkræ- og svineproduktion over en vis størrelse er i EU-regi i 2003 udarbejdet en BREF-note, som anfører, hvad der betragtes som BAT (Best Available Technique) i forbindelse med en række produktionsforhold, herunder driftsstyring, staldindretning, vand- og energiforbrug mv.

Skov og Naturstyrelsen anfører i husdyrvejledningen, at der også for produktion af andre husdyrtyper (herunder kvæg) skal ske tilsvarende inddragelse af BREF-notens BAT-aspekter.

Skov og Naturstyrelsen og Dansk Landbrugsrådgivning har tidligere udarbejdet en række BAT-Byggeblade, hvor forskellige staldsystemer er vurderet med hensyn til BAT. I 2007 er oprettet et teknologiudvalg, der over de næste år skal rådgive Miljøstyrelsen om miljøeffektive landbrugsteknologier. BAT-byggebladene er nu angivet som historiske på Dansk Landbrugs rådgivnings hjemmeside og der kommer løbende BAT – blade fra Miljøstyrelsen.

Kravet om anvendelse af BAT gælder for både de eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en etablering, udvidelse eller ændring, idet det dog forudsættes, at krav til eksisterende anlæg fastlægges med rimelige tidsfrister, samt under hensyntagen til, at omkostningerne ved implementering i eksisterende anlæg kan være uforholdsmæssigt store. Vedrørende eksisterende stalde har Miljøstyrelsen i den forbindelse tilkendegivet, at udgangspunktet normalt vil være, at BAT-grundlaget implementeres i sammenhæng med det tidspunkt, hvor staldeafsnittene næste gang skal gennemgribende renoveres.

Styrelsen anfører, at gennemsnitslevealderen for et staldanlæg er 15 – 20 år.

BAT betragtes som en ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at anvendelse af BAT ikke afhænger af, om der er tale om følsomme eller robuste omgivelser.

I forbindelse med ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 skal i relation til BREF-note som minimum redegøres for følgende forhold:

- Management
- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

Der er udarbejdet en omfattende BAT redegørelse i selve ansøgningen. Se bilag 1.5. Her er beskrevet:

- Staldindretning
- Fodring
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udspredning af husdyrgødning
- Management
- Energibesparende foranstaltninger
- Vandbesparende foranstaltninger

Staldindretning

Der har været et BAT byggeblad til malkekøer på præfabrikerede drænedede gulve og et byggeblad til malkekøer på drænedede pladsstøbte gulve, der p.t. revurderes. Der er et BAT – blad til malkekøer for svovlsyrebehandling af kvæggylle. Desuden er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen på 139 malkekøer udløser krav om BAT. Det betyder, at ammoniakemissionen ikke må overstige ammoniakemissionen fra et præfabrikeret drænet gulv. Afsnittet til 45 malkekøer med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver anden time er et drænet pladsstøbt gulv. Det er et staldsystem, der i www.husdyrgodkendelse.dk har en ammoniakemission fra stalden på 4 % og 2 % fra lager. Ansøger anfører, at staldsystemet giver klovproblemer. Han vælger det udelukkende for at opnå den lovpligtige ammoniakreduktion på 20 %. Han vil lade robuste køer uden klovproblemer gå i dette staldafsnit. Aabenraa Kommune vurderer, at staldafsnittet lever op til BAT kravet, da der er den samme ammoniakemission som fra det historiske BAT – byggeblad til malkekøer på præfabrikerede drænedede gulve.

Da ansøger af ovenstående grunde fravælger drænet gulv til udvidelsen på 94 malkekøer, har ansøger valgt andre virkemidler til at opnå BAT.

Den valgte staldtype til udvidelsen på 94 køer i den eksisterende kostald er en sengebåsestald med spalter og rundskyl, der har en ammoniakemission på 8 % fra stald og 2 % fra lager.

Som virkemiddel til opfyldelse af BAT har ansøger valgt at etablere teltoverdækning på de 2 største gyllebeholdere, der giver en effekt på 50 % ammoniakreduktion i forhold til naturligt flydelag, og at etablere skraber, der giver en effekt på 20 % ammoniakreduktion, i den eksisterende kostald, hvor der er plads til 113 malkekøer, og hvor der efter udvidelsen bliver plads til 207 malkekøer.

Ammoniakemissionen fra 139 køer fra en stald med præfabrikeret drænet gulv er 747,8 kg N/år. Ammoniakemissionen fra 45 køer på drænet gulv og fra 94 køer på sengebåsestald med spalter og skraber er på 1051,3 kg N/år. Der skal derfor bruges virkemidler til at reducere ammoniakemissionen med $1051,3 \text{ kg N/år} - 747,8 \text{ kg N/år} = 303,4 \text{ kg N/år}$.

Ved at etablere skraber på den nuværende stald til 113 malkekøer, opnås der en ammoniakreduktion på 243,2 kg N/år, og ved at etablere teltoverdækning på de 2 største gyllebeholdere opnås en reduktion på 360,7 kg N/år. Skraberne og teltoverdækningerne giver i alt en reduktion på 603,9 kg N/år, hvilket er mere end BAT kravet jfr. bilag 4.

Aabenraa Kommune vurderer derfor, at udvidelsen af stalden lever op til BAT. Ved den førstkomende revurdering skal det vurderes, om sengebåsestalden med spalter og rundskyl til malkekøerne kan fortsætte uændret.

Goldkøer, kælvkøer, og syge dyr går i dybstrøelse. Aabenraa Kommune vurderer at dybstrøelse er BAT til disse dyregrupper.

Der findes ingen BAT blade eller historiske BAT – byggeblade til staldsystemer til opdræt. I det nye afsnit til 137 kvier (112 årskvier da 60 kvier går på græs i 5 mdr.), har ansøger valgt en sengebåsestald med spalter og rundskyl. Aabenraa Kommune vurderer, at den ansøgte stald kan etableres.

I afsnit 8.1 er der en grundig redegørelse af hvilke alternativer til staldindretningen, der har været overvejet, og hvorfor de er blevet fravalgt.

Aabenraa Kommune vurderer samlet, at der anvendes BAT indenfor staldindretningen og lageropbevaring.

Foder

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der svarer til referencedokumentet for bedst tilgængelige teknikker (BREF). BREF vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Det må dog anses for BAT, at udarbejde foderplaner.

Foder til kvæg består af ca. 60-75 % hjemmeavlet grovfoder, hovedsagligt majs og græs, samt indkøbt tilskudsfoder i form af færdigblandinger alene eller i kombination med forskellige råvarer som f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn m.m. Foderplanen afstemmes med mineralblanding for at tilgodese kreaturerens behov for næringsstoffer. Foderet tilsættes et foderadditiv for at optimere foderudnyttelsen. Småkalvene fodres med mælk, hø ad libitum og kraftfoder. Kvierne fodres med rester fra kørne suppleret med frisk grovfoder, kraftfoder og hø så deres foderbehov bliver dækket.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor foder.

Opbevaring af husdyrgødning

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT indenfor intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring
- der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen
- beholderen skal dækkes med fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som fx snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, leca eller flydedug
- en lagune med tæt bund og vægge og med plastikdække.

Alle gyllebeholdere lever op til disse krav. Gyllebeholderen fra 1982 på 616 m³ er overdækket med naturligt flydelag, som retableres efter omrøring og udkørsel af gylle. De 2 største gyllebeholdere etableres der teltoverdækning på.

BAT for opbevaring af dybstrøelse må anses at være opbevaring på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder og overdækning med plast eller lignende, så ammoniakfordampning minimeres.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT inden for opbevaring af flydende husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring så må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Aabenraa Kommune vurderer, at der anvendes BAT indenfor udbringning af gylle.

Management

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Det må dog anses for BAT at udføre følgende punkter:

- Identificere og implementere uddannelses – og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vandforbrug.
- Føre journal over energiforbrug.
- Udarbejde gødningsregnskaber.
- Udarbejde en beredskabsplan.
- Iværksætte et reparations – og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.

Der er ikke udarbejdet uddannelses og træningsprogrammer for ansatte. Ansatte sendes på lovpligtige kurser i forhold til arbejdsopgaver og andre relevante kurser. Der er foretaget en APV på ejendommen.

Ansøger leverer p.t. mælk til Arla og overholder Arlagårdens krav. Ved evt. skifte af mejeriselskab, vil det pågældende mejeris krav blive opfyldt.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Vandforbrug og energiforbrug registreres hver måned og noteres i en logbog.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Evt. uheld, spild og driftsforstyrrelsen, som kan påvirke det omgivende miljø noteres i logbog og procedurer for håndtering af gylle, kemikalier mv. justeres evt. således at lignende uheld vil undgås fremadrettet.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der føres daglige tilsyn med anlægget og anlægget serviceres og vedligeholdes løbende. Fejl og mangler udbedres straks, således at alle anlæggets tekniske installationer altid fungerer optimalt.

Produktionsanlægget holdes rent, og der skrubes manuelt, hvis dyrene sviner på arealer, hvor der ikke skrubes automatisk og hvor gødningen ikke trædes ned mellem spalterne af dyrene.

Der skrubes p.t. rutinemæssigt på spaltearealet hver anden time.

Der føres skriftlig opgørelse over egenkontrol i form af logbog over flydelag på den gyllebeholder, der har naturligt flydelag, og vand – og energiforbruget registreres hver måned.

Kommunen vurderer, at der bruges BAT indenfor management.

Energi – og vandbesparende foranstaltninger

Der anvendes lavenergibelysning i stalde.

Der anvendes staldvarme fra den gamle stald til opvarmning af stuehuset.
Der anvendes varmegenanvendelse fra nedkøling af mælk på rengøringsvand og drikkevand.

Rummene hvori malkerobotterne står, er godt isoleret.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet, og der føres logbog over forbruget hver måned.

Bedriftens drikkevandsinstallationer efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Ansøger oplyser, at der ikke er monteret vandbesparende foranstaltninger på malkeanlægget, fordi der p.t. ikke er gode erfaringer med genbrug af vaskevand i malkerobotternes malkesystem. Systemet er meget fintfølende og registrerer derfor nemt fedtpartikler eller andre forurenende stoffer. Dette medfører nedsat kapacitet på robotterne samt større vand- og strømforbrug. Hvis der kommer anlæg på markedet, der kan anvendes, overvejes det i fremtiden at etablere det.

Kommunen vurderer, at der bruges BAT indenfor vand og energi.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der for hele det ansøgte anlæg er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til kravene om BAT.

Vilkår

69. Der skal etableres skrabere, der kører hver 2. time på staldafsnittene til hhv. 45 og 207 malkekøer.
70. Der skal strøs hos de dyr, der går i dybstrøelse, så overfladen altid er tør.
71. Der skal udarbejdes foderplaner til de forskellige dyregrupper.
72. Der må ikke køres gylle på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
73. Der skal foretages daglige tjek og løbende service af anlæggene efter behov.
74. Der skal anvendes lavenergi belysning.
75. Anlæg der er særligt energiforbrugende, f.eks. mælkekøleanlæg, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
76. Ved udskiftning af energiforbrugende anlæg skal der udskiftes til energieffektive typer.

8. Alternativer og 0-alternativet

8.1 Alternativer til valgt placering af udvidelse og valg af staldsystem

Redegørelse

Da der i de eksisterende bygninger har været plads til at etablere flere sengebåse, således at det kun krævede en mindre udbygning af eksisterende stalde, har alternative placeringer af de ekstra sengepladser ikke været aktuelt. Den valgte placering sikrer endvidere kort transportafstand fra plansiloanlæg til stald.

Med den valgte løsning ændrer produktionsanlægget sig ikke væsentligt, og produktionsanlægget vil stadig være en samlet enhed, således at dyrene nemt kan flyttes fra ungdyrstald til kostalden med robotterne.

I kostalden er der udvidet med 45 sengepladser på eksisterende fast gulv. Der er derfor valgt gulvsystemet fast gulv med skraber. For at kunne overholde ammoniakreduktionskravene, nedlægges der dræn i gulvet. Dette bevirker også nemmere renholdelse af gangarealet, idet noget af gødningen derved ikke skal skubbes fra den ene ende til den anden, men kan afledes undervejs. Det er en betingelse for en lavere ammoniakfordampning og færre klovproblemer at gulvet er rent og tørt. Se desuden nedenfor under ungdyrstald.

Ungdyrstalden udvides mod nord med 123 sengepladser og spaltegulv. Alternativt kunne man have valgt fast drænet gulv. Der er imidlertid erfaring for, at det faste drænedede gulv ofte ikke er tilstrækkelig tørt, hvilket medfører klovproblemer hos dyrene. Endvidere kan det ikke undgås, at dyrene træder i den gødning som skubbes foran skraberen. Dette forringer også klovsundheden. Det faste drænedede gulv er derfor fravalgt. Der er flere forskellige grunde til, at der kan være problemer med at skrabe gulvet rent på fast/drænet gulv i modsætning til spaltegulv. På det faste gulv vil gødningen blive skubbet over gulvet over en længere afstand. Det kan derfor i lange stalde være nødvendigt med tværkanaler, hvor gødningen vil kunne afledes. Fastgulvskraberer er imidlertid ikke konstrueret til at skubbe gødningen gennem spalterne i tværkanalen. Spalterne stopper til og gødningen afleveres ikke efter hensigten. I frostvejr kan der være risiko for, at skraberen kører fast.

Ansøger vurderer at fast drænet gulv pt. ikke er BAT, da det har vist sig, at der ofte er problemer med at få gulvet skrabet tilstrækkelig rent, hvilket medfører klovproblemer og større ammoniakfordampning, end normerne angiver.

Skraber på spalterne i ungdyrstalden er fravalgt, da ungdyrene gøder mindre end køerne, og reduktionen i ammoniakfordampningen er derfor begrænset og kun ca. halv så stor (målt pr. sengeplads) i forhold til skrabeanlæg på spalterne hos køerne. Skraber på de 137 sengepladser (112 årskvier, da 60 kvier går på græs i 5 mdr.) ville kunne reducere ammoniakfordampningen med ca. 93 kg N. Det er vurderet, at der ikke er proportionalitet mellem investeringen i skrabeanlæg, de løbende omkostninger til drift, vedligehold samt energi og anlæggets miljøgevinst.

Det eksisterende og valgte staldsystem med hovedparten af sengepladserne på spaltegulv med ringkanal/bagskyl giver på sigt mulighed for at etablere gylleforsuringsanlæg. Pt. er gylleforsuring dog fravalgt, da systemet endnu kun er afprøvet i få kvægstalde, og erfaringerne med etablering af gylleforsuringsanlæg i eksisterende kvægstalde er begrænset. Desuden kendes betontypen i de eksisterende stalde ikke, og der foreligger endnu kun sparsomme erfaringer for betonens holdbarhed ved længere tids svovlsyrepåvirkning.

Endvidere er der et relativt stort resurseforbrug i et gylleforsuringsanlæg i form af store mængder svovlsyre og energi til drift af anlægget. Da der ikke er følsom natur indenfor 1000 m af ejendommen, er det vurderet, at der ikke er proportionalitet mellem investeringen i forsuringsanlæg, anlæggets drift samt ressourceforbruget og miljøgevinsten ved et forsuringsanlæg. Det er derfor vurderet, at gylleforsuring pt. ikke er BAT. Gylleforsuring er ikke tilladt i økologisk produktion, og gylleforsuringsanlæg forhindrer derfor evt. omlægning til økologi på sigt.

Gyllekøling i kvægstalde er ikke afprøvet og effekten ikke dokumenteret. Endvidere er der ikke anvendelse for den genvundne varme. Gyllekøling kan ikke betegnes som BAT i kvægstalde.

Man har på ejendommen valgt at overdække de to største gyllebeholdere, som rummer hovedparten af ejendommens gylleproduktion. Denne overdækning reducerer ammoniakfordampningen på 90 % af ejendommens gylleproduktion, hvilket svarer til ca. 360 kg N. Denne reduktion i ammoniakfordampning er større end den reduktion i ammoniakfordampning, som ville kunne nås ved valg af fast drænet gulv hos ungdyrene.

Vurdering

Da nyanlægget er bygget sammen med det eksisterende anlæg, og den nye gyllebeholder skal placeres i forbindelse med det eksisterende anlæg, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke er andre alternative placeringer i omgivelserne, som ville være mere hensigtsmæssige i forhold til at undgå påvirkning af natur og landskab. Det vurderes, at alternativerne til valg af staldsystem og – indretning samlet set ikke er bedre end det ansøgte projekt.

8.2 0-alternativ

Redegørelse

O-alternativet betyder, at nuværende produktion bibeholdes. Dette betyder selv sagt, at miljøbelastningen fra ejendommen totalt set ikke øges; men samtidig at der ikke vil blive gjort tiltag, som vil mindske miljøbelastningen pr. DE eller pr. produceret kg mælk.

Ved at skabe bedre forhold for køerne sikres de bedst mulige produktionsbetingelser i forhold til køerne. Dette betyder flere kg mælk pr. ko. Miljøbelastningen pr. kg mælk er faldende med stigende ydelse pr. ko.

Større enheder vil bedre kunne implementere miljøteknologi til gavn for miljøet end små bedrifter. Der er ikke proportionalitet mellem miljøgevinst og investeringer + løbende omkostninger til miljøteknologi for små bedrifter. 140 køer + opdræt er i så henseende at betragte som en lille bedrift.

O-alternativet kan meget vel betyde, at bedriften ikke vil kunne opretholdes på sigt. O-alternativet vil derfor reelt betyde en afvikling i stedet for udvikling.

Med nuværende produktion er ammoniakfordampningen fra stald og lager 11 kg N/DE. Efter den ansøgte udvidelse vil kg N/DE falde til 8,6.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov er det Aabenraa Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Nørregårdvej 5 end ved den nuværende produktion – jf. afsnit 3.3, 3.10, 3.11 og 3.13 om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

9. Tilsyn, kontrol og egenkontrol

Redegørelse

Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne.

Der er ydelseskontrol ca. en gang månedligt.

Der tages ensilageprøver, og der udarbejdes foderplaner.

Ansøger er også tilknyttet sundhedsrådgivning som foretages af dyrlæge mindst en gang månedligt.

Derudover går ansøger en daglig runde og tjekker, at alt er som det burde være.

Virksomheden skal til en hver tid kunne dokumentere over for kommunen, at godkendelsens vilkår overholdes. Egenkontrol som anført i ansøgningen skal følges.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er nødvendigt at udforme en driftsjournal til egenkontrol, som kan fremvises ved tilsyn.

Vilkår

77. Al dokumentation, der direkte eller indirekte kan være med til at beskrive husdyrbrugets påvirkning af natur og miljø, skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt.
78. Til dokumentation for, at vilkår vedrørende kvægbesætningen er overholdt og at kvægbesætningens produktionsomfang ikke er større end det tilladte, skal registreringer af antal årsdyr i CHR-registeret forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Alternativt skal Aabenraa Kommune gives tilladelse til at kunne indhente oplysningerne hos RYK, eller hos dem der har rådighed over oplysningerne. Omkostningerne i forbindelse med indhentning af oplysningerne skal afholdes af driftsherren.
79. Dokumentation i form af kvitteringer, aftaler om/registreringer af overførsel af husdyrgødning skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.
80. Ved etablering af markstakke med kompost og ensilage, skal tidspunkt og placering noteres på et kortbilag, der skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.
81. Gyllebeholderne skal tømmes én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
82. Ensilagesiloerne skal tømmes én gang årligt, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
83. Møddingspladsen skal tømmes én gang årligt, hvor den skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen skal registreres i logbogen.
84. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø skal registreres med dato og beskrivelse i logbogen.

10. Ophør af virksomheden

Redegørelse

Ved ophør af produktionen sørges der for at gyllekanaler tømmes. Beholdere tømmes også, medmindre de ønskes udlejet. Hvis de udlejes, opretholdes beholderkontrollen.

Alt foder afhændes til evt. destruktion.

Der skal afbrydes for vand og evt. el til staldanlæggene.

Al affald fjernes.

Der opretholdes rottebekæmpelse medmindre staldanlægget fjernes.

Fjernelse af bygninger vil foregå efter forskrifter med sortering af byggeaffaldet.

Alle forurenende dele på malkeanlæg fjernes, herunder også kemikalier anvendt til desinfektion og vask.

Olie/spildolie fra pumper fjernes.

Ved ophør af malkekvægsbesætningen forventes markbruget drevet videre, så dieselolie og andet til maskinparken forventes anvendt i den sammenhæng.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Vilkår

85. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning og evt. krav om en miljømæssig forsvarlig afvikling af virksomheden.

11. Klagevejledning

Miljøgodkendelsen er blevet meddelt i medfør af Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Plantagevej 4, Bov, 6330 Padborg eller til landbrug@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet, mkn@mkn.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt onsdag den 07.10.2009 i Aabenraa Ugeavis. En eventuel klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune, Miljø & Natur senest ved kontortids ophør kl. 15:00, onsdag den 7. oktober 2009, der er dagen for klagefristens udløb.

En klage over denne § 12, stk. 2 miljøgodkendelse har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede har i følge forvaltningslovens § 9 ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. E-mail til nedenstående naboer og andre berørte, hvis beboelse er beliggende inden for den beregnede konsekvensområde, jf. bilag 3, samt øvrige klageberettigede.

- Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov
- Andreas Heinrich Carstensen, Hejselvej 27, 6372 Bylderup Bov
- Carsten von Wildenradt, Bredevadvej 32, 6372 Bylderup Bov
- Horst Lorenzen, Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster
- Irene og Mogens Nielsen, Ravsted Hovedgade 49, 6372 Bylderup Bov
- Højer Dige I/S v. Hans og Sønnich Sønnichsen, Højer Dige 1, 6280 Højer

- Strucks Legat, Kommunebogholderen Preben Linnet og A.G. Axelsen, Kongevej 57, 6270 Tønder
- Compex, Lille Knivsigvej 22, 6372 Bylderup Bov
- Arthur Gottfriedsen, Mellemgade 2, 6372 Bylderup Bov
- Lorens-Christian J. Schmidt, Lille Knivsigvej 28, 6372 Bylderup Bov
- Hans Richtsen og Angel Nielsen, Bredgade 17, Øster Højst, 6240 Løgumkloster
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
- Danmarks Naturfredningsforening, Madsnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, Per Kleis Bønnelycke, Møllegården 21, 1, 6340 Kruså, aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, info@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Gitte Underbjerg, Kirkedalsvej 4, 8732 Hovedgård nb@ferskvandsfiskeriforening.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Jens K. Thygesen, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljørådgiver Louise Hedegaard Jørgensen, Industrivej 1, 6260 Tinglev, lhj@lhn.dk

Miljøgodkendelsen er endvidere sendt til

- Tønder Kommune toender@toender.dk

12. Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12 stk. 2 godkendelse, skemanr. 1952, version 9, genereret den 17. juni 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk
  - 1.1 Ikke teknisk resumé som word - dokument
  - 1.2 Bygninger – situationsplan og afstandsangivelser
  - 1.3 Afløbs – og situationsplan
  - 1.4 Opbevaringskapacitet
  - 1.5 Samlet BAT – redegørelse
  - 1.6 Transportruter
  - 1.7 Forpagtningskontrakter – arealer i Aabenraa Kommune
  - 1.8 Gylleaftaler – arealer i Aabenraa Kommune
  - 1.9 Arealoversigt – markplan
  - 1.10 Arealoversigt – opgørelse af forpagtede arealer, gylleaftalearealer, arealer udenfor udbringningsarealerne og arealer der ikke anvendes til husdyrgødning.
  - 1.11 Gylleaftale – areal og græsningsaftale på arealer udenfor udbringningsarealerne i Tønder kommune
  - 1.12 Beredskabsplan
2. Vurdering af arealer i Tønder Kommune
3. Kort over og beregning af konsekvensområde for lugt
4. Beregning af BAT på staldsystemet

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	1952
Version	9
Dato	17-06-2009

Navn	Uwe Carstensen
Adresse	Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov
Telefon	74647521
Mobil	40447521
E-Mail	kaf@lh.dk

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	222,16 DE	0 DE	0 DE
Ansøgt	436,33 DE	0 DE	0 DE

Kort beskrivelse

Udvidelse af kvægbesætning på Nørregårdvej 5, Bylderup Bov - Uwe Carstensen

Beregningsgrundlag

10-2008 (4.6)

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold	4
1.1. Ansøger	4
1.2. Konsulent	4
1.3. Kontaktperson på bedriften	4
1.4. Bedriftoplysninger	4
1.5. Yderligere oplysninger	4
2. Oprettede Anlæg	6
3. Beregninger på anlæg	41
3.1. Ammoniak	41
3.1.1. Generel Ammoniakreduktion	41
3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion	41
3.2. Lugtgeneberegning	41
3.2.1. Resultat af lugtberegning	41
4. Oplysninger om arealer	43
4.1. Arealer	43
4.1.1. Kortbilleder	43
4.1.2. Grundlæggende arealinformationer	71
4.1.3. Udbringningsarealer	71
4.1.4. Aftalearealer	72
4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)	73
4.2.1. Produceret Gødningsmængde	73
4.2.2. Tilført Gødningsmængde	73
4.2.3. Afsat Gødningsmængde	73
4.2.4. Total Gødningsmængde	74
4.2.5. Total sum af gødningsmængder	74
4.2.6. Harmonital	74
4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)	74
4.3.1. Produceret Gødningsmængde	74
4.3.2. Tilført Gødningsmængde	74
4.3.3. Afsat Gødningsmængde	74
4.3.4. Total Gødningsmængde	74
4.3.5. Total sum af gødningsmængder	75
4.3.6. Harmonital	75
4.4. Udbringningsteknologi	75
5. Beregninger på arealer	76
5.1. Fosforberegning	76

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)	76
5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	76
5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N	76
5.3. Nitratberegning (Grundvand)	76

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold

1.1. Ansøger

Navn	Uwe Carstensen
Adresse	Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov
Telefon	74647521
Mobil	40447521
E-Mail	kaf@lhn.dk

1.2. Konsulent

Navn	LHN
Adresse	Industriparken 1, 6360 Tinglev
Telefon	73642915
Mobil	24776728
E-Mail	lhj@lhn.dk

1.3. Kontaktperson på bedriften

Navn	Uwe Carstensen
Adresse	Nørregårdvej 5, 6372 Bylderup Bov
Telefon	74647521
Mobil	40447521
E-Mail	kaf@lhn.dk

1.4. Bedriftoplysninger

Navn	Nørregård
Adresse	Nørregårdvej 5, 6372 bylderup bov
CVR	77062912

1.5. Yderligere oplysninger

Kort beskrivelse

Udvidelse af kvægbesætning på Nørregårdvej 5, Bylderup Bov - Uwe Carstensen

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Vedhæftet i worddokument

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet	01-02-2008
Sluttidspunkt for byggeriet	30-08-2008
Starttidspunkt for driften	30-08-2008

Beskrivelse af datoerne

Når ansøgningen er færdig behandlet og der foreligger en godkendelse, samt fornødne byggetilladelser,

forventes byggeriet påbegyndt. Herefter skal besætningen opformeres til udvidelsen. Da der anvendes egne kvier til opformering og kvierne kælver første gang når de er 2 år, dernæst regnes med en udskiftningsprocent på 20-25 procent, i den tid hvor besætningen opformeres (mod en normal udskiftningsprocent på ca. 40). Derfor kan der gå op til 4 år før besætningen er oppe på det ønskede.

Oplysninger om biaktiviteter

Der drives ingen biaktiviteter på ejendommen

2. Oprettede Anlæg

1. Anlæg - Husdyrbrugets samlede anlæg

Lokalisering og landskab

Gårdejer Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5, Bylderup Bov ønsker at udvide sin kvægbesætning. Ejendommen er beliggende landzone i Åbenrå kommune, ca. 900 m nord for Ravsted. Afstanden til nærmeste nabo er 390 m.

Der søges om tilladelse til ændring og tilbygning på kostalden, samt etablering af plansiloanlæg (ca. 2.200 m²) og ny gyllebeholder på ca. 4.500 m³. Derudover ønskes malkekvægbesætningen udvidet fra 222,16 DE til 436,33 DE.

Bygningerne der hører til ejendommen består af et stuehus, en garage, gammel kostald (kalvestald), en lade, et nyt maskinhus, som der er givet tilladelse til opførelse af i henhold til §19, et kornsiloanlæg, en møddingsplads, 2 gyllebeholdere, en nyere kostald samt et plansiloanlæg. Stuehuset der er sammenbygget med garagen, ligger frit syd og sydvest for staldanlæggene.

Det ældre staldanlæg ligger nord for stuehuset og består af en ældre kostald, der er ombygget og anvendes i dag til kalve (stald 1.1.1). For enden af denne mod øst, ligger en kornsiloanlæg, med korngrav. I modsatte ende af stalden, ligger en lade der anvendes til opbevaring af halm. Nord for denne opføres et nyt maskinhus, som der er givet tilladelse til i henhold til §19. På nord siden af stalden er den lille gyllebeholder på 800 m³ placeret, sammen med møddingspladsen. Den anden gyllebeholder på 2500 m³, er placeret på marken nord øst for det gamle staldanlæg. Kostalden, der er af nyere dato ligger frit på marken øst for det gamle anlæg. Plansiloen er opført bag ved kostalden mod øst.

I forbindelse med udvidelsen ønskes den nyere kostald udvidet med ekstra senge til køer, en sengeafdeling til kvier samt nyt udvendigt foderbord, både ved kvierne og ved køerne. Derudover indsættes 2 ekstra malkerobotter. Den eksisterende plansilo udvides, så alt grovfoder kan opbevares på fast bund, og for at opnå tilstrækkelig kapacitet, etableret en ny gyllebeholder på 4.500 m³, lige nord for den eksisterende på 2500 m³.

Den gamle kostald der i dag anvendes som kalvestald, er opført i rød teglsten og eternit tag. Denne er indrettet med 5 dybstrøelsesbokse til mindre kalve og ved de gamle båse er der etableret senge til kvier og i gangen mellem disse er der etableret spalter. Der er 3 stks ventilatorer i denne stald (type rotor), disse anvendes mest i vinterperioden. Denne stald er ca. 32 m lang og 12 m bred. Højden er ca. 7 m. Stalden oplyses med almindelig lysstofrør. Intensitet er ca. 100 lux.

Bag denne er møddingspladsen placeret denne er 9 meter bred og 13 meter lang, med afløb og opsamling til gyllebeholder.

Den nye kostald er 2 stalde der er bygget sammen. Denne er i dag indrettet med 6 rækker + 3 rækker senge til køer på den ene side af foderbordet. På køernes gangareal er der spalter. På modsatte side af det eksisterende foderbord, er der etableret store dybstrøelsesbokse med ædeplads med spalter til kvier. Køerne malkes i robotter. For enden (vest) af stalden er der etableret en stor dybstrøelsesboks, hvor køerne går ved kælvning og de første timer sammen med kalven. Ved siden af denne er en plads til enkeltbokse til spædkalve. Stalden mod syd er 22,4 meter bred og 50,2 m lang. Benhøjden er 3 meter. Den anden stald er 26 m bred og lang er 50,2 m, denne har en benhøjde på 5 meter. Taghældningen på begge bygninger er 20 grader. Højderne på bygningerne er hhv. ca. 7 m og 9,3 m.

Stalden er beklædt med stålplader (rød) og taget er med eternit (grå). Der er 3 rækker lysplader på hver

tagflade. I gavlenden er der opsat lysplader i en stribe over porten helt til kip.

Inde i stalden anvendes almindelig lysstofrør (der er stroppet ned), og intensiteten er ca. 100 lux. I gavlenden er der opsat lysstofrør til orienteringslys. Stalden er med naturlig ventilation.

Kostalden ønskes udvidet med udvendigt foderbord, på 36,2 meter af sydsiden samt i endegavlen mod øst, hen til det eksisterende foderbord. Gangarealets bredde er 3,2 m.

Inde i stalden vil der blive etableret 45 nye senge i den del af stalden der ikke er udnyttet (pt. støbt betongulv). Dertil vil blive opsat 2 robotter mere til malkning af køerne, dermed bliver der 252 senge til køer.

På nordsiden af stalden, der hvor kvierne i dag går i dybstrøelsesbokse, vil stalden blive forlænget ud mod nord ca. 7,5 meter ekstra bygning, og der etableres 4 rækker senge. I denne afdelingen etableres i alt 138 senge. Dertil etableres udvendig foderbord på ca. 5 meter bredde. Længden af stalden er 50,5 meter lang. Dette vil sige der udvides med ca. 380 m² ved kvierne, og ved køerne udvides med ca. 230 m² (nyt foderbord) og der ændres i 250 m², ved udnyttelse af det sidste af stalden/etablering af senge.

For enden af kostalden er plansilo anlægget opført. Dette ønskes udvidet med 3 siloer (12 m x 45 m) så der i alt bliver 6 plansiloer. Der anlægges brønde til opsamling af overfladevandet og dette opsamles og ledes til gyllebeholderen.

Transport indtil ejendommens går via markvej. Denne går syd om den eksisterende nye stald og plansiloanlægget og drejer mod nord et stykke fra stuehuset. Denne fortsætter ud til markarealer nord for ejendommen. Der er etableret asfalt på arealet foran stalden.

Syd for og langs markvejen løber et levende hegn, og ligeledes løber et mindre levende hegn øst for staldanlægget. På vest siden af ejendommen er der en tæt beplantning af mindre træer og krat. Arealerne er ikke drænet, der går dog grøft langs det levende hegn mod syd ved vejen, og op langs markvejen der går mod nord er der grøfter i begge sider. Nord om skovbeplantningen/krattet er der ligeledes etableret en afvandingsgrøft der går mod vest ud langs markskellet. Syd for krattet går der ligeledes en grøft ud mod vest.

Der er ingen drikkevandsboringer i nærheden af gårdanlægget. På ejendommen er der 3 markboringer, den ene er placeret ca. 15 meter vest for det nordlige hjørne på den nye stald, og ca. 15 meter syd for denne stald er den anden placeret (målt fra foderbordet), og den tredje er placeret på markarealet syd for stalden. Afstanden til denne er ca. 120 m fra staldens sydøstlige hjørne. Der vandes kun på egne arealer.

Generelle afstandskrav

Afstanden til vejen fra eksisterende plansilo er 3 meter. Der er givet dispensation for placering/afstand til vejen. Afstanden til naboskellet mod øst, er Ca. 60 m fra hjørnet af plansilo til skel (Marken under mark 17-0, den tilhører Jørgen Terp Andersen, Fogderupvej 6, 6372 Bylderup Bov). Uwe har købt nabomarken (mark 17-0) siden den første version af ansøgningen blev sendt ind.

Den nye gyllebeholder ønskes placeret nord for anlægget, ved siden af den eksisterende. Den placeret så der er minimum 15 meter til vej/grøft. Jorden der rømmes af kan blive anvendt til en vold omkring beholderne, så gyllen forhindres i at løbe i grøften hvis der sker uheld ved en af beholderen. Nærmeste nabobeboelse ligger øst for staldanlægget og afstanden til denne er ca. 390 m. Afstanden til nærmeste by, Ravsted, er ca. 900 m, og dette er også nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste større by er Løgumkloster der ligger ca. 10 km vest for anlægget.

Afstanden til markvandsboring der er placeret vest for stalden er 15 meter og der ændres ikke på denne afstand.

Alle øvrige afstandskrav overholdes.

Landskabelige hensyn

Ejendommen og dens udbringningsarealer ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser. Syd for ejendommen ligger et mindre nitratfølsomt indvindingsområde. Arealerne på Damhusvej er beliggende indenfor NFI område. Disse bruges dog kun til afgræsning. En mindre del af udbringningsarealet er beliggende i lavbundsområder.

I området omkring ejendommen ligger en del beskyttede naturtyper. Lige sydvest for anlægget ligger en mindre sø, afstanden til denne er ca. 140 meter. På marken syd for ca. 510 m fra anlægget ligger en anden sø. Mod nord ligger endnu en sø, afstanden til denne er ca. 560 m. Nord for anlægget løber et beskyttet vandløb, og afstanden til dette fra anlægget er på ca. 230 meter. Gyllebeholderen ønskes dog placeret i hjørnet af marken, og vil blive placeret ca. 15 meter fra vandløbet. Vandkvaliteten i vandløbet er dog ikke opfyldt. I nærområdet ligger 2 eng områder, den ene mod ca. 1300 m vest og den anden ligger ca. 1200 m sydøst for anlægget.

Ansøger har fået tilladelse til at anlægge en sø vest for ejendommen.

Der er mere en 1000 meter til særlige følsomme naturområder (§7 arealer), så der er ikke beregnet på påvirkning af disse.

Ved overholdelse af de generelle ammoniakkrav, vurderes det dog at det beskyttede naturtyper i de nære omgivelser, ikke forventes at blive påvirket væsentligt i forbindelse med udvidelsen. Projektet overfylder kravet om 20 % reduktion. Der udover sker der en forbedring med de virkemidler der anvendes, og der udledes derfor 123 kg N/år mindre i forhold til reduktionskravet. Der er ligeledes beregnet på udvaskning fra arealer og disse viser at udvaskningen er uændret. Syd for anlægget ligger Ravsted. Ravsted Kirke ligger midt i byen og der ligger en beskyttelses linie 300 meter omkring denne. Husene i byen ligger i en halvmåne omkring kirken og strække sig fra sydøst mod vest til nord øst. Udvidelsen på Nørregårdvej 5, forventes ikke at have skæmmende effekt på Kirken og oplandet til kirken, set med husenes placering samt med afstanden til kirken på over 1200 meter. Gårdanlægget ligger heller ikke beskæmmende for udsyn til kirken fra indfaldsvejene til Ravsted by.

Der er ikke indgået MVJ aftaler eller ingen SLF indenfor udbringningsarealerne.

Energi

Der anvendes gas til kornetørring. I den nuværende produktion anvendes ca. 15 flakser á 50 kg. Dette forventes dog ikke at stige, da der ikke skal produceres mere korn, men mere grovfoder ved udvidelsen.

Elforbruget er på ca. 169.600 kWh pr. år. El forbrugende processer er malkning, gyllepumpning, foderhåndtering, belysning, ventilation og lidt til kornetørring. Der anvendes minimalt strøm på ventilation i den eksisterende kalvestald og det forventes at blive mindre ved udvidelsen.

Malkning foregår i robotter og da anlæggene kører hele døgnet er der et større strømforbrug på disse. I perioder med meget hård frost bliver der opstillet varmeblæser i rummet. Elforbruget forventes at stige til ca. 300.000 kWh. Der anvendes ikke anden energiform til produktionen, udover dieselolie til markbruget og gas til kornetørringen.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes i dag staldvarme fra den gamle stald til opvarmning af stuehus. I stalden anvendes varmegenanvendelse fra nedkøling af mælk på rengøringsvand og drikkevand. Dermed anvendes mindre energi til nedkøling af mælk, og mindre energi til opvarmning af vand. Der vil blive ført logbog for energiforbruget med registrering månedsvist.

Der forventes at være mindre energiforbrug ved foderblanding når alt grovfoderet kan opbevares på fast bund og mere samlet. Der bliver ligeledes leveret større mængder kraftfoder. Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Rummene hvori malkebotterne står, er godt isoleret.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Eksisterende lysstofrør vil blive udskiftet med lavenergilystofrør efterhånden som disse springer og skal udskiftes. Nyt belysning vil blive med lavenergi lysstofrør.

Mælkeanlæg og robotter kontrolleres og vedligeholdes løbende således at anlægget til malkning og

Vand

Årligt vandforbrug til produktionen er før udvidelsen på 7970 m³, fordelt på hhv. drikkevand inkl. vandspild ca. 6925 m³ og rengøringsvand 745 m³. Til vask af maskiner anvendes ca. 300 m³. Efter udvidelsen vil drikkevandsforbrug være steget til 12.000 m³ og vaskevand udgør 1.330 m³. Vaskevand til rengøring af maskiner udgør efter udvidelsen ca. 450 m³. Det samlede vandforbrug til produktionen vil være på ca. 15.000 m³.

En del af dette anvendes til mælkeproduktion og fordampes fra stalden og kørerne.

Vandbesparende foranstaltninger

Der er ikke monteret vandbesparende foranstaltninger på malkeanlægget. Der er pt. ikke nogle gode erfaringer med genbrug af vaskevand i malkebotternes malkesystem. Systemet er meget fintfølelse og registrere derfor nemt fedt partikler eller andre forurenende stoffer. Dette medfører nedsat kapacitet på robotterne samt større vand og strømforbrug.

Dette overvejes dog i fremtiden hvis der kommer anlæg på markedet der kan anvendes.

For at mindske vandforbrug rengøres og efterses bedriftens drikkevandsinstallationer jævnligt med henblik på at undgå spild.

Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Der vil blive ført logbog for vandforbruget månedsvis

Døde dyr

Døde dyr opbevares på plads foran stalden (mod vest). Der er fast bund. Der anvendes ikke kadaver kap, men døde dyr ligger i skygge og hævet over jorden. Døde dyr vil fremover blive overdækket evt. placeret på en palle og med presenning over.

I før situationen har der været ca. 8 døde dyr om året. Det forventes at der vil være ca. 1 stk døde kalv/ko pr måned efter udvidelse.

Døde dyr afhentes af Daka der køre i området min. en gang ugentligt, eller efter behov.

Fast affald

Affald fra produktionen omfatter al tom emballage fra vaske/skyllemidler, foderminerale, pattesalve, mælkefiltre, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, papir, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.).

Rester og andre veterinære midler afleveres til dyrlægen eller apoteket.

Tom emballage fra vaske og skyllemidler afleveres til leverandør (Delaval) der afhenter ved levering af nyt. Der leveres ca. 6-8 gange årligt.

Pattespray og hydratkalk leveres af foderstof.

Til det forbrændingsegnede affald har ansøger en industricontainer. Denne rummer ca. 600 liter og tømmes efter behov. Mængden af dette er ca. 15 tons årligt. Dette vil ved udvidelsen stige til ca. 21 tons.

Andet affald, ikke brændbart, glas osv. leveres til kommunal modtagerstation. Denne mængde udgør ca. 500 kg årlig og forventes ikke at blive ændret ved udvidelse.

Olie- og kemikalieaffald

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen, idet maskinstationen er lejet til at foretage sprøjtning af afgrøder. Der er dog mulighed for at opbevare kemikalier og pesticider i et aflåst skab der er placeret i garagen.

På nuværende tidspunkt er det maskinstationen der varetager sprøjtning. Ved sprøjtning medbringer de pesticider til brug i marken. Det er ligeledes maskinstationen der står for bortskaffer tom emballage og eventuelle rester.

Andet kemikalie affald, fra produktionen afleveres til foderstof eller anden leverandør.

Kemikalier der anvendes i stalden opbevares i tankrum/teknik rum i stalden. Tom emballage leveres til leverandør (Delaval - malkemaskinfirmaet).

Veterinære lægemidler opbevares i kontoret i stalden. Der udleveres kun små mængder, til brug i behandlingsperioden. Dette affald og evt. rester returneres til dyrlægen eller afleveres på apoteket.

Management

Udover ejer selv og hans søn, er der ansat en medhjælper til den daglige drift. Der vil ikke blive ansat flere ved udvidelsen, idet maskinstationen varetager en stor del af driftens arealer. Malkningen vil foregå med malkerobotterne.

Før at optimere management vil ansøger indgå i sundhedsrådgivning med sin dyrlæge. Den daglige drift bliver med udvidelsen optimeret på mange punkter, ungdyrene bliver samlet i mere ensartede hold (aldersopdelt), og opsynet med dem forventes at blive bedre med den daglige gang i stalden. De malkende køer kan styres optimalt, f.eks. ved frasortering til inseminør eller lignende, når der trækkes kontrol rapporter fra robotterne, og der gives besked til computeren om automatisk frasortering efter malkning.

Udvidelsen er bl.a. med til at skabe flere ædepladser til køerne, så de svageste køer også har mulighed for god foderoptagelse. Der udfodres to gange dagligt, så der er frisk foder tilgængeligt for alle dyr. Ved den daglige kontrol opsamles de køer der ikke er blevet malket tilstrækkeligt og bringes til malkning ved robotten. Der er fri kotrafik i stalden, så køerne kan vælge mellem foderoptagelse, malkning, hvile og vandoptagelse.

Kalvene opstaldes i kalvehytte og de mælkefodres til de er ca. 2 mdr. Herefter flyttes de til dybstrøelsesbokse hvor de går til de er 6 mdr. Herefter flyttes de til sengestalden, hvor de lærer at lægge sig i sengene.

Kvierne der skal løbes går i et samlet hold, så de kan observeres når de er klar til at blive insemineret.

En uge før en kvier eller ko skal kælte, indsættes den i kælvningsboksen. Når koen har kælvet flyttes den til kostalden, hvor den indgår i flokken af malkende dyr. I malkerobotten frasorteres råmælken de første par dage. Den frasorterede mælk ledes til en vogn, hvor det opbevares i indtil brug. Lige inden mælken gives til kalvene, opvarmes denne, så den har den rette temperatur, der er væsentligt for det optimale foderoptag hos kalve der mælkefodres.

Med den nye plansilo anlæg ligger foderet tæt ved produktionsanlægget. Ved oplagring på fast bund (beton) kan blandes i vognen uden risiko for at få "forurenende" stoffer i, herunder jord. Dermed forventes en bedre sundhed i besætningen.

I forbindelse med udvidelsen startes der med anvendelse foderadditiv. Foderadditivet har vist en bedre

foderudnyttelse og højere ydelse og stabil proteinprocent i mælken. Foderadditivet leveres i sække, der er afstemt til produktionen, så der anvendes samme dagligt.

Egenkontrol

Malkningen er baseret på robotmalkning. Der trækkes de nødvendige lister for at kontrollere køernes malkning. Deres sundhed kan overvåges, energiforbrug osv. kan kontrolleres vha. lister der trækkes, og det robotten programmeres til. Edb er et vigtigt redskab der anvendes dagligt til overvågning af malkekvægsbesætningen og driften.

Opstår der alarmer meddeles de til ansøgers mobiltelefonen, og systemet er indrettes så alarmen fortæller hvad der er galt.

Bedriften gennemgås dog dagligt og der holdes opsyn med dyrene, inventar og materiel. Maskinparken holdes med service, og reparationer evt. udskiftninger når der er behov

Når grovfoderet er lagt i stak, tages der prøver af foderet, der analyseres, og disse resultater anvendes i afstemningen af foderplanerne.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.

Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Og i øvrigt overholdes de generelle regler.

Udbringningen af husdyrgødning foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Der føres logbog over gyllebeholderne.

Ansøger leverer mælk til Arla og overholder Arlagårdens kvalitetskrav.

Derudover har ansøger haft besøg af Landbrug ungdommen sikkerhed bus, og ud fra dette fået foretaget en APV. Hermed er gjort mere opmærksom på enkelte ting i driften der så er blevet forbedret.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Der rådføres løbende med dyrlæge for at holde besætningen sundhedsstatus højt.

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	222,16 DE	0 DE	0 DE
Ansøgt	436,33 DE	0 DE	0 DE

1.1. Ejendom - Nørregårdsvej 5

Generelt

Ejendomsnummer	5800013391
CVR/P	10025100
Antal andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter	0

Matrikler

Ejerlav	Matrikelnummer
Ravsted Ejerlav, Ravsted	502
Ravsted Ejerlav, Ravsted	43
Ravsted Ejerlav, Ravsted	504
Ravsted Ejerlav, Ravsted	7
Hessel, Ravsted	64
Ravsted Ejerlav, Ravsted	338
Ravsted Ejerlav, Ravsted	499
Ravsted Ejerlav, Ravsted	344
Ravsted Ejerlav, Ravsted	336
Ravsted Ejerlav, Ravsted	592

CHR numre

50615

Spildevand

Spildevandsmængde

For **enden af kostalden** er plansilo anlægget opført. Dette ønskes udvidet med 3 siloer (12 m x 45 m). Der **anlægges brønde** til opsamling af overfladevandet og dette opsamles og ledes til gyllebeholderen.

Der afledes ikke sanitært spildevand fra produktionsbygningerne. Spildevand fra stuehuset ledes til septiktank og der efter til nedsivning.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Spildevand fra produktionen omfatter vaskevand fra rengøring af tank, mælkeledninger/rør, rengøring i stalde, drikkevandsspild og overfladevand fra plansilo og møddingsplads. Alt dette medregnes i kapacitet og ledes til gyllebeholder.

Mængden af drikkevandsspild udgør før udvidelsen 190 m³ og efter udvidelsen vil mængden være 340 m³.

Vaskevand udgør før 745 m³ og efter udvidelsen forventes **denne at stige** til 1329 m³.

Spildevand fra møddingsplads udgør ca. **50 m³ før** udvidelsen. Efter udvidelsen udgør spildevand fra møddingsplads ca. 82 m³ (13mx9mx700 mm nedbør) og spildevand fra plansilo ca. 2270 m³ jf. desuden dokument over opbevaringskapacitet.

Spildevand afledning

Øvrigt spildevand fra produktionen er vand fra tage og befæstede pladser. Dette vand ledes til grøft og går videre ud i dræn. Maskiner vaskes på befæstet plads og dette spildevand går til grøften.

Der afledes ikke sanitært spildevand fra produktionsbygningerne.

Transport

Beskrivelse af transport

Til og frakørsel til produktionsbygningerne foregår af markvejen. Der passerer ingen øvrige beboelser på denne vej. På de større veje, der er indfaldsvej til Nørregårdsvej, passerer enkelte beboelser. Syd for ligger Ravsted by og enkelte transporter går igennem denne.

Transporter i forbindelse med gyllekørsel tæt ved ejendommen, går mest af interne markveje på

arealerne. Efter man har passeret anlægget går markvejen mod nord ud af interne markveje til arealerne.

De fleste transporter i forbindelse med produktionen går til det nye staldanlæg, er der etableret fast kørselsvej omkring hele dette anlæg.

Gylletransport foretages af maskinstation der kører med en 25 tons gyllevogn. Antal læs med gylle fra produktionen er årligt 412.

Mælken afhentes hver anden dag. Tidsrummet for afhentning er mellem kl. 23-01. Dette forventes ikke ændret ved udvidelsen.

Døde dyr afhentes efter behov, men som regel midt på dagen. Antallet af transporter forventes ikke at stige væsentligt. Kraftfoder leveres i den nuværende situation 2 gange månedlig (1 transport med kalvefoder og 1 transport med kraftfoder til køerne). Ved udvidelsen ændres der ikke på dette, idet der leveres større mængder pr gang. Der leveres inden for normal arbejdstid. Dertil anvendes rapskager og sojaskrå i foderet. Dette leveres i træk med 30 tons og tippes af i hjørnet af kostalden. Der leveres ca. 6 træk årligt, og dette forventes at stige til ca. 8 træk årligt.

I kvægbesætningen anvendes majs og græsensilage. Der køres ca. 40 læs græsensilage ind og ca. 120 læs majs ind. Ved udvidelsen forventes dette at stige til ca. 72 læs græsensilage og 216 læs majs.

Til fodring anvendes mineraler og vitaminer der leveres i sække på paller. Der leveres mineraler osv. ca. 6 gange årligt. Ved disse leverancer leveres også spåner/savsmuld (til strøelse i sengene). Der ændres derfor ikke på antallet af disse transporter.

Der anvendes i den nuværende situation en del halm til strøelse og til foder. Det forventes ikke at stige ved udvidelsen, da en del af dybstrøelsen ved kvier ændres til senge. Der anvendes ca. 300 bigballer i produktionen. Halvdelen af disse opbevares i halmladen for enden af kalvestalden og resten står i markstak ude på marken. Der køres ca. 17 læs halm ind.

Der er ligeledes transporter af dyr til slagtning eller indkøb/salg i forbindelse med dyr til levebrug. Dette vil normalt være afhængigt af egen kvieproduktion. Der forventes dog en lille udskiftning af dyr, så der indkøbes ca. 4-6 gange årligt. Dyr til slagtning samles i større leverancer, så der leveres ca. 6 gange årligt.

Efter udvidelsen bliver tyrekalve ikke fedet på stald, og de vil blive afhentet ca. en gang hver 14 dag.

Brændstof bliver i den nuværende situation leveret ca. 11 gange årligt. Mængden forventes at stige en smule, evt. 12-13 gange, og da det er maskinstation der står for størstedelen af markdriften, vil der kun være en mindre stigning til dieselforbrug til egen maskinpark. Tidsrummet kan variere, dog indenfor normal arbejdstid.

Dyrlægen kommer ca. 1 gang i ugen og her drøftes tiltag. Der insemineres selv, så der kommer ingen inseminør. Dertil er der ydelseskontrol 11 gange årligt.

På malkeanlægget er der indgået serviceaftale og det er også disse der leverer kemikalier og diverse reservedele til robotterne. Der er service hver 3 måned.

Foder blandes 2 gange dagligt, i tidsrummet kl. 6-7 og eftermiddag kl. 16-17. Efter udvidelsen vil der blive anvendt ca. ½ time mere pr foderblanding. Maskiner der anvendes til foderblanding er en gummidet samt en fuldfodervogn og traktor.

En samlet opgørelse over transport viser at der før udvidelsen ca. er 672 transporter ind til ejendommen i forbindelse med produktionen, og efter udvidelsen vil der være ca. 1056 transporter.

Det vurderes dog at antallet af transporter ikke er et væsentligt problem i forbindelse med udvidelse.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Byggeriet tilstræbes at give så få gener for den daglige drift, for ikke at stresse dyrene unødvendigt. Bygningsudvidelsen ved kostalden kan foregå i etaper, således at den første etape er etablering af gulvet uden om bygningen. Dette kan ske uden at køerne kommer på arealet før end dette er færdigt. Udvidelsen og ændringen ved ungdirene sker mens dyrene ikke er i anlægget. Dette bl.a. i sommerhalvåret hvor de fleste er på græs, og i vinterhalvåret ved at ungdirene flyttes til ko-afdelingen, når denne står klar. Dermed kan gyllekanaler osv. tilkobles uden gener eller risici for uheld.

Gylle tilkobles den eksisterende gyllebeholder med nye rør, og etablering foretages af autoriseret montør, når alt er etableret til det.

I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådan uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen placeret ved stuehuset.

Der kan ligeledes ske strømforstyrrelser/svigt, og til dette er der anskaffet nødstrømsanlæg på ejendommen. Derved opstår der ikke risici for at gyllepumpen ikke kan igangsættes og kanalerne ikke kan tømmes, og at samme situation gør sig gældende ved at køerne ikke kan malkes. Det er ligeledes muligt at tilkalde maskinstation, for tømning af kanaler.

Gyllen pumpes fra stalden via elektrisk pumpe, og kan ikke trække gylle den anden vej. Der er således sikret mod tilbageløb og risiko for forurening.

For at undgå frostsprængning af vandrør er der etableret cirkulation på vandrørene indtil stalden. Der er anskaffet en varmekanon og der er mulighed for at låne en yderligere til opvarmning af robotrummene ved meget lave temperaturer.

Beholderen på 2.500 m³ er placeret tæt ved eksisterende grøft. Der vurderes ingen risici for påkørsel ved den daglige drift, der er dog risici for at beholderen skades ved gylleudbringning. Da der er maskinstation der varetage gylleudbringning, vil de være til stede med deres grej, det første tiltag er at stoppe udløb til grøften, ved at tilstoppe denne med jord. I øvrigt hælder arealet væk fra grøften.

Ved udkørsel af gylle, omrøres med traktormonteret omrører og omladning af gyllen forgår med kran der ligeledes er monteret på traktoren. Der er flyder på vognen der forhindrer overløb. Dette styres automatisk fra førerhuset i traktorens. Der er ingen pumpe på gyllebeholder, så den kan ikke tømmes eller igangsættes af uvedkommende.

Ved opførsel af nyt plansilo anlæg forventes den daglig drift forbedret. Der vil blive nedsat risici for driftsuheld f.eks. ved markstakke hvor traktoren køre fast. Det nye plansilo anlæg formindsker ligeledes risici for forurening af jorden.

Minimering af risiko for uheld

I forbindelse med opførsel af den nye gyllebeholder, bliver der etableret fyldeplads med beton og afløb til pumpebrønd. Jorden der rømmes af, anvendes som vold omkring beholderne, og dermed sikre gyllen løber ud i området, hvis der skulle ske uheld med beskadigelse af beholderen til følge. Der er ingen pumpe på beholderen og indløbet er dykket. Pumpen til gylle sidder ved stalden og et spjæld hindrer tilbageløb til stalden. Der kan kun pumpes en vej. Røret pumpes tomt før der slukkes for pumpen.

Det nye plansiloanlæg minimere risici for at køre fast eller vælte med traktor i marken, når der skal hentes foder fra markstakke. Dette kan især være problematisk i regnfulde år.

Der vil blive ført logbog for spild, uheld og driftsforstyrrelser, således at lignende uheld vil kunne undgås fremadrettet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Jordvolden omkring gyllebeholderne skal sikre at der ikke sker forurening af det omgivende miljø med gylle hvis der sker uheld ved beholderen. Der er på ejendommen er gummiged/rendegraver der anvendes til at læsse foder med. Denne kan anvendes til at flytte jord til grøften så man kan stoppe udløb til nærmeste vandløb.

Ved uheld med gylleudslip kontaktes kommunes beredskab, og oplysninger/nummeret til disse står på opslagstavlen i kontoret, og er i mappen med beredskabsplan der står i kontoret i stalden.

Malkerobotterne er tilkoblet alarmsystem, der giver ejer besked via mobiltelefonen om evt. fejl eller mangler, og ved strømsvigt går der ligeledes alarm til mobiltelefonen. Hermed kan hurtigt etableres strøm med nødstrømsgeneratoren der er på ejendommen.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i stalden. Flugtveje og brandslukningsmateriel er vist på plan der ligger i beredskabsmappen.

Alle ny ansatte præsenteres for beredskabsplanen ved opstart på bedriften.

I beredskabsplanen foreligger også telefonnumre til øvrige leverandører, reparerører samt nummeret til vagtlægen og nærmeste skadestue.

Støjklider

Beskrivelse af støjklider

I den gamle kostald er der 3 ventilatorer. Disse anvendes i den nuværende situation. Efter udvidelsen vil disse anvendes efter behov, der forventes dog ikke stort dyretryk i stalden efter udvidelsen.

Malkningen foregår i 4 robotter der er placeret inde i stalden i den vestlige ende. For at holde frostfrit omkring robotterne er der isoleret omkring dem (placeret i et mindre isoleret rum).

Kompressor og vaskeanlæg er placeret i teknik rummet/tankrummet og dette er også isoleret for at holde det frostfrit. Der forventes derfor ikke støjgener for disse anlæg.

Dermed vurderes at der ikke er støjgener fra disse udenfor stalden.

Gyllepumpen er placeret i en pumpebrønd for gavlenden af den nye stald. Denne er placeret nede i ca. 1,5 meters dybde og der ligger låg over. Denne forventes derfor ikke at give støjgener udenfor ejendommen

I forbindelse med foderblanding kan der forekomme maskinstøj. Blanding af foder sker ved plansilo anlægget øst for stalden.

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle og ved markdriften. Og i perioden ved høst forekommer ligeledes maskinstøj med transporten af halm og foder indtil ejendommen.

I kornladen er der korntrøringsanlæg der anvendes i høst og perioden efter, afhængigt af vandindhold i kornet.

Driftsperiode for støjklider

Der er ikke de store ændringer i driftsperioder før og efter udvidelsen.

Gyllen udbringes i plantemes vækstsæson, hovedsagligt i perioden fra 15. februar til 15. maj samt i august og september måned. Udbringningen forventes at tage 5-6 dage fordelt over året.

En gang dagligt valset korn i ca. ½ time. Foder blandes fra kl. 6-7 om morgenen og om eftermiddagen fra kl. 16-17. Efter udvidelsen vil foderblanding tage ca. ½ time ekstra pr gang.

Komtørring foregår i høstperioden og en tid efter afhængigt af kornets vandindhold. Produktionen af korn øges ikke med husdyrproduktionsudvidelsen og forventes at være mindre. Periodens længde forventes dog ikke ændret væsentligt, og er stadig afhængig af kornets vandindhold ved høst.

Malkning foregår hele døgnet, året rundt. Vask af anlæg foregår lige efter afhentning af mælk, og dette anslås at tage ca. 20 min.

Afhentning af mælk foregår hver anden dag, og tankbilen kommer mellem 23-01. afhentningen tager ca. 20 min.

Markarbejde foregår i sæsonen fra februar til november.

Ensilering slæt af græs, foregår midt maj, midt juni samt i september/oktober. Majs ensileret i

Tiltag mod støjkilder

Der foretages ikke væsentlige tiltag mod støj ved udvidelsen. Der er generelt taget hensyn til støjkilder ved produktionen, herunder malkning foregår i robotter der er støjsvage og står i et isoleret rum. Derudover forventes at der ved udvidelsen vil blive mindre korn der skal tørres, grundet større behov for grovfoderproduktion.

Det forventes at etablering af plansilo anlæg, der vil være en væsentlig forbedring for støjniveauet. Når alt foder kan anbringes der, bliver det generelt nemmere at håndtere foder i det daglige og ved ensilering. Dermed er der gjort tiltag for at formindske risici ved maskinstøj fra traktorer der kører fast eller skal anvende flere maskinkræfter på at køre ud af marken og læsse foder.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Foder og gødningsrester fjernes og lægges på møddingsplads. Gulve og gangarealer holdes rengjorte. Tom emballage og andet affald bortskaffes jævnligt, og døde dyr søges afhentet hurtigst muligt.

Hos kalvene fjernes dybstrøelsen jævnligt, så opformering af fluer mindskes.

Fluegener

Fluer bekæmpes med gift, strøet i boksene efter udmugning. Generelt fjernes en stor del af dybstrøelsen ved udvidelsen, og dermed formindskes fluegener.

Rottebekæmpelse

Der holdes ryddeligt omkring og i bygninger. Halm og foderrester fjernes

Ejendommen er tilmeldt kommunal rottebekæmpelse og dertil er indgået aftale med privat skadedyrskontrol, der kommer 6 gange årligt og kontrollerer opsatte giftkasser.

Dertil er der en del katte på ejendommen der ligeledes er med til at holde gnaverbestanden nede.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr

Det er maskinstation der varetager sprøjtning af arealerne.

Påfyldning sker ved stalden.

Rengøring af sprøjte varetages af maskinstation hos dem.

Oplag af olie og kemikalier

Dieselolie opbevares i det lille maskinhus nord for kalvestalden (den gamle kostald). Der er 2 tanke, en på 1200 liter (transport) og en på 2500 liter (farvet). I laden er der fast gulv og ingen afløb. Det årlige dieselolie forbrug er 18.000 liter. Dette vil formentligt stige til ca. 26.000 liter, da der forventes et mindre forbrug mht. foderhåndtering når alt foder er samlet i plansilo, og dermed nedsætte transport efter foder fra markstak osv. Der vil dog ske en stigning i og med at besætningen udvides og der dermed skal anvendes mere foder osv.

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommen, det er maskinstation der sprøjter. Disse har kemikalier med ved sprøjtning.

Der mindre oplag af olie i værkstedet, ca. 60-150 liter.

Spildolie fra traktorer afleveres hos smeden og maskinforhandler, når der er service på traktorerne.

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring

I den nuværende situation opbevares ca. 1500 m³, i hver enkelt plansilo der er på ejendommen.

Resten ligger i markstak.

I før situationen vil der kunne opbevares ca. 6-7000 m³ ensilage på fast bund.

Ensilage stakkene holdes overdækket med plastik og dæk.

Efter udvidelsen er der 2 plansiloer mere der hver kan indeholde ca. 1500 m³, dvs. der er plads til ca. 9000 – 1000 m³. Det forventes at alt ensilage kan opbevares på fast bund. Hvis dette ikke kan lade sig gøre placeres det resterende i markstak og gældende regler overholdes.

Halm/bigballer opbevares i lade bag stalden og resten står i overdækket på marken. 140 står inde og ca. 160 står ude. Der kan forekomme støvgener ved indkøring af halm. Der ændres dog ikke på dette i forbindelse med udvidelsen.

Rapskager og sojaskrå opbevares i stalden på betongulv ved den vestlige endegavl. Der leveres 30 tons ad gangen.

Kraftfoder til køerne opbevares i fodersiloer der er placeret inde i stalden. Der står 2 siloer på hhv. 9 og 12 tons. Kraftfoder til kalvene opbevares i løs vægt i maskinladen ved kalvestalden. Der kan forekomme støv ved aflæsning af fodermidler der leveres i løs vægt.

Foder der blæses ind i siloer kan give anledning til meget få støvgener.

De øvrige fodermidler, kridt og mineraler osv. opbevares i stalden eller maskinladen ved kalvestalden. Dette leveres i sække på paller.

Diverse

Lysforhold

Armaturer i stalden er almindelige lysstofrør, en del af dem er nedstroppet og en del sidder på spær. Intensiteten i stalden er ca. 100 lux i køernes opholdzone og ved hver robot er der ophængt lys til orientering om natten (ca. 1 lysstofrør med 100 lux for hver robot). I arbejdszonen ved robotten er der 200 lux, dette er dog inde i lukket rum.

Der tændes lys fra morgenstunden af kl. ca. 6. afhængig af årstid og lysforhold udenfor, og er der lys frem til kl. 8-9 om morgenen. Om aftenen er der lys i stalden indtil kl. 19, og det tændes når der er behov. Ved robotterne er der altid tændt lys til orientering.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys udover dette tidsrum, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Der anvendes naturlig ventilation med gardin i stalden, og for at få den bedste luft i stalden er

Foranstaltninger ved ophør af produktion

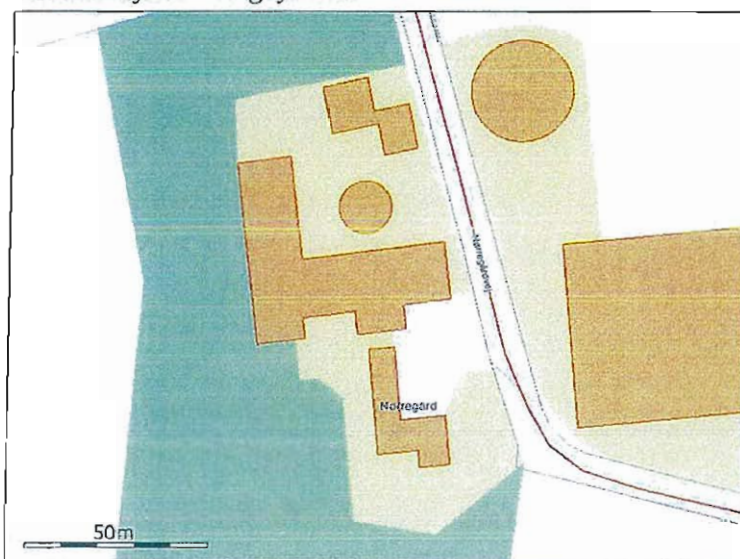
Ved ophør af produktionen skal sørges for at gyllekanaler tømmes, beholdere tømmes medmindre de udlejes, hvis de udlejes skal beholderkontrollen opretholdes. Alt foder afhændes til evt. destruktion. Der skal afbrydes for vand og evt. el til staldanlæggene. Alt affald fjernes. Der skal opretholdes rottebekæmpelse medmindre staldanlægget fjernes. Fjernelse af bygninger skal foregå efter foreskrifter med sortering af byggeaffaldet.

Alle forurenende dele på malkeanlæg fjernes, herunder også kemikalier anvendt til desinfektion og vask. Olie/spildolie fra pumper fjernes.

Vand og strøm afbrydes til anlægget.

Ved ophør af malkekvægsbesætningen forventes markbruget drevet videre almindelig, så dieselolie og andet til maskinparken, forventes anvendt i denne sammenhæng.

1.1.1. Staldafsnit - Ungdyrstald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Ja
--	----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Denne stald fortsætter uændret. Der er ikke planer om at stalden skal renoveres indenfor 8-10 år udover løbende vedligehold af inventar.

Ved gavlen mod øst er 2 kalvehuse med dybstrøelse med plads til 5-6 kalve i hver. De resterende kalve er opstaldet inde i stalden.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	60,00%
Driftstimer pr. år	5200 timer
Type og øvrige bemærkninger	Ro tør 80 mm diameter åbning, der er isat ny propel sidste år.
Højde på afkast	1,80m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Antal dyr	84
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	6,00 måneder
Alder ud	18,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	103
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	6,00 måneder
Alder ud	15,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)

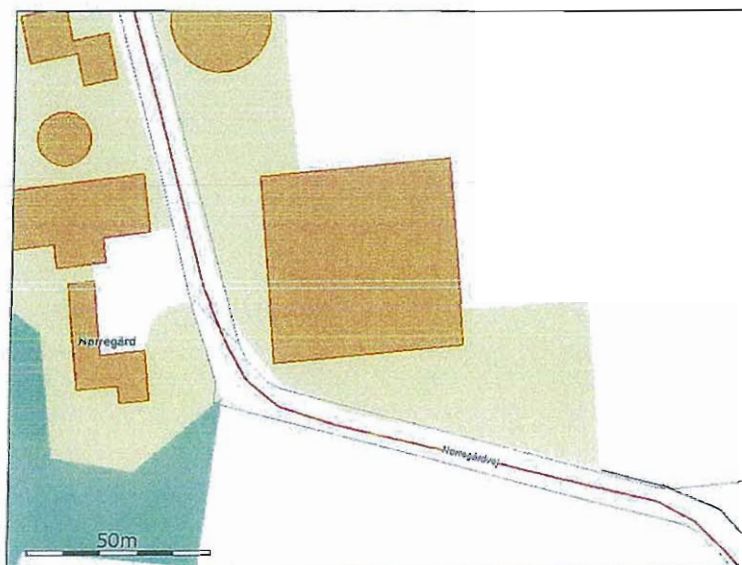
Nudrift

Antal dyr	48
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	1,00 måneder
Alder ud	6,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	66
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	1,00 måneder
Alder ud	6,00 måneder

1.1.2. Staldafsnit - Kostald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Ja
--	----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Kostalden er sengebåse stald med spalter og skraber på spalterne. Der er tale om udvidelse i eksisterende stald. Skraber på spalterne i kostald må betegnes som BAT i en stald af denne størrelse. Stalden lever op til kravene for anvendelse af BAT.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering
Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde
Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftekøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	20,00%
------------	--------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Malkekøer og opdræt, tung race*

Malkeko, tung race, Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Antal dyr	113
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	207
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Malkeko, tung race, Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

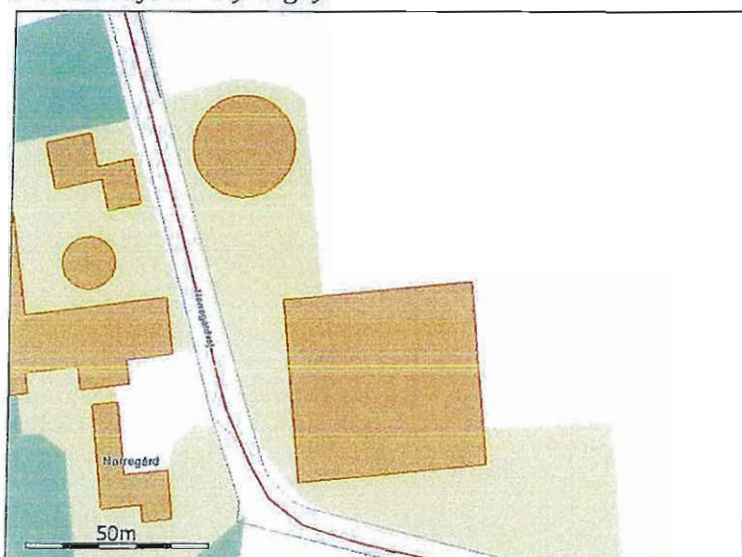
Nudrift

Antal dyr	21
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekoer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekoer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekoer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekoer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Ingen dyr.

1.1.3. Staldafsnit - Ny ungdyrstald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Ja
--	----

Bedste tilgængelige staldteknologi

stalden til ungdyr består dels af eksisterende stald som ombygges fra dybstrøelse med lang ædeplads med spalter til sengestald med spalter samt tilbygning mod nord. Efter ændring og tilbygning vil der i stalden være 138 sengebåse.

Der er valgt staldsystemet spaltegulv fremfor fast gulv med dræn, da der efterhånden er mange erfaringer med at det faste gulv med drænrille og skraber ikke kan holdes tilstrækkelig tørt og at dyrene uvilkaarligt vil komme til at træde i den gødningsbræmme, som dannes foran skraberne ved skrabning. Dette giver klovproblemer hos dyrene og er dermed et dyrevelfærdsproblem hvilket bevirker at systemet ikke kan betegnes BAT, idet der i vurderingen af BAT skal tages hensyn til alle forhold også de dyrevelfærds-mæssige.

Som udgangspunkt er der i afdelingen med ungdyr ikke valgt at have skraber på spalterne da den reduktion i ammoniakfordampningen, som dette ville kunne give, er relativ beskedent. (79 kg N i henhold til beregning i husdyrgodkendelses-systemet). Det er vurderet at denne reduktion er så beskedent at den miljømæssige gevinst, idet det tages i betragtning at der ikke er ammoniakfølsom natur indenfor 1000 m af ejendommen, ikke er proportional med investeringen og de løbende

omkostninger til vedligehold og energi. Det er derfor vurderet at skraber på spalterne i afdelingen med ungdyr ikke er BAT på denne ejendom under de nuværende forudsætninger. Spalter med linespil er heller ikke BAT idet linespil ikke er BAT i nye stalde i henhold til EU's BREF direktiv pga tekniske problemer med linespil under spalterne (systemet er ikke driftssikkert). Gyllekøling i kvægstalde er ikke afprøvet og effekt ikke dokumenteret endvidere er der ikke anvendelse for den genvundne varme. Gyllekøling er ikke BAT for kvægstalde.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	stalden er åben i den side der vender mod nord. Mod syd ligger den op til kostalden.
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Antal dyr	40
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	4
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	18,00 måneder
Alder ud	26,00 måneder

Ansøgt

Ingen dyr.

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	60
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	5
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	18,00 måneder
Alder ud	24,00 måneder

3. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	37
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	15,00 måneder
Alder ud	18,00 måneder

4. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Sengestald m/spaltegulv (kanal, bagskyl eller ringkanal)

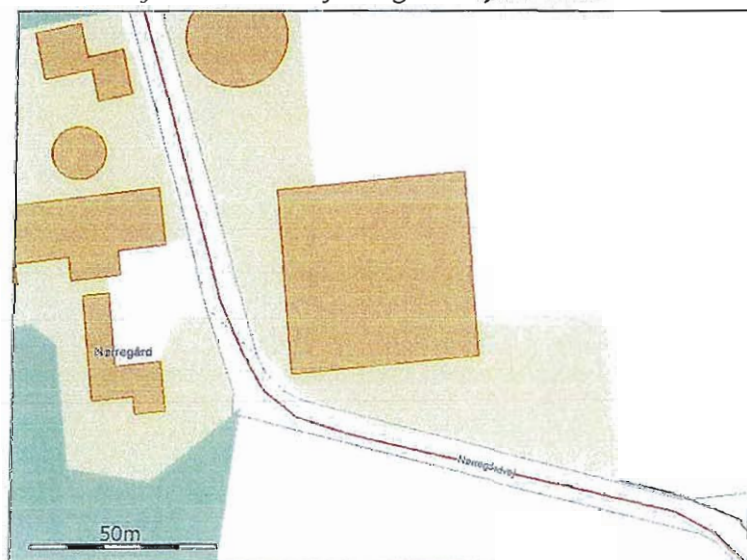
Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	40
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	24,00 måneder
Alder ud	27,00 måneder

1.1.4. Staldafsnit - kostald afdeling med dybstrøelse

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion
--

Nej

Bedste tilgængelige staldteknologi

Denne del af stalden er med dybstrøelse til goldkøer samt bokse med dybstrøelse til syge dyr og kælvningsbokse.

Goldkøer fodres restriktivt og gødningsudskillelsen fra goldkøerne er mindre end fra de malkende køer. Der er derfor lavere ammoniakfordampning fra gødningsudskillelsen fra goldkøerne i forhold til fra de malkende køer. Der er derfor ikke samme behov for staldsystemer, hvor der optimeres på ammoniakfordampningen i afsnit med goldkøer i forhold til øvrige afsnit til køer. Dybstrøelse sikrer god dyrevelfærd.

Hovedparten af dybstrøelsesarealet er eksisterende i nudrift.

Nudrift*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning**Biologisk filter*

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt*Generelt**Rengøring desinficering*

arealerne rengøres efter udmugning af dybstrøelsen.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Malkeko, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)

Nudrift

Antal dyr	6
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	28
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

2. Malkekøer og opdræt, tung race

Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)

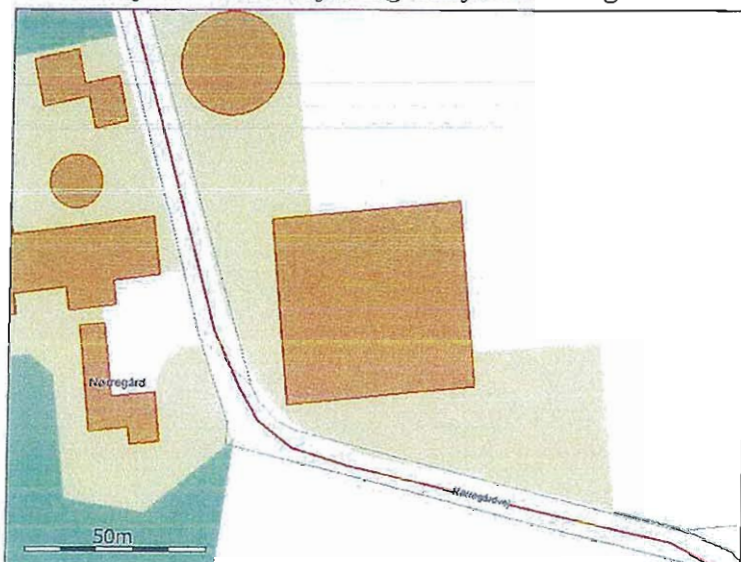
Nudrift

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	2,00 måneder

Ansøgt

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	1,00 måneder

1.1.5. Staldafsnit - kostald afdeling med fast drænet gulv

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion

Ja

Bedste tilgængelige staldteknologi

Der er i dette afsnit tale om 45 nye sengebåse som er etableret hvor der tidligere var areal til opbevaring af maskiner mv. Gangarealet er fast gulv, hvor der etableres dræn i midten således at staldafsnittet vil blive af typen fast gulv med dræn og fald mod dræn, skræbning hver 2. time. Selv arealet med fast gulv er fordelt på to arealer på hhv. ca. 2,2m x 18m og ca. 3,0m x 18m. Dette staldsystem har i følge normerne lav ammoniakfordampning og kan betegnes som bedste staldsystem i forhold til ammoniakfordampning. Der er dog erfaring for at det kan være svært at holde gangarealerne tilstrækkelig rene og tørre samt at dyrene uvilkårligt vil komme til at træde i den gødningsbræmme som skubbes foran skraberen indtil det kan afgrænses til gyllekanalen ved spaltearealet for enden af skraberen. Beskidte og tilsølede klove samt glat gulv giver dyrene klov og benproblemer. Staldsystemet er derfor problematisk i forhold til dyrevelfærd og vil derfor ikke kunne betegnes som BAT før end der er udviklet nye systemet, hvor gødningen vil kunne afdrænes bedre og klovsundheden derved forbedres.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering
Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde
Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Ja
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	afsnittet er en del af køstalden og ligeledes med naturlig ventilation
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Malkekøer og opdræt, tung race

Malkeko, tung race, Sengestald med fast gulv, 2% hældning, skrabning hver 2. time

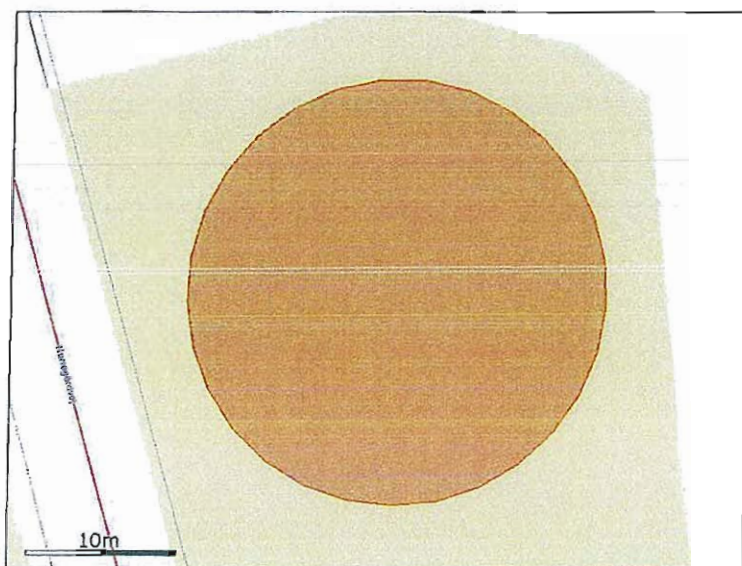
Nudrift
Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	45
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

1.1.6. Opbevaringslager - gyllebeholder - 2500

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Beholderen er opført i elementer. Den er fra 1994 og der er udført 10 års beholder kontrol på den.
Nytablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

beholderen er tæt og med dykket indløb og ingen pumpe på. Beholderen forsynes med teltoverdækning. Dette eliminerer regnvand i beholderen og betyder færre transporter til udbringning af husdyrgødningen. I henhold til normerne reduceres ammoniakfordampningen endvidere til det halve. Da kvæggylle imidlertid sjældent har problemer med at danne og fastholde et solidt flydelag kan overdækning af gyllebeholdere ikke betragtes som BAT. Ansøger har alligevel valgt at overdække de to største tanke på ejendommen. Beholderen kontrolleres for synlige skader hvert år ved tømning. Evt nødvendig vedligehold eller reparation udføres ved konstateret behov.

Nudrift

Dimension	ca. 28 meter i diameter og 4 meter høj
Lagerandel flydende i procent	75,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	2500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

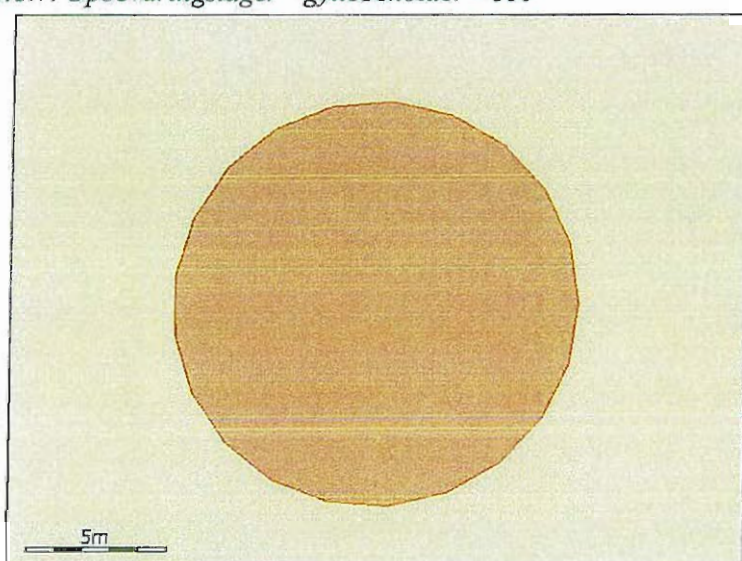
Ansøgt

Dimension	ca. 28 meter i diameter og 4 meter høj
Lagerandel flydende i procent	35,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	2500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Ja

Øvrige oplysninger

til denne beholder pumpes fra pumpebrønden ved kostalden. Der ledes gylle til denne i ca. 3 måneder, hvorefter der skal skiftes på hane, så der pumpes til den anden beholder (ny beholder).

1.1.7. Opbevaringslager - gyllebeholder - 800

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	blokstensbeholder opført i 1982. Den er kontrolleret hvert 10 år.
Nytablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

tætsluttet beholder der kontrolleres hvert 10 år af kontrollør, og jævnligt af ejer, bl.a. ved omrøring osv.

Nudrift

Dimension	diameter ca. 15 og højde ca. 4
Lagerandel flydende i procent	21,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	800,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

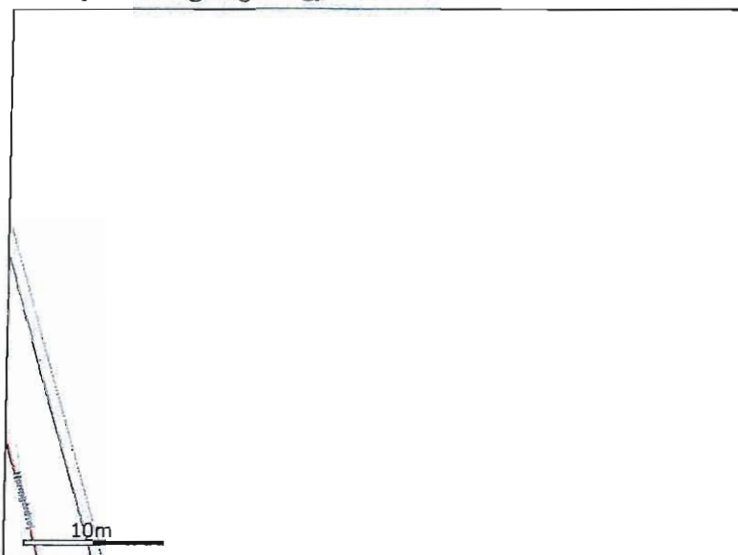
Ansøgt

Dimension	diameter ca. 15 og højde ca. 4
Lagerandel flydende i procent	10,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	800,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

til denne beholder ledes vaskevand og spildevand fra den gamle stald, samt det gamle møddingsplads. Der ledes ca. 65 kbm pr måned til denne beholder.

1.1.8. Opbevaringslager - gyllebeholder - 4500

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	Opførsel af nye gyllebeholder for at opnå tilstrækkelig kapacitet ved udvidelsen. Beholderen bliver etableret i forbindelse med udvidelsen. bunden støbes på pladsen og resten opbygges af elementer, der fuges, og holdes sammen med låse eller kabler.
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Beholderen er opført i tæt materiale, bunden er forstærket. Gylle opbevares i en tæt beholder (gyllebeholder), der er dykket indløb og ingen pumpe på beholderen, så der ikke er risiko for at den kan tømmes uden maskineri til det.

Beholderen forsynes med teltoverdækning. Dette eliminerer regnvand i beholderen og betyder færre transporter til udbringning af husdyrgødningen. I henhold til normerne reduceres ammoniakfordampningen endvidere til det halve. Da kvæggylle imidlertid sjældent har problemer med at danne og fastholde et solidt flydelag kan overdækning af gyllebeholdere ikke betragtes som BAT. Ansøger har alligevel valgt at overdække de to største tanke på ejendommen. Beholderen kontrolleres for synlige skader hvert år ved tømmning. Evt nødvendig vedligehold eller

reparation udføres ved konstateret behov.

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

Ansøgt

Dimension	højde: 5 meter, diameter: 33,85 meter
Lagerandel flydende i procent	55,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødninglager
Opbevaringskapacitet	4500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Ja

Øvrige oplysninger

Til denne beholder ledes gylle fra kostalden samt spildevand fra plansilo.

1.1.9. Opbevaringslager - Møddingsplads

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	støbt betonplads med afløb
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Såfremt der ikke sker daglig tilførsel til anlægget overdækkes stakken i henhold til gældende regler.

Nudrift

Dimension	9 meter bred og 13 meter lang
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	100,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	120,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

Ansøgt

Dimension	9 meter bred og 13 meter lang
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	100,00%
Lagertype	Møddingsplads
Opbevaringskapacitet	120,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

3. Beregninger på anlæg

3.1. Ammoniak

3.1.1. Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-123,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1341,49 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	1691,76 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	441,06 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	275,42 KgN

3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	3749,73 KgN/år
Meremission fra anlæg	1300,89 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

3.2. Lugtgeneberegning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Ungdyrstald	Byzone	1001,56m	Ja	0	Nej
Ungdyrstald	Samlet bebyggelse	904,17m	Ja	0	Nej
Ungdyrstald	Enkelt bolig	521,16m	Nej	0	Nej
Kostald	Byzone	982,31m	Ja	0	Nej
Kostald	Samlet bebyggelse	878,00m	Ja	0	Nej
Kostald	Enkelt bolig	436,17m	Nej	0	Nej
Ny ungdyrstald	Byzone	1016,02m	Ja	0	Nej
Ny ungdyrstald	Samlet bebyggelse	912,30m	Ja	0	Nej
Ny ungdyrstald	Enkelt bolig	447,89m	Nej	0	Nej
kostald afdeling med dybstrøelse	Byzone	986,58m	Ja	0	Nej
kostald afdeling med dybstrøelse	Samlet bebyggelse	882,57m	Ja	0	Nej
kostald afdeling med dybstrøelse	Enkelt bolig	440,25m	Nej	0	Nej
kostald afdeling med fast drænet gulv	Byzone	993,96m	Ja	0	Nej
kostald afdeling med fast drænet gulv	Samlet bebyggelse	889,99m	Ja	0	Nej
kostald afdeling med fast drænet gulv	Enkelt bolig	441,62m	Nej	0	Nej

3.2.1. Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	342,32 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	227,26 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	95,80 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

4. Oplysninger om arealer

4.1. Arealer

4.1.1. Kortbilleder

06-0

28-0

27-0

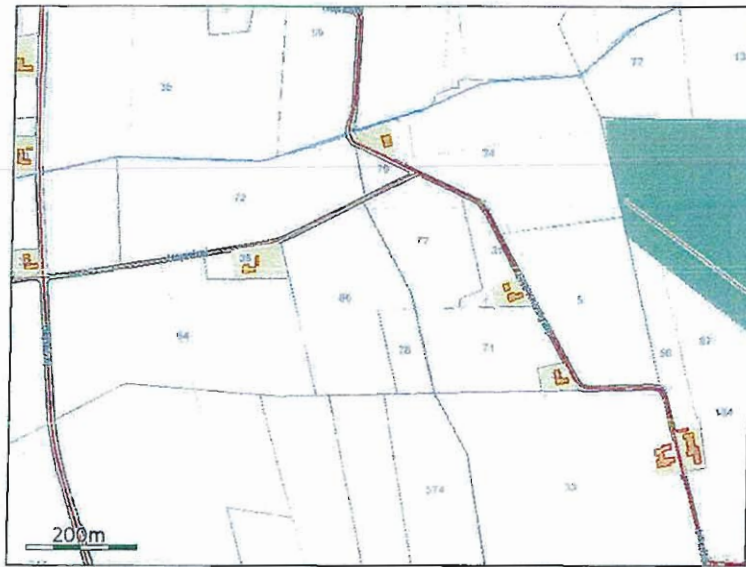

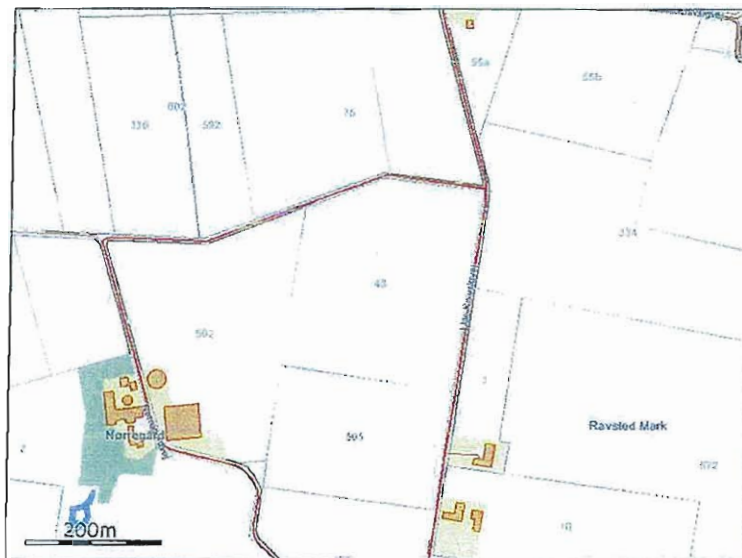
07-0

33-0 FP - L. Knivsigvej 5

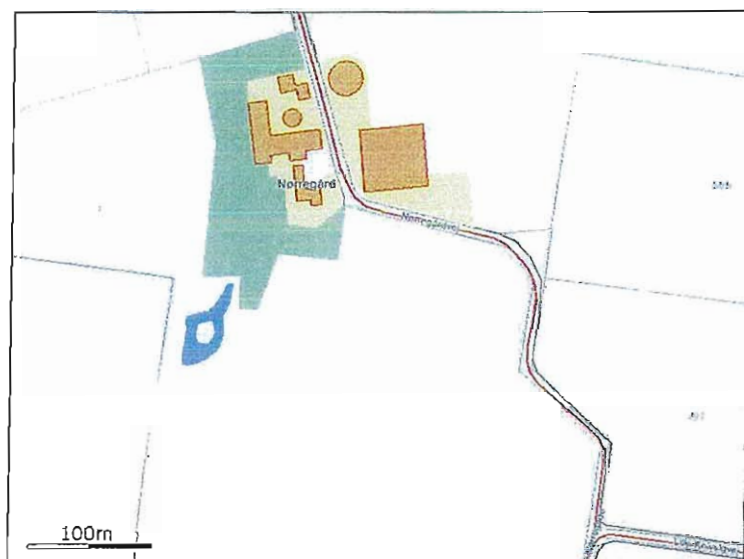
20-0

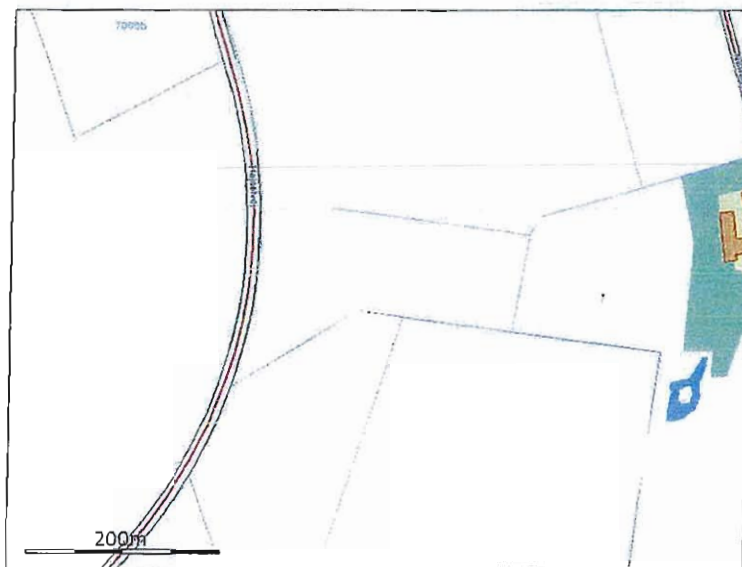
01-0

02-0

10-0

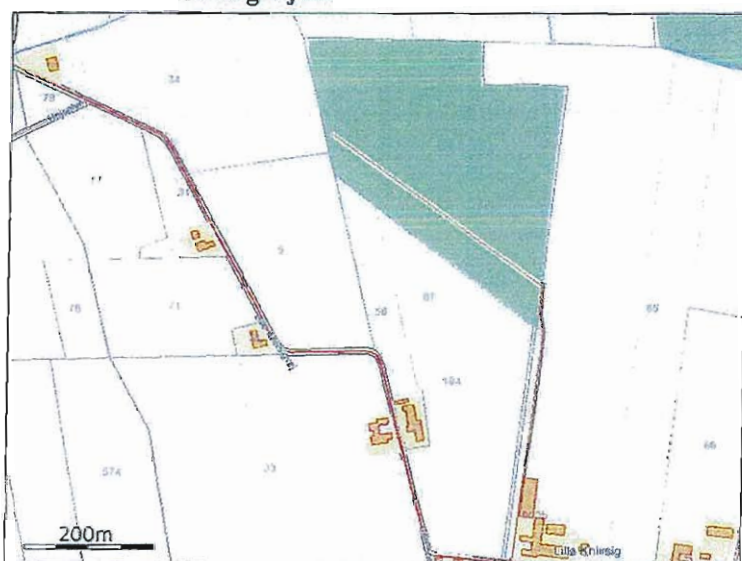
03-0

06-0

35-0 FP - L Knivsigvej 22

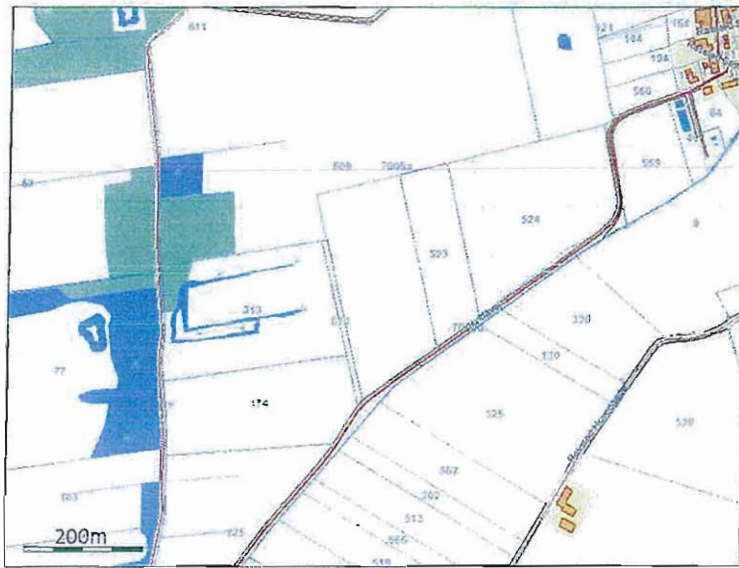
17-0

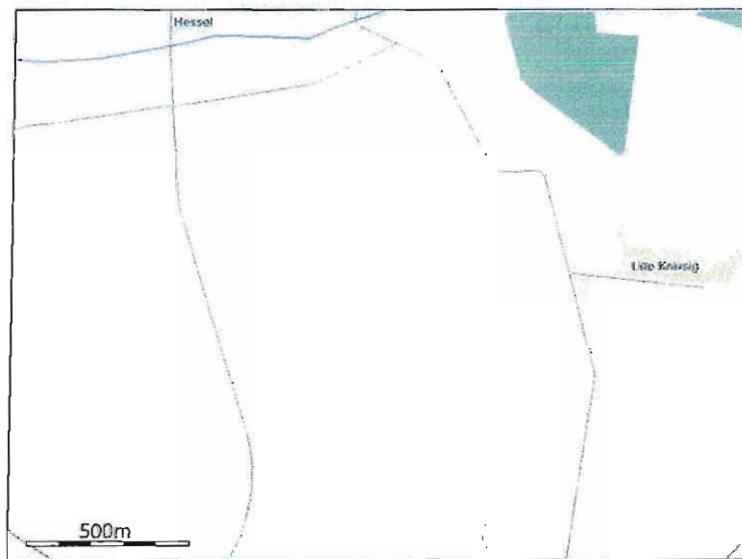
50-0 FP (AG)

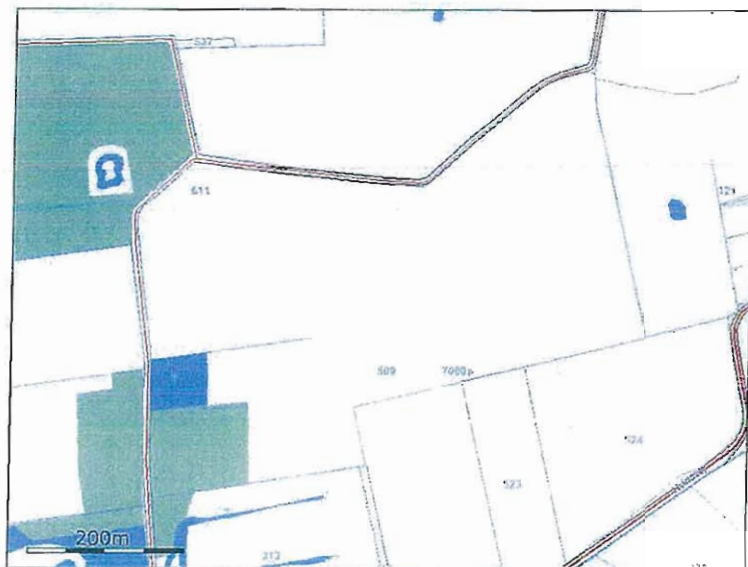
51-0 FP - (AG)

19-0

AC 17-0

AC 16-0

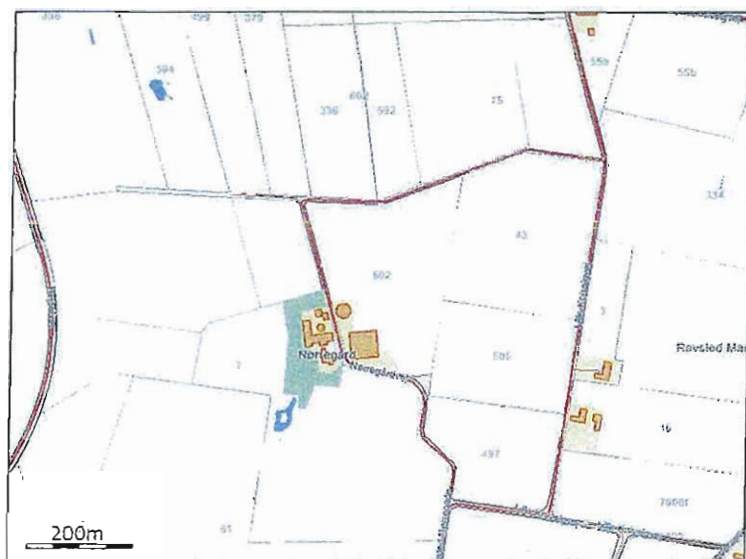

24-0

05-0

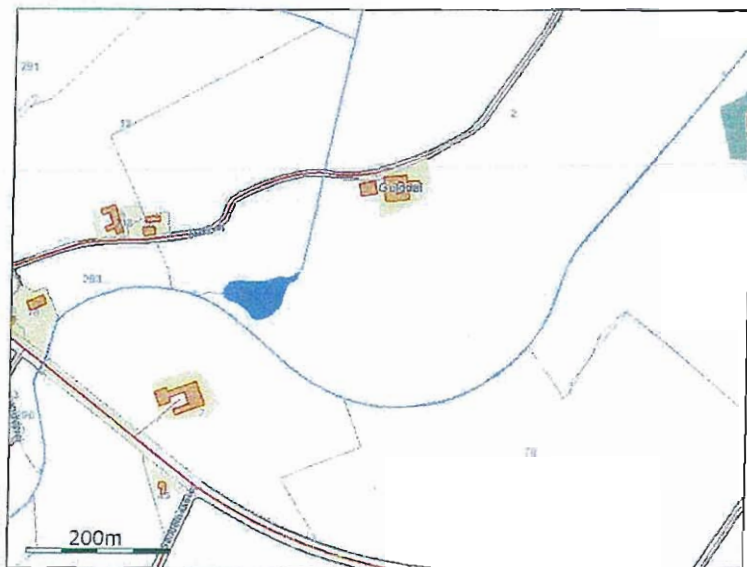
25-0

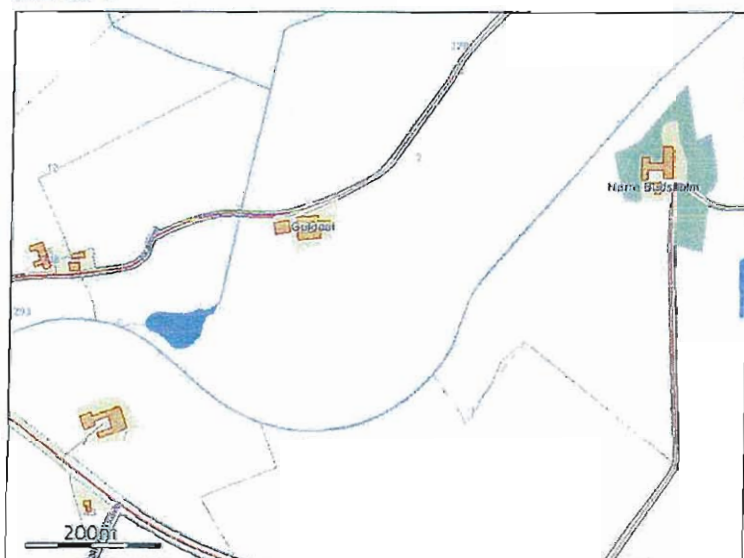
HL 01-0

HL 02-0

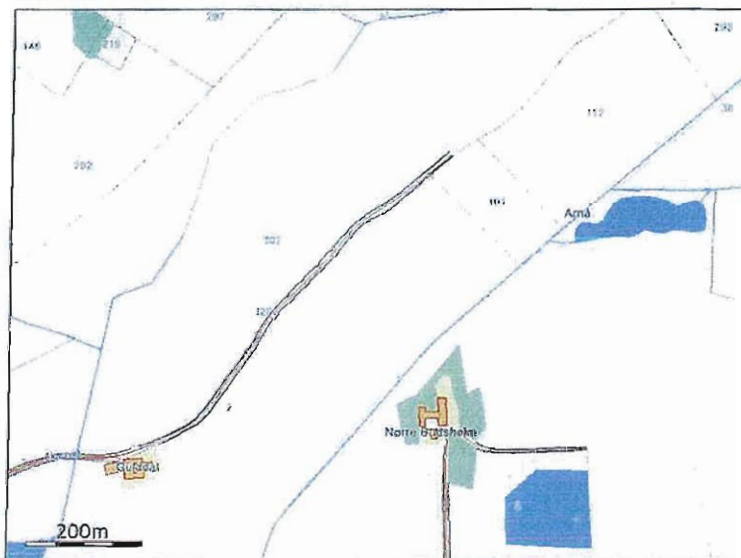
HL 03-0

HL 04-0

HL 05-0

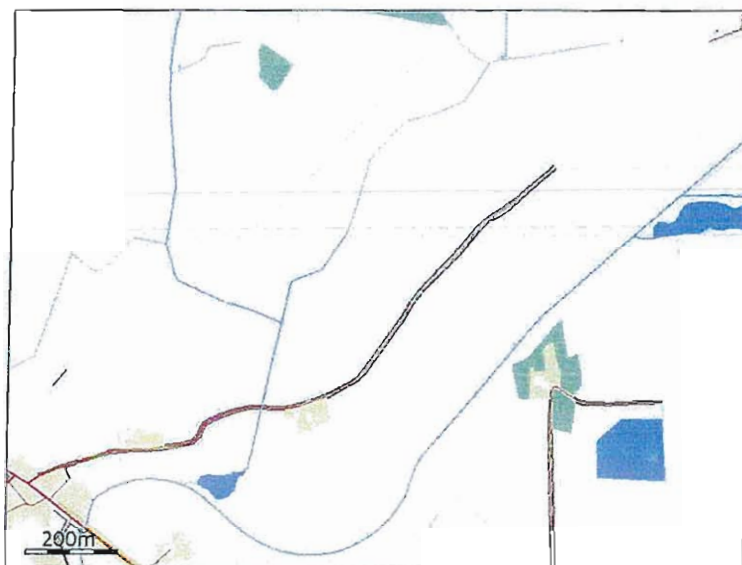
HL 05-1

HL 06-0

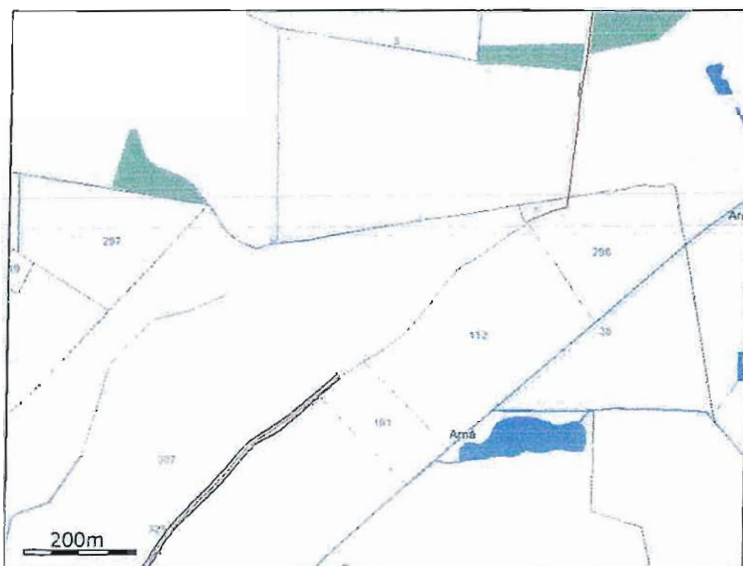
HL 07-0

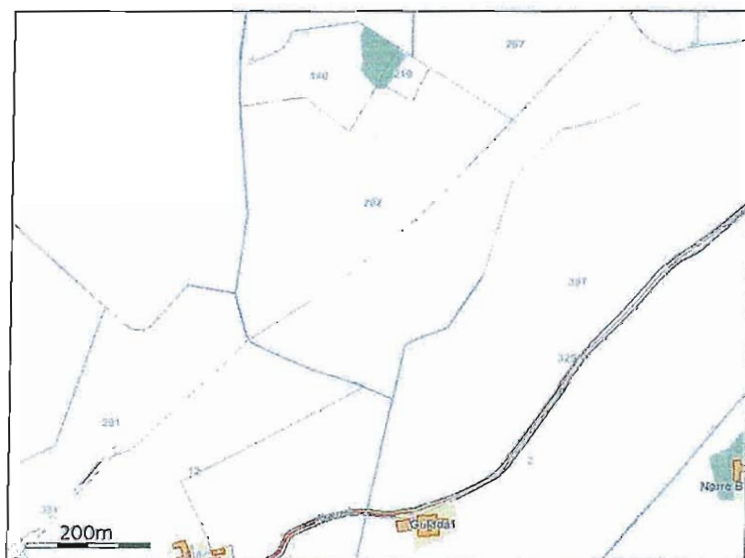
HL 08-0

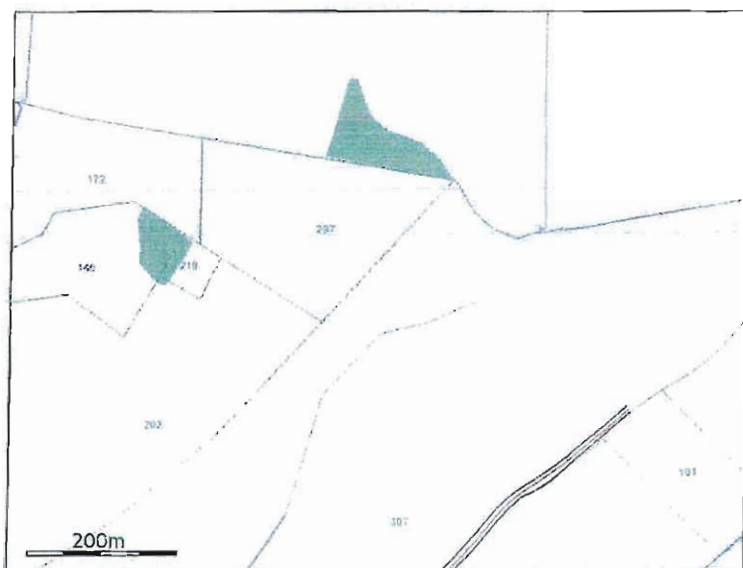
HL 09-0

HL 10-0

HL 11-0

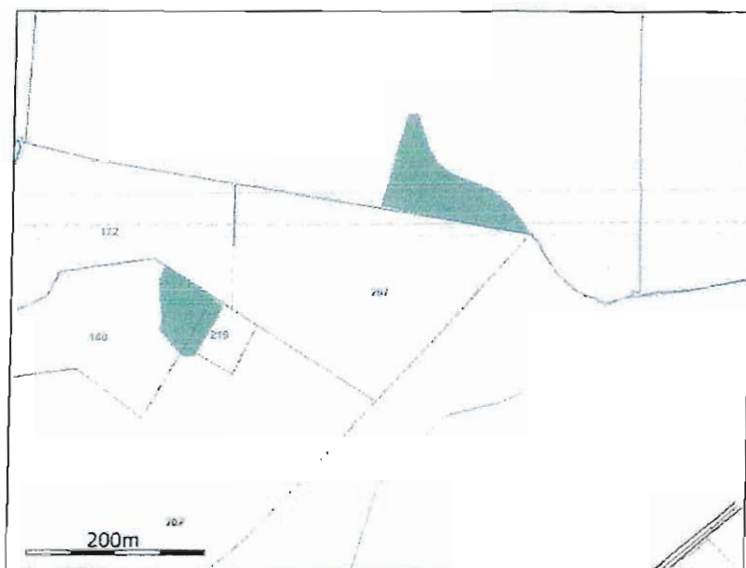

HL 14-0

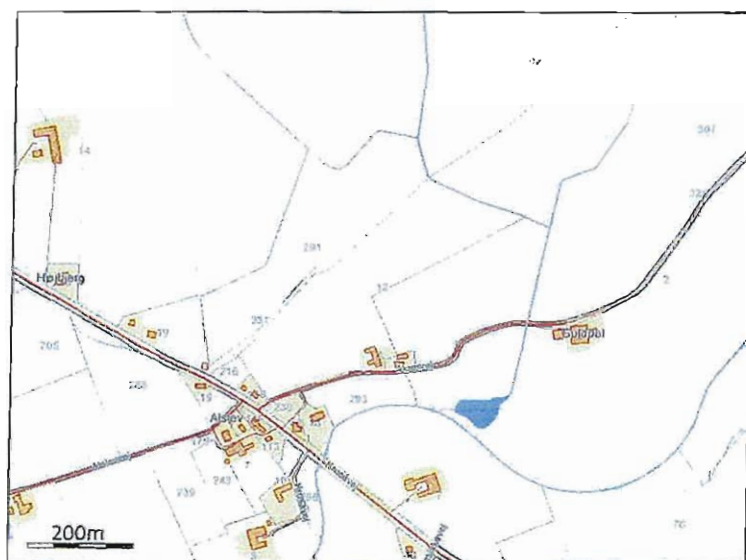

HL 20-0

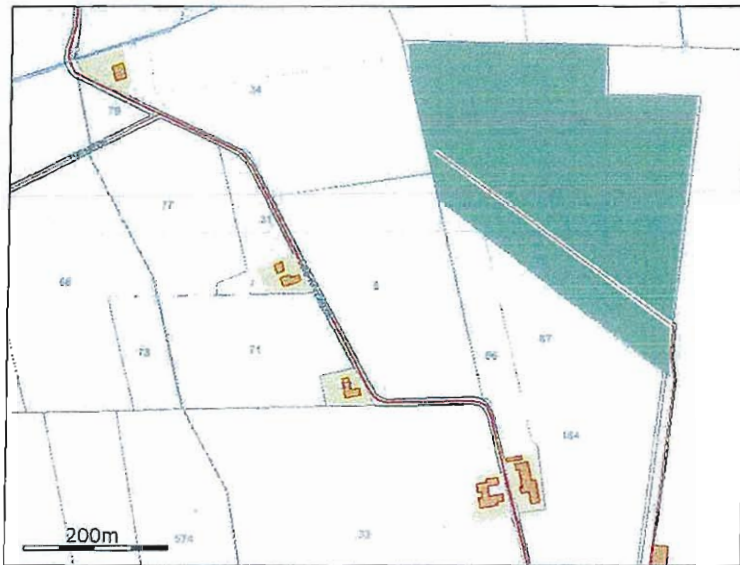

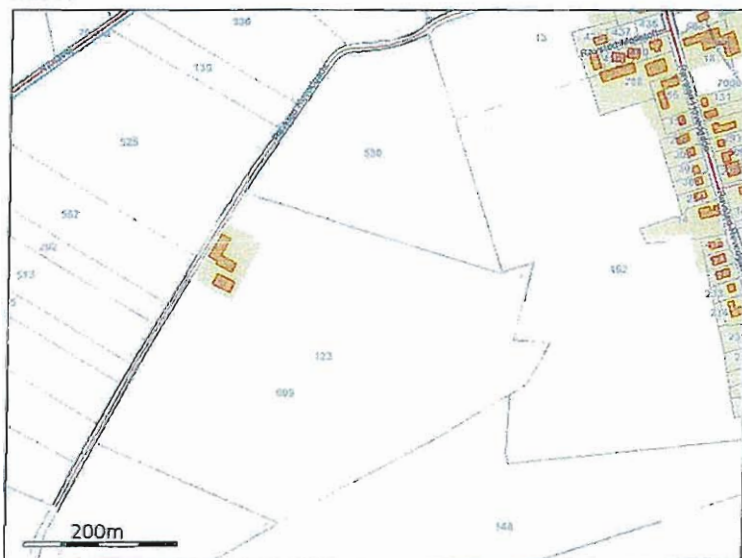
HL 21-0

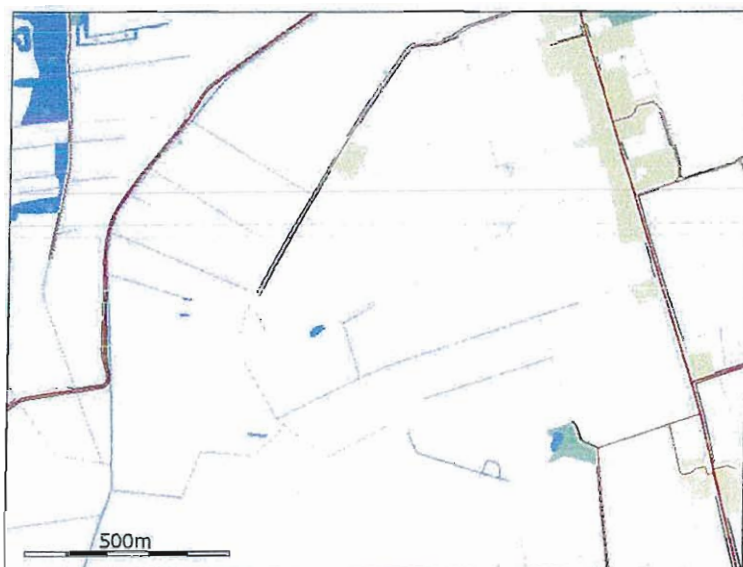
18-0

MN 1

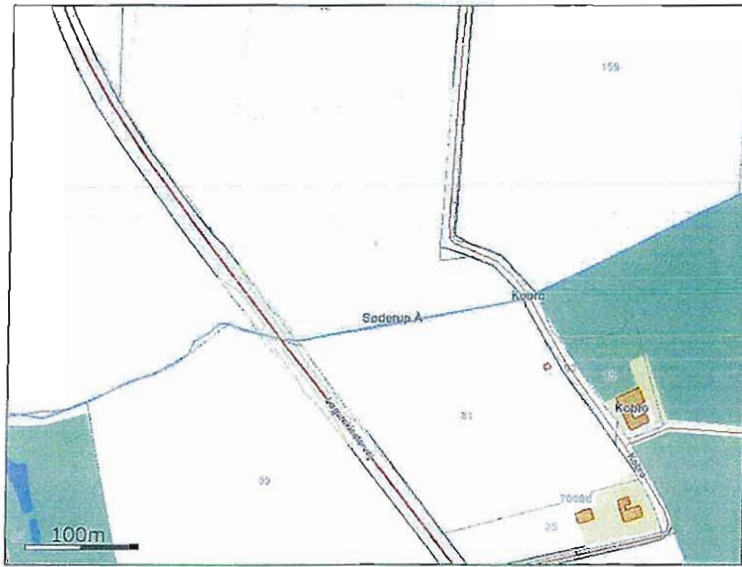
MN 2-0

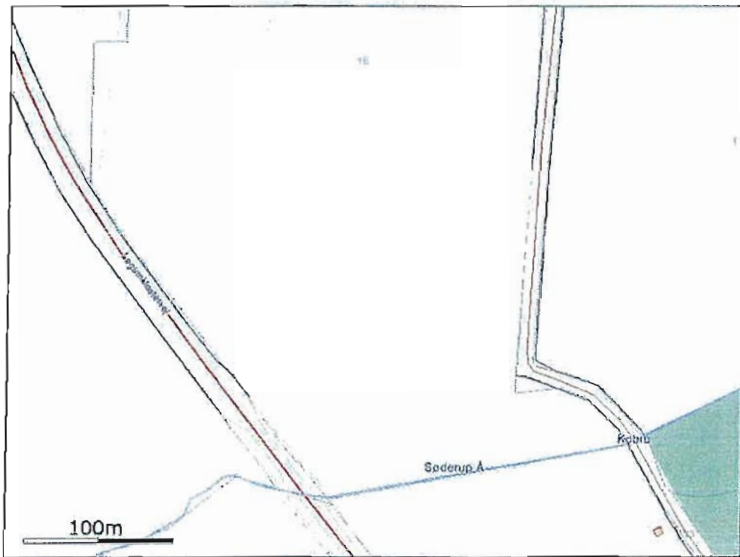
CW 1-0

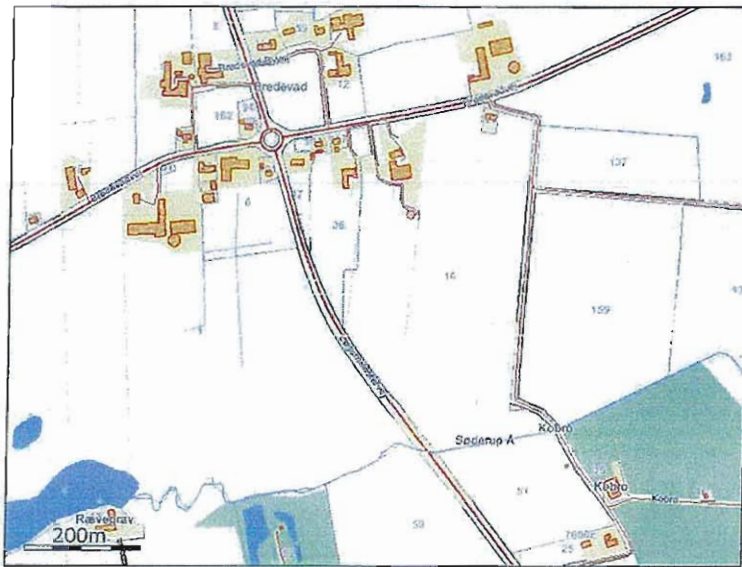
CW 4-1

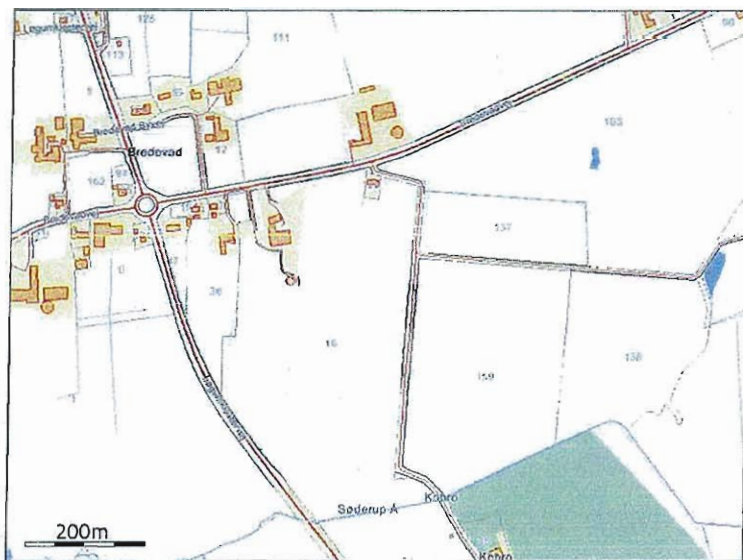
CW 3-0

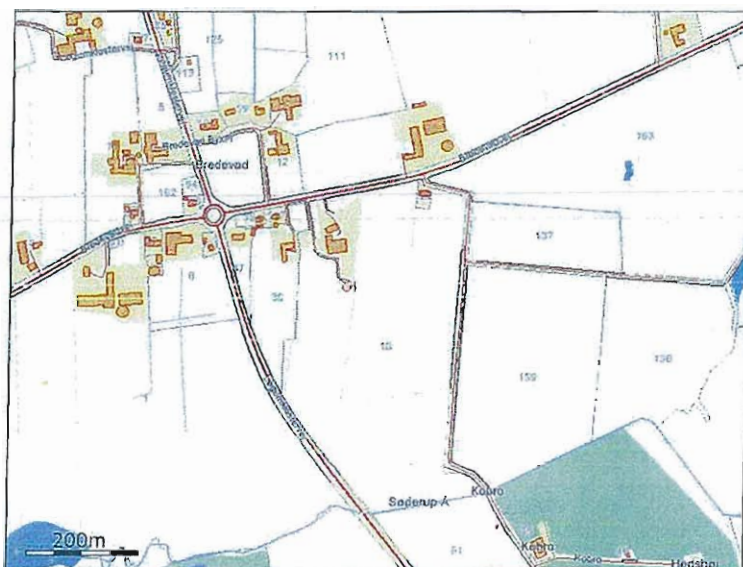
CW 5-0

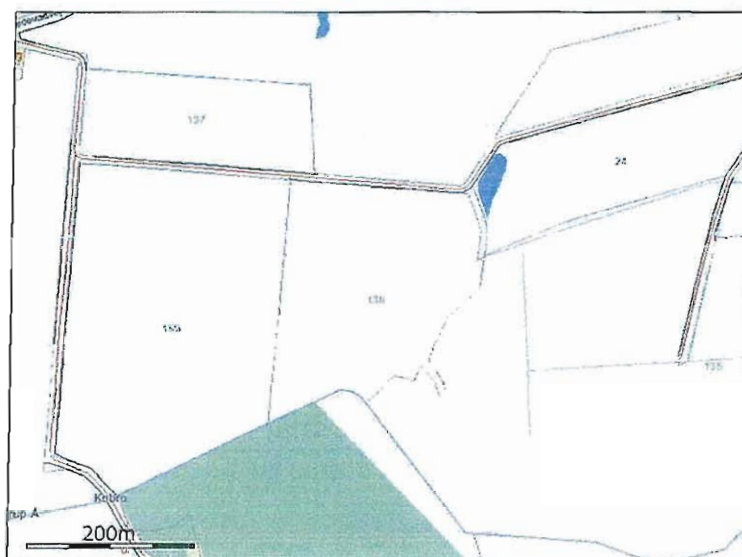
CW 6-0

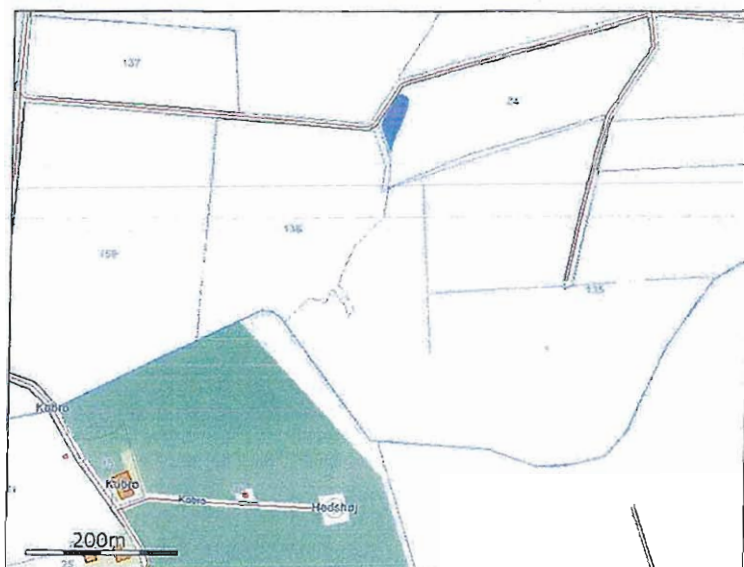
CW 14-0

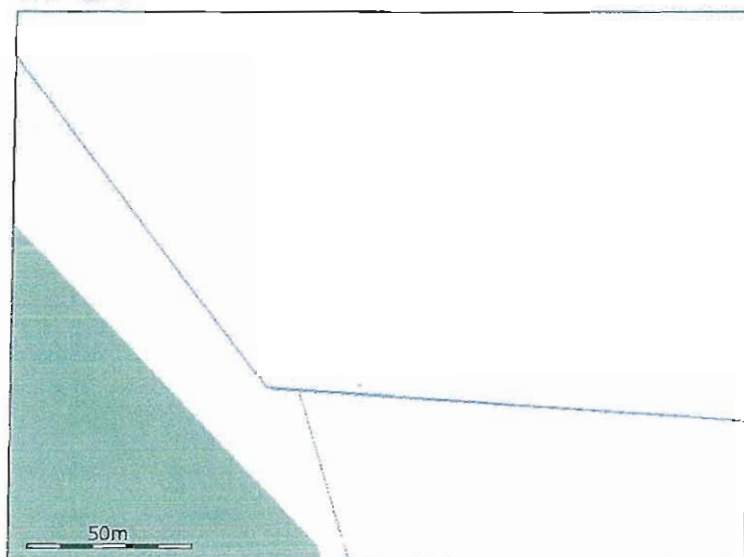
CW 8-0

CW 9-0

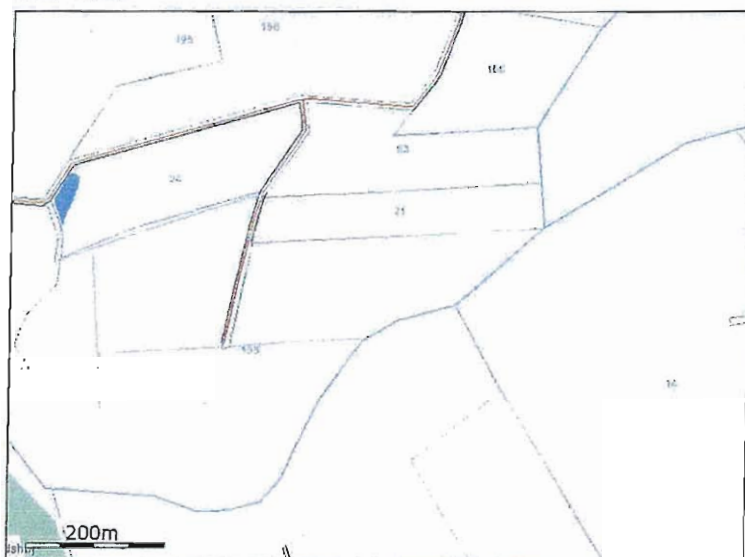
CW 16-1

CW 10-0

CW 15-0

CW 13-0

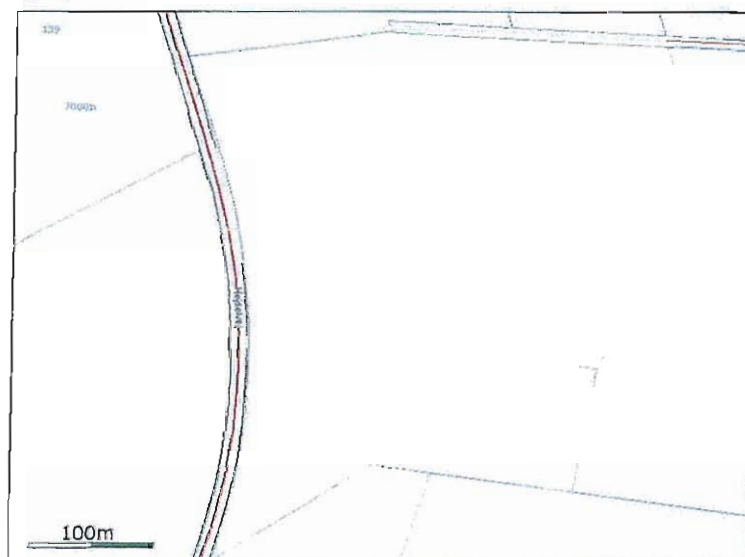
CW 11-0

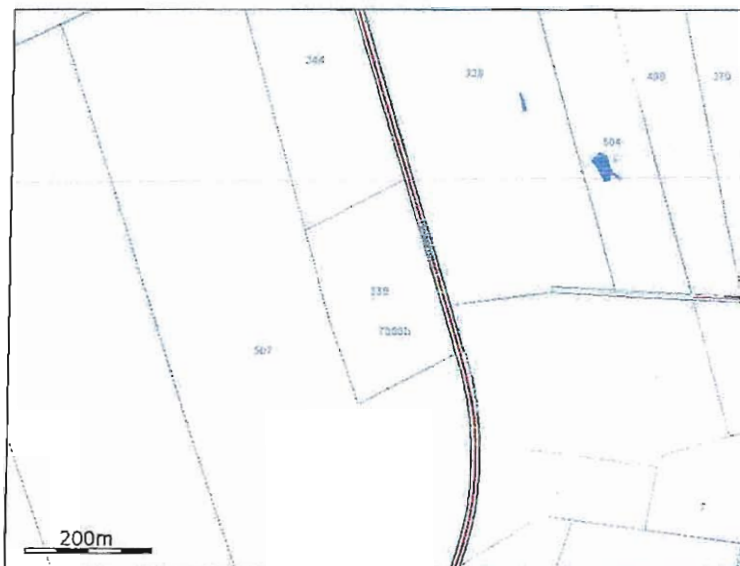
HL 16-0

09-0

AC (gyl)

08-0

26-0

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	436,33 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det for angivne antal DE kvæg, får og geder	Nej
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Ja
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vandet	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
06-0	6,76 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,76 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
28-0	7,53 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
27-0	9,63 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	9,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
07-0	4,93 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
33-0 FP - L. Knivsigvej 5	8,89 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	8,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20-0	7,58 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
01-0	6,95 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,95 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,95 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
02-0	2,34 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	2,34 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,34 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10-0	3,13 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	3,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,13 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
03-0	2,47 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
06-0	2,42 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	2,42 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,42 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
35-0 FP - L Knivsigvej 22	1,62 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	1,62 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,62 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17-0	4,67 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	4,67 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,67 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
50-0 FP (AG)	5,51 Ha	Nej	JB1	Nej	K12	K12	5,51 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,51 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
51-0 FP - (AG)	4,41 Ha	Nej	JB1	Nej	K12	K12	4,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19-0	5,87 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,87 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
24-0	4,98 Ha	Nej	JB1	Nej	K12	K12	4,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
05-0	6,11 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25-0	11,69 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	11,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18-0	5,47 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	5,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
09-0	1,75 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	1,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,75 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
08-0	7,39 Ha	Nej	JB1	Ja	K12	K12	7,39 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,39 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
26-0	11,33 Ha	Nej	JB1	Nej	K12	K12	11,33 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	11,33 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	133,43 Ha						133,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	133,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerner (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i stebeltellen.

Note:

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
AC 17-0	2,67 Ha	Nej	Nej
AC 16-0	2,81 Ha	Nej	Nej
HL 01-0	1,98 Ha	Nej	Nej
HL 02-0	5,14 Ha	Nej	Nej
HL 03-0	4,26 Ha	Nej	Nej
HL 04-0	4,57 Ha	Nej	Nej
HL 05-0	5,75 Ha	Nej	Nej
HL 05-1	2,56 Ha	Nej	Nej
HL 06-0	4,94 Ha	Nej	Nej
HL 07-0	9,92 Ha	Nej	Nej
HL 08-0	4,44 Ha	Nej	Nej
HL 09-0	7,95 Ha	Nej	Nej
HL 10-0	6,08 Ha	Nej	Nej
HL 11-0	3,21 Ha	Nej	Nej
HL 14-0	9,09 Ha	Nej	Nej
HL 20-0	4,51 Ha	Nej	Nej
HL 21-0	6,74 Ha	Nej	Nej
MN 1	4,05 Ha	Nej	Nej
MN 2-0	14,16 Ha	Nej	Nej
CW 1-0	3,34 Ha	Nej	Nej
CW 4-1	1,44 Ha	Nej	Nej
CW 3-0	2,26 Ha	Nej	Nej
CW 5-0	2,79 Ha	Nej	Nej
CW 6-0	3,13 Ha	Nej	Nej
CW 14-0	3,30 Ha	Nej	Nej
CW 8-0	4,97 Ha	Nej	Nej
CW 9-0	2,46 Ha	Nej	Nej

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
CW 16-1	0,27 Ha	Nej	Nej
CW 10-0	3,76 Ha	Nej	Nej
CW 15-0	4,13 Ha	Nej	Nej
CW 13-0	2,55 Ha	Nej	Nej
CW 11-0	3,10 Ha	Nej	Nej
HL 16-0	2,66 Ha	Nej	Nej
AC (gyl)	4,89 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 149,86 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	17940,41 KgN	3184,77 KgP	174,37 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	5085,21 KgN	833,00 KgP	41,84 DE	0,00 DE
Afsat ved græsning	639,54 KgN	121,53 KgP	5,94 DE	0,00 DE
Svinegylle	2641,00 KgN	780,00 KgP	0,00 DE	27,80 DE

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Ingen

4.2.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	5085,21 KgN	833,00 KgP	41,84 DE	0,00 DE
Kvæggylle	17940,41 KgN	3184,77 KgP	174,37 DE	0,00 DE
Svinegylle	2641,00 KgN	780,00 KgP	0,00 DE	27,80 DE
Afsat ved græsning	639,54 KgN	121,53 KgP	5,94 DE	0,00 DE

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
26306,16 KgN	4919,30 KgP	222,15 DE	27,80 DE

4.2.6. Harmonital

2,3 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	39294,23 KgN	6904,11 KgP	376,02 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	5909,71 KgN	920,71 KgP	49,48 DE	0,00 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	972,00 KgN	164,00 KgP	9,30 DE	0,00 DE

Modtager:
Andreas Carstensen, Hejselvej 27, Ravsted
6372 Bylderup bov

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	4577,00 KgN	804,00 KgP	43,80 DE	0,00 DE

Modtager:
Wildenrødt, Bredevadvej 32
6372 Bylderup Bov

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	5747,52 KgN	1009,85 KgP	55,00 DE	0,00 DE

Modtager:
Åkærvej 4
6240 Løgumkloster

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Kvæggylle	1567,50 KgN	275,40 KgP	15,00 DE	0,00 DE

Modtager:
Ravsted Hovedgade 49
6372 Bylderup-Bov

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Dybstrøelse	5909,71 KgN	920,71 KgP	49,48 DE	0,00 DE
Kvæggylle	26430,21 KgN	4650,86 KgP	252,92 DE	0,00 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
32339,92 KgN	5571,57 KgP	302,40 DE	0,00 DE

4.3.6. Harmonital

2,3 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Der tages desuden hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Dertil udbringes husdyrgødning under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

På sort jord og i græsmarker, nedfældes gyllen. Resten udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor kort tid efter.

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	133,4 Ha	11,5 kg P/ha/år	17,0 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	11,5 kg P/ha/år	15,5 kg P/ha/år
Laybundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	11,5 kg P/ha/år	11,5 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	11,5 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-82,6 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	41,8 kg P/ha/år
P-fraførsel, arealvægtet gennemsnit	25,4 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	16,4 kg P/ha/år

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DE _{max}	2,3 DE/ha
DE _{reel}	2,27 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvaskning af N via Farm-N

kgN/ha DE _{max}	76,80 kgN/ha
kgN/ha DE _{reel}	76,60 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

Der er ikke nitratfølsomme områder.

Ikke Teknisk Resumé Nørregårdvej 5

Kvægbesætning og produktionsanlægget på Nørregårdvej 5, Bylderup Bov, matr. nr. 7 mfl., ønskes udvidet, og der er på ejendommen søgt om miljøgodkendelse i 2007.

Den nuværende besætning består af 140 køer, 30 kalve (0-6 mdr.) og 140 ungdyr (6-28 mdr.), hvilket svarer til 222,16 dyreenheder. Efter udvidelsen vil besætningen bestå af 280 årskøer (SDM), 81 kalve (0-6 mdr.) og 240 kvier (6-27 mdr.), hvilket svarer til 436,33 dyreenheder.

Ejendommen er beliggende i landzone, og ligger ca. 900 m nord for Ravsted. Afstanden til nærmeste nabo er 390 m.

Ønsket om produktionsudvidelse er begrundet i behovet for tilpasning til struktur udviklingen, herunder arbejdslettelse og teknologisk fremskridt.

Til ejendommen hører et stuehus, sammenbygget med en garage, en gammel kostald, der i dag anvendes til kalve, en lade, et nyt maskinhus, som der er givet godkendelse til i henhold til §19 (anmeldordningen), et korntørringsanlæg, en møddingsplads, en nyere løsdriftsstald, et plansiloanlæg samt 2 gyllebeholdere på hhv. 800 m³ og 2500 m³.

Den eksisterende kostald vil blive udvidet og indrettet med ekstra senge og spaltegulv med skrabere og 45 sengepladser med fast gulv med dræn og skraber, 2 ekstra malkerobot, et nyt føderbord udvendigt, med fast gulv der skrubes. For at opnå tilstrækkelig pladser til ungdyr udvides kostalden mod nord, og her etableres spalter og senge til ungdyrene. Øst for stalden opføres nyt plansiloanlæg og nord for stald og eksisterende gyllebeholder etableres ny gyllebeholder på ca. 4.500 m³, for at opnå tilstrækkelig kapacitet. Derudover er der opsat 2 fælleskalvehytter på hver ca. 13 m³ og 2 "huse" på ca. 25 m² som bliver brugt til afkælvning jf. medsendte faktablade. Disse placeres, på fast bund med afløb til gyllebeholder, mellem den lille gyllebeholder (1.1.7) og møddingen (1.1.9). Der er ca. 10 meter mellem gyllebeholder og mødding. Som udgangspunkt bringes dybstrøelsen direkte ud og pløjes ned. Dybstrøelseskassene tømmes ca. hver fjerde måned. Syge- og kælvningsbokse tømmes dog hver gang de har været brugt. Kalvehytter/huse tømmes ca. hver anden måned. Gødningen fra syge-kælvnings og kalvebokse lægges på møddingspladsen. Når møddingen er fuld køres gødningen direkte ud eller opbevares i markstak på det areal hvor det umiddelbart skal anvendes. Dybstrøelse opbevares i markstak jf. regler for opbevaring (Kap 5 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen). Markstakke overdækkes, således ammoniakfordampning minimeres.

Bedriftens arealer omfatter 146,49 ha. (i følge ansøgning om enkeltbetaling 2008). Der er ingen braklagte arealer. Heraf er 30,1 ha forpagtet. Arealerne på Damhusvej 3 A bruges ikke til udbringning af gylle, men udelukkende til slet (ca. 4,5 ha. lucerne og ca. 5 ha. græs). Disse arealer er derfor ikke indtegnet i husdyrgodkendelse.dk. I husdyrgodkendelse.dk er der indtegnet 133,62 ha. Differencen skyldes usikkerhed på indtegningen. Ud over forpagtningerne er der to

græsningsaftaler på i alt 12,73 ha. Her græsser ca. 60 dyr i aldersgruppen 18-24 mdr. Dette svarer til ca. 12 DE. Ansøger benytter sig af muligheden for 2,3 DE/ha. Endvidere er der gylleaftaler på i alt 123,1 DE. Dette opfylder harmonibehovet jf. dokumentet med arealoversigt for Uwe Carstensen. Samt vedhæftede bilag med oversigt over marker og ejerforhold.

Ved udvidelsen vil der blive anvendt et sædskifte med 65-95 % græs og 6 % efterafgrøder (sædskifte 12). Kravet vedr. fosforreduktion er overholdt med – 82,6 kgP. Den reelle udvaskning fra arealerne (nitratberegning - overfladevand), bliver 76,60 kgN/ha som er mindre end den maksimale på 76,80 kg N/ha. Der er i version 9 ingen arealer beliggende i nitratfølsomt område. De forpagtede arealer ved Damhusvej 3A bruges udelukkende til slet og modtager ikke gylle¹. Gylleaftalen med Hermann Lorenzen Ellehusvej 2, Løgumkloster erstattes af en gylleaftale med Horst Lorenzen, Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster. (jf. desuden bilag med arealoversigt for Uwe Carstensen)

I nærheden af ejendommen ligger en del mindre søer der er omfattet af reglerne §3 i naturbeskyttelsesloven. Afstanden til naturområder med særlig beskyttelsesniveau (§7 i miljøgodkendelsesloven), er over 1000 meter, så der er ikke beregnet på ammoniak deposition, og det forventes at de øvrige beskyttede naturarealer i området, er beskyttet af de i loven generelle krav til ammoniak reduktion, der overholdes med produktionsudvidelsen.

Ejendommens arealer afvander til grøfter og mindre vandløb der udmunder i Arnå og Hvirvlå, der løber hhv. nord og syd for ejendommen. Arnå og Hvirvlå er en del af Vidå-systemet der udmunder i Vadehavet. Denne recipient er udpeget som Internationalt Naturbeskyttelsesområde.

Ved udvidelsen vil der blive anvendt et sædskifte som opfylder kravene til 2,3 DE/ha. Det forventes tillige at de generelle regler om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække samt overholdelse af bræmmer til vandløb og søer på arealerne, er tilstrækkelige for at tilgodese grundvandsinteresserne, beskyttede arter og øvrige naturområder.

I forbindelse med udvidelsen, er der set på en del ændringer/tiltag for at forbedre de nuværende forhold. Der er dog løbende indenfor de seneste år foretaget forbedringer på anlægget. Med udvidelsen vil der blive gjort forbedrende tiltag indenfor:

- foderhåndtering og opbevaring
- staldindretning/teknik
- malketeknik
- Opsamling, opbevaring og udbringning af husdyrgødning
- Samt ressourceforbrug, herunder strøm-, diesel- og vandforbrug.

---

¹ På kort over marker MGK 2009 er arealerne indtegnet som græsningsarealer - dette er ikke korrekt. Der tages udelukkende slet på arealerne.

Alle disse tiltag medvirker ligeledes til et forbedret hensyn til omgivelser og miljø. jf. desuden dokument "Samlet redegørelse for BAT", hvor BAT bliver beskrevet med flere detaljer.

Ved udvidelse af stalden bliver der etableret skraber på køernes gangarealer, der skraber arealerne hver anden time. En del af de store kvier flyttes fra dybstrøelse, og fra den gamle kostald, hvor der er mekanisk ventilation.

Fra stalde og opbevaringsanlæg er der en samlet fordampning på 3749,73 kg N/år og udvidelsen overholder kravet om 20 % reduktion af ammoniakfordampningen fra stalde som udvides eller ændres. 20 % ammoniakreduktion opfyldes ved skraber på spalterne hos køerne, 45 sengepladser på fast gulv med dræn og skraber samt ved at overdække de to store gyllebeholdere. Ammoniakreduktionen er i følge beregningerne 123 kg N større end minimumskravet. Dette fremgår af Interface version 4.0.6 - Uploadet 26. November 2008. FarmN version: 3.2 - Beregningsmotor: 4.4.

Der ligger ikke andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter.

Med naturlig ventilation i kostalden, er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, og et godt lugtskifte betyder tillige en lavere koncentration af ammoniak og lugt fra staldanlægget.

Malkning af køerne foregår med malkerobot, som anses for en forbedret teknik til malkning af køerne. I robotterne tildeles køerne en mængde kraftfoder, og grovfoder udfordres på foderbordet. I grovfoderet iblandes et foderadditiv. Foderadditivet er med til at nedbryde foderet i vommen og dermed opnås større foderoptagelse, hvilket er ensbetydende med bedre udnyttelse af foder, større mælkeproduktion og mindre spild.

Ved etablering af plansiloanlæg til opbevaring af grovfoderet forventes ressourceforbrug formindsket, herunder energiforbrug bl.a. ved indlægning i plansiloen samt ved udtagning. Derudover vil opbevaring af foderet på fast bund, medvirke til en nedsat belastning af det omgivende miljø, bl.a. også ved opsamling af spildevand til gyllebeholder. Foderhåndtering bliver nemmere og der er mindre risici for at få forurenende stoffer i foderet. Gylle og spildevand fra produktionen opsamles og opbevares i gyllebeholdere (alle er tætte beholdere med dykkede indløb og ingen pumper på beholderne) og udbringningen foretages med gylleudbringningsmateriel, hvor det meste af gyllen nedfældes, så den hurtigere optages. Denne metode reducerer fordampningen i marken.

Alt spildevand/procesvand fra produktionen opsamles og udbringes efter gældende regler.

Spildevand fra husholdningen ledes til septiktank og videre til nedsivningsanlæg. Vand fra tage og øvrige befæstet pladser ledes til dræn og grøfter. Spildevand fra produktionsbygningerne ledes til gyllebeholderne.

Ansøgningen om udvidelse og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter. Der sigtes mod, at der til de løbende forbedringer i anlægget, ud fra et proportionalitetssynspunkt, kontinuerligt vil blive indhentet ny og bedre viden om tiltag til forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Dette skal være med til fremadrettet at gøre anlægget til en fremtidssikret virksomhed.

Vandforsyningen til produktionsanlægget er fra lokalt vandværk (byvand). Vandforbruget til produktionen forventes at stige fra nuværende 7.970 m³ pr år til ca. 15.000 m³ årligt.

Der er på ejendommen 3 markvandingsboringer, den ene er placeret nordvest for kostalden, den anden er beliggende syd for stalden og den sidste ligger på markarealet sydøst for anlæg, lidt nede ad vejen.

Alle tiltag der gøres i forbindelse med udvidelsen er medvirkende til, at der tages et forbedret hensyn til de omkringliggende omgivelser og naboer.

Produktionsanlægget vil dermed overholde gældende normer for opbevaring, håndtering samt udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelserne mv.

0-alternativ og ophør af driften. Hvis bedriften skal fortsætte uændret vil der ikke være de samme muligheder for forbedringer i forbindelse med miljø, dyrevelfærd og arbejdsforhold. Produktionen vil fortsætte uændret og dermed en belastning af miljøet, herunder stort energiforbrug.

Med udvidelser forbedres forholdene for både dyr og mennesker der færdes i anlægget, bl.a. ved arbejdslettelse på malkearbejdet og håndtering af dyrene i anlægget. Malkeformen anses for forbedrende på dyrevelfærd, da køerne selv styre hvornår de vil malkes. Løsdriftsstalden er med naturlig ventilation, og stor frihøjde der giver en del naturlig lys ind i stalden og en stor volume, som giver bedre fordeling af luften i bygningen.

Med projektet er der tænkt en god logistik i hele anlægget, mht. foderhåndtering og overvågning af dyr osv. Dermed kan opnå rationelle arbejdsgange, bl.a. ved at de forskellige dyregrupper er samlet, og dermed lettes overvågningen af de grupper der kræver høj observation. Dette gør sig især gældende for nykælvere og spædkalve. Med udvidelse af plansilo anlæg forventes det, at alt foder kan opbevares på fast bund, og der med kan opnås forbedret sundhed og mindre miljøbelastning, bl.a. ved mindre spild af foder.

Ved udvidelsen og etablering af nyt anlæg, bliver der tages ny miljørigtig teknologi ind, bl.a. ved etablering af skrabere på spalterne og overdækning af gyllebeholdere.

Skulle projektet ikke kunne gennemføres vil der bl.a. være miljøbelastning med højere ammoniak fordampning fra de staldanlæg.

Dernæst er der en miljøbelastning mht. opbevaring af foder i markstakke, da dette vil give risiko for forurening af jorden og giver anledning til større energiforbrug (diesel) når der skal køres i marken efter foder, især i våde periode. Dette giver også anledning til nedsat sundhed i besætning, hvis der er jord i foderet.

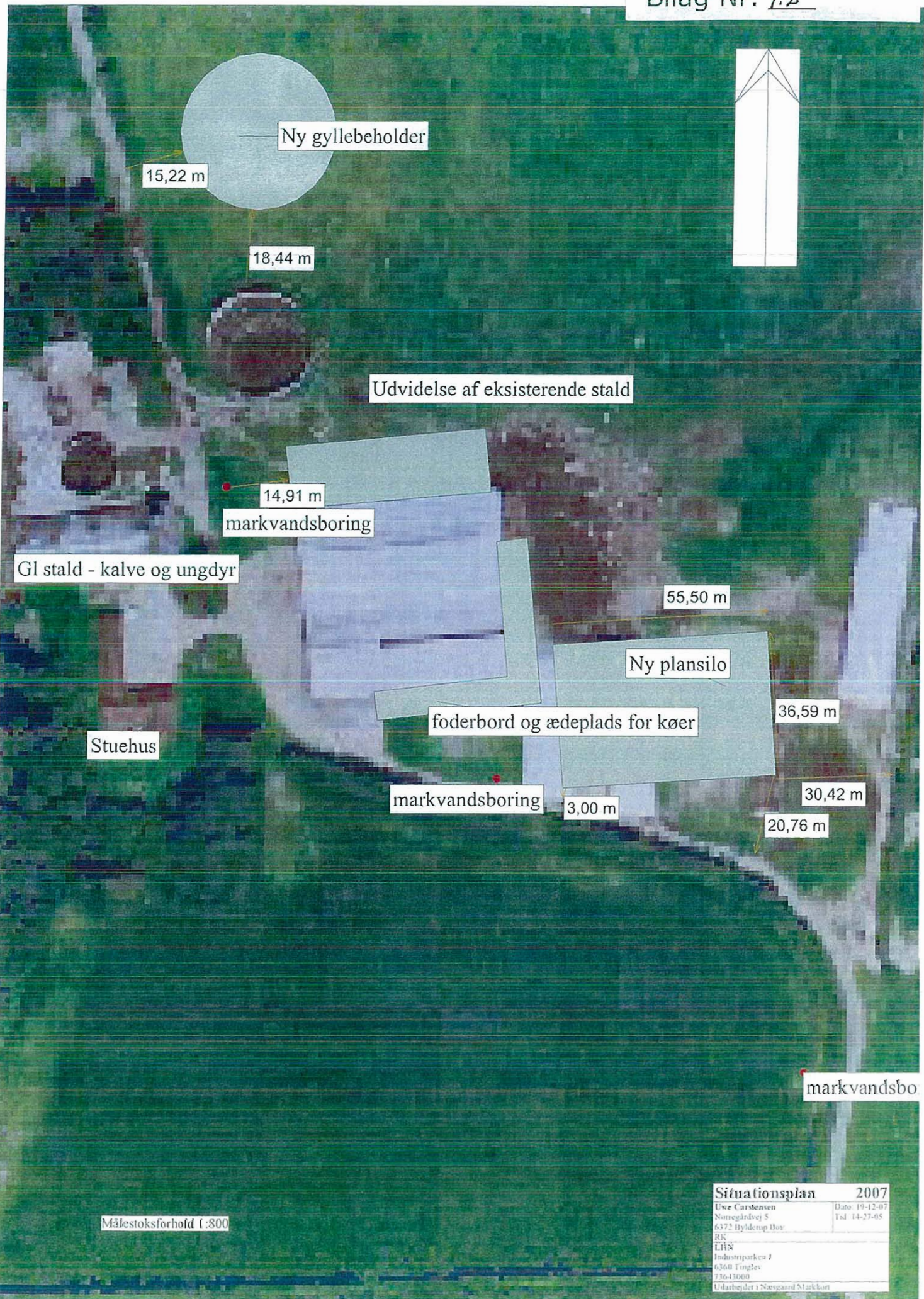
Der er ikke tænkt øvrige alternativer ind, idet rammerne for den eksisterende kostald er der på nuværende tidspunkt. Disse vil med udvidelsen nu blive fyldt ud. Til kvierne udvides dog, med ekstra senge og her var muligheden at udvide i længden, men da der er nok sengepladser til køerne i deres side af stalden, ville dette betyde at noget af stalden udvides i længden og resten ikke. Hermed brydes bygningen og dette ville ikke være arkitektonisk byggeri. Derudover ville det heller ikke være muligt at placere plansiloanlægget i bag stalden, i god nærhed til denne. Alt i alt menes dette projekt at være gennemtænkt og optimalt på denne ejendom.

Ved ophør af driften vil produktionsanlæggets kanaler og beholdere blive tømt. Alle forurenende dele på og i anlægget fjernes. Rester af foder og øvrige stoffer afhændes evt. til destruktion. Der vil blive afbrudt vand og el til staldanlæggene. Alt affald fjernes.

Med mindre staldanlæggene fjernes, opretholdes skadedyrsbekæmpelse.

Ved fjernelse af bygninger vil byggeaffaldet blive sorteret og fjernet, og kørt til hhv. forbrænding, genbrug eller deponi.

Ud fra alle beregninger og vurderinger forventes det beskrevne projekts virkning på miljøet for acceptable.

Målestoksforhold 1:300

Situationsplan	2007
Uwe Carstensen Nørregårdsvej 5 6372 Bylderup Bay	Date: 19-12-07 Tid: 14-27-05
RR LMS Industriparken 1 6360 Tinglev 73643000	
Udarbejdet i Næsgaard Markkon	

Skitse

Ikke målret

Erhvervsdrift

bygge

Teorid

502

Opbevaringskapacitet

Bestyrelse	Mængde	DE	gilt	gilt	gilt	gilt
Startmængde 01-08-2007			0,0	1228,2	0,0	0,0
St. årsopd. 6-28m. 18 - 24 mdr. Sengestald m. bagst./m	60,0 Årsde	26,0	272,0			
St. årsopd. 6-28m. 13 - 18 mdr. Sengestald m. bagst./m	60,0 Årsde	21,8	394,0			
St. årsopd. 3053 kg mælk. Dybetsæbe (høje arealer)	3,0 Årsde	10,6		136,3		
St. årsopd. 3053 kg mælk. Sengestald m. bagst./ringkanal	271,0 Årsde	318,8	626,3			
St. årsopd. 0 Gød. 1 - 6 mdr. Dybetsæbe (høje arealer)	66,0 Årsde	13,9		122,0		
St. årsopd. 6-28m. 24 - 27 mdr. Sengestald m. bagst./m	40,0 Årsde	19,5	364,0			
St. årsopd. 6-28m. 6 - 13 mdr. Sengestald m. bagst./ring	80,0 Årsde	23,0	415,4			
St. årsopd. 0-færd. 0 - 1 mdr. Dybetsæbe (høje arealer)	150 Årsde	2,6		22,7		
Opsamlert mængde			7654,0	291,6	0,0	0,0
Slutmængde 31-07-2008			7653,9	1509,8	0,0	0,0

DE beregninger	Egen besætning eller lisedag	426,3 DE	Hødalaget, i alt	0,0 DE	Altet, i alt	0,0 DE
DE prod. mkl. mod/afsal	Tilbage dybetsæbe	0,0 DE	DE forbrug	11,9 DE	Lageropslygning	426,3 DE
M-regnskabs	Hødalaget M	0,0 kg	Altet M	0,0 kg		

I regnet i normen er 940 m³ drikkevandsspild og rengøringsvand. I ansøgningen er angivet at dette udgør 1329 m³ (vaskevand) og 340 m³ drikkevandsspild. Spildevand fra plansilo årligt 2270 m³ (6 stk a 12*45 m x 700 mm nedbør) og spillevand fra møddingsplads årligt 82 m³ (9mx13mx 700 mm nedbør). De to største beholdere overdækkes. Derved elimineres regnvand i beholderne, dette giver øget kapacitet til gyllen og spildevand. Normen regnet ca 600 m³ regnvand (0,4 m³/ m² gyllebeholder) (der er taget højde for at den lille beholder ikke overdækkes.)

Gylle, drikkevandsspild, vaskevand og spildevand tillædt beholderne på Nørregårdsvej 5 i alt:

Norm gylle	7654 m ³
Ekstra drikkevandsspild og vaskevand	729 m ³
Spildevand fra plansilo mv.	2270 m ³
Mødding	82 m ³
Minus nedbør	- 600 m ³
I alt	10.135 m ³

Gyllebeholdere	
Beholder 1	616 m ³
Beholder 2	2500 m ³
Beholder 3	4500 m ³

I alt 7616 m³

7616 m³ svarer til 9,0 mdr. opbevaringskapacitet

Hertil kommer kapacitet i gyllekanalerne og forbeholder.

Samlet redegørelse for BAT

Staldindretning

Kostalden og ungdyrstalden er en sengebåsestald med spalter og ringkanal/bagskyl. Dog er 45 sengepladser i kostalden etableret med fast gulv som forsynes med dræn og skraber, således at afdelingen vil kunne opfylde kravene for staldsystemet fast gulv med dræn – 2% fald mod dræn og skrabning hver 2. time (4% ammoniakfordampning i henhold til normerne). I denne del af stalden har der tidligere været opbevaring af maskiner mv. Der etableres skraber på spalterne i afdelingen for køerne, hvilket sikrer, at spalterne holdes rene og ammoniakfordampningen derved reduceres. Rene gulve giver desuden færre benproblemer og klovlidelser hos dyrene. Skraberne kan reducere ammoniakfordampningen med 20% i henhold til test. Skraber på eksisterende spaltegulv i kostald kan betegnes som BAT, da det reducerer ammoniakfordampningen, forbedrer klovsundheden og er relativt billig i anskaffelse og drift således at der i kostalden vil være proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger til etablering og drift af anlægget.

Eksisterende ungdyrstald renoveres til sengebåsestald med spalter og stalden udvides ligeledes med ekstra senge og spaltegulv på gangarealerne. Der er ikke planer om at etablere skraber på spalterne i afdelingen med ungdyr, da effekten af skraberne pr **sengeplads kun er ca 50% af reduktionen** i en kostald målt på kg N, da ungdyrene udskiller mindre kvælstof end de malkende køer. Da ungdyrene gøder mindre end køerne vil spaltegulvet normalt kunne holdes tilstrækkelig rent uden skraber, således at gulvet ikke giver anledning til klovproblemer.

De mindste kalve er opstaldet i bokse med dybstrøelse. Dette er bedste staldsystem for småkalve.

Endvidere er der et afsnit med kælvbokse/sygebokse, som er med dybstrøelse. Goldkøerne er ligeledes opstaldet på dybstrøelse. Dybstrøelse er godt i forhold til dyrevelfærd. Da goldkøerne fodres restriktivt er næringsstofudskillelsen væsentlig mindre hos goldkøerne i forhold til de malkende køer, hvorfor man ikke vil opnå samme miljømæssige gevinster ved at have goldkøer opstaldet i andre staldsystemer med lavere ammoniakfordampning fra stald og lager i forhold til at have malkende køer på bedre staldsystemer set i forhold til ammoniakfordampningen.

Gylleforsuring er fravalgt, da der ikke er garanti for at betonen i de eksisterende stalde har tilstrækkelig god holdbarhed til at kunne modstå syrepåvirkning. Endvidere vil der ved et forsøringsanlæg være et stort ressourceforbrug i form af svovlsyre og energi. Dette er vurderet ikke at stå mål med miljøgevinsten i form af lavere ammoniakfordampning. Ved anvendelse af gylleforsuring vil der blive tilført afgrøderne langt mere svovl end afgrøderne har behov for. Endvidere er gylleforsuring ikke tilladt i økologiske brug. Etablering af gylleforsuring vil derfor forhindre at ejendommen kan omlægges til økologisk drift fremadrettet. Der er dog ikke planer for dette for nuværende.

Gyllekøling er ligeledes fravalgt. Dels foreligger der ikke forsøg på kvægstalde. Det betyder at effekten på ammoniakfordampning fra kvægstalde ikke er belyst. Dels er der ikke behov for yderligere varme i produktionen ud over den som varmegenvindingen fra mælkekølingen i forvejen giver. Det er derfor vurderet at den effekt på

I kostalden er der udvidet med 45 sengepladser på eksisterende fast gulv. Der er derfor valgt gulvsystemet fast gulv med skraber. For at kunne overholde ammoniakreduktionskravene nedlægges dræn i gulvet. Dette bevirker også nemmere renholdelse af gangarealet idet noget af gødningen derved ikke skal skubbes fra den ene ende til den anden man kan afledes undervejs. Rent gulv betinger lavere ammoniakfordampning og færre klovproblemer. Der er dog ofte problemer med at få gulvet skrabet tilstrækkelig rent på fast gulv selv om der er dræn. Se desuden nedenfor under ungdyrstald.

Ungdyrstalden udvides mod nord med 123 sengepladser og spaltegulv. Alternativt kunne man have valgt fast drænet gulv. Der er imidlertid erfaring for at det faste drænedede gulv ofte ikke er tilstrækkelig tørt, hvilket medfører klovproblemer hos dyrene. Endvidere kan det ikke undgås at dyrene træder i det gødning som skubbes foran skraberens, Dette forringer også klovsundheden. Det fast drænedede gulv er derfor fravalgt. Der er flere forskellige grunde til at der kan være problemer med at skrabe gulvet rent på fast/drænet gulv i modsætning til spaltegulv. På det faste gulv vil gødningen blive skubbet over gulvet over en længere afstand. Det kan derfor i lange stalde være nødvendigt med tværkanaler, hvor gødningen vil kunne afledes. Fastgulvskraberne er imidlertid ikke konstrueret til at skubbe gødningen gennem spalterne i tværkanalen. Spalterne stopper til og gødningen afleveres ikke efter hensigten. I frostvejr kan der være risiko for at skraberens kører fast. Det er vurderet at fast drænet gulv pt ikke er BAT da det har vist sig at der ofte er problemer med at få gulvet skrabet tilstrækkelig rent hvilket medfører klovproblemer og større ammoniakfordampning end normerne angiver.

Skraber på spalterne i ungdyrstalden er fravalgt, da ungdyrene gøder mindre end køerne og reduktionen i ammoniakfordampningen er derfor begrænset og kun ca halv så stor (målt pr sengeplads) i forhold til skrabe anlæg på spalterne hos køerne. Skraber på de 137 sengepladser ville kunne reducere ammoniakfordampningen med 79 kg N. Det er vurderet at der ikke er proportionalitet mellem investeringen i skrabe anlæg, de løbende omkostninger til drift, vedligehold samt energi og anlæggets miljøgevinst.

Det eksisterende og valgte staldsystem med hovedparten af sengepladserne på spaltegulv med ringkanal og bagskyl giver på sigt mulighed for at etablere gylleforsuringsanlæg. Pt er gylleforsuring dog fravalgt da systemet endnu kun er afprøvet i få kvægstalde og erfaringerne med etablering af gylleforsuringsanlæg i eksisterende kvægstalde er begrænset. Desuden kendes betontypen i de eksisterende stalde ikke og der foreligger endnu kun sparsomme erfaringer for betonens holdbarhed ved længere tids svovlpåvirkning.

Endvidere er der et relativt stort resurseforbrug i et gylleforsuringsanlæg i form af store mængder svovlsyre og energi til drift af anlægget. Da der ikke er følsom natur indenfor 1000 m af ejendommen er det vurderet at der ikke er proportionalitet mellem investeringen i forsuringsanlæg, anlæggets drift samt ressourceforbruget og miljøgevinsten ved et forsuringsanlæg. Det er derfor vurderet at gylleforsuring pt ikke er BAT. Gylleforsuring er ikke tilladt i økologisk produktion og gylleforsuringsanlæg forhindrer derfor evt omlægning til økologi på sigt.

Gyllekøling i kvægstalde er ikke afprøvet og effekten ikke dokumenteret. Endvidere er der ikke anvendelse for den genvundne varme. Gyllekøling kan ikke betegnes som BAT i kvægstalde.

Man har på ejendommen valgt at overdække de to største gyllebeholdere, som rummer hovedparten af ejendommens gylleproduktion. Denne overdækning reducerer ammoniakfordampningen på 90% af ejendommens gylleproduktion hvilket svarer til ca 360 kg N. Denne reduktion i ammoniakfordampning er større end den reduktion i ammoniakfordampning, som ville kunne nås ved valg af fast drænet gulv hos ungdyrene.

ammoniakfordampningen som gyllekøling evt vil kunne bidrage med ikke vil stå mål med energiforbruget.

Fodring

køerne fodres på foderbordet der går gennem stalden, samt på de nye foderbord (udvendige) der etableres med udvidelsen.

I forbindelse med udvidelsen startes der med anvendelse af foderadditiv. Foderadditivet har vist en bedre foderudnyttelse, der hertil giver en højere ydelse og stabil proteinprocent i mælken. Foderadditivet leveres i sække, der er afstemt til produktionen, så der anvendes samme daglige mængde. Additivet tilsættes fuldfoderet.

Køerne får udover den daglige mængde fuldfoder tildelt kraftfoder når de malkes i AMS'en (det automatisk malkesystem). Dette styres automatisk og bliver via computeren afstemt til hver ko individuelt, således at de får den mængde de har behov for afhængigt af hvor de er i deres laktation og deres huld osv. Derudover er der rigeligt vand til rådighed for køerne flere steder i stalden.

De store kvier der er opstaldet i senge, får tildelt en foderblanding med på foderbord. Foderet blandes i mixervogn og dette består af grovfoder, kraftfoder og en del halm.

kvierne der går sammen med køerne inden de skal kælte får tildelt samme foder som køerne. Der fodres på foderbordet der går gennem stalden, samt på de nye foderbord (udvendige) der etableres med udvidelsen.

For at få kvierne vænnet til at gå ind i AMS'en (det automatisk malkesystem), får de tildelt lidt kraftfoder når de er i denne. Dette styres automatisk og bliver via computeren afstemt til hver ko individuelt, således at de får den mængde de har behov for afhængigt af hvor de er i deres laktation og deres huld osv. Derudover er der rigeligt vand til rådighed for dyrene **flere steder i stalden.**

kvierne får tildelt hør, halm og kraftfoder, samt de grovfoderrester der fejes af krybberne ved køerne hver dag. Dette blandes dog med en mindre mængde frisk grovfoder, alt afhængig af mængden af rester.

De mindste kalvene der opstaldes i denne stald, får tildelt mælk 2 gange dagligt. mælken opsamles i buffertank (vogn hvori der er monteret varmelegeme) der er placeret ved robotterne, der holder mælken tempereret så kalvene får mælk med den **rette** temperatur, der er væsentligt for det optimale foderoptag hos kalve der mælkefodres. Derudover får de tildelt kraftfoder og hør ad libitum, så deres vomfunktion udvikles.

Der udarbejdes en foderplan i samarbejde med fodringskonsulent. Dette sikrer optimering af foderet i forhold til køernes behov og det til rådighed værende grovfoder. Der udtages analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets kvalitet og mængde.

Opbevaring af husdyrgødning

Den flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, som er bygget i henhold til forskrifterne for dette.

Beholderen er opført i tæt materiale, bunden er forstærket. Gylle opbevares i en tæt beholder (gyllebeholder), der er dykket indløb og ingen pumpe på beholderen, så der ikke er risiko for at den kan tømmes uden maskineri til det.

Beholderne er tilmeldt den obligatoriske 10 årige beholderkontrol. Derudover efterses de for synlige skader hvert år ved tømning.

De to store beholdere forsynes med fast overdækning. Dette reducerer ammoniakfordampningen fra lagrene og eliminerer regnvand i beholderne. De to største beholdere vil under normale omstændigheder kunne rumme al gyllen. Dog vil den mindste beholder blive anvendt til gyllen fra den gamle kostald – nu ungdyrstald. Dette betyder at 90 % af gyllen vil blive oplagret i beholdere forsynet med fast overdækning.

Dybstrøelse opbevares på støbt betonplads med afløb. Strøelsen overdækkes efter forskrifterne for dette.

Udspredning af husdyrgødning

Husdyrgødning udbringes i henhold til en fastlagt gødningsplan.

Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Der tages desuden hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Dertil udbringes husdyrgødning under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

På sort jord og i græsmarker, nedfældes gyllen. Resten udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor kort tid efter.

Management.

Udover ejer selv og hans søn, er der ansat en medhjælper til den daglige drift. Der vil ikke blive ansat flere ved udvidelsen, idet maskinstationen varetager en stor del af driftens af bedriftens arealer. Malkningen vil foregå med malkerobotterne.

For at optimere management vil ansøger indgå i sundhedsrådgivning med sin dyrlæge. Den daglige drift bliver med udvidelsen optimeret på mange punkter, ungdyrene bliver samlet i mere ensartede hold (aldersopdelt), og opsynet med dem forventes at blive bedre med den daglige gang i stalden. De malkende køer kan styres optimalt, f.eks. ved frasortering til inseminering eller lignende, når der trækkes kontrol rapporter fra robotterne, og der gives besked til computeren om automatisk frasortering efter malkning.

Udvidelsen er bl.a. med til at skabe flere ædepladser til køerne, så de svageste køer også har mulighed for god foderoptagelse. Der udfodres to gange dagligt, så der er frisk foder tilgængeligt for alle dyr. Ved den daglige kontrol opsamles de køer der ikke er blevet malket tilstrækkeligt og bringes til malkning ved robotten. Der er fri kotrafik i stalden, så køerne kan vælge mellem foderoptagelse, malkning, hvile og vandoptagelse.

Kalvene opstaldes i kalvehytte og de mælkefodres til de er ca. 2 mdr. Herefter flyttes de til dybstrøelsesboks hvor de går til de er 6 mdr. Herefter flyttes de til sengestalden, hvor de lærer at lægge sig i sengene.

Kvierne der skal løbes går i et samlet hold, så de kan observeres når de er klar til at blive insemineret.

En uge før en kvier eller ko skal kælte, indsættes den i kælvningsboksen. Når koen har kælvet flyttes den til kostalden, hvor den indgår i flokken af malkende dyr. I malkerobotten frasorteres råmælken de første par dage. Den frasorterede mælk ledes til en vogn, hvor det opbevares i indtil brug. Lige inden mælken gives til kalvene, opvarmes denne, så den har den rette temperatur, der er væsentligt for det optimale foderoptag hos kalve der mælkefodres.

Med det nye plansilo anlæg ligger foderet tæt ved produktionsanlægget. Ved oplagring på fast bund (beton) kan blandes i vognen uden risiko for at få "forurenende" stoffer i, herunder jord. Dermed forventes en bedre sundhed i besætningen.

I forbindelse med udvidelsen startes der med anvendelse foderadditiv. Foderadditivet har vist en bedre foderudnyttelse og højere ydelse og stabil proteinprocent i mælken. Foderadditivet leveres i sække, der er afstemt til produktionen, så der anvendes samme dagligt.

Der føres daglig tilsyn med anlægget og anlægget serviceres og vedligeholdes løbende. Fejl og mangler udbedres straks således at alle anlæggets tekniske installationer altid fungerer optimalt. Produktionsanlægget holdes rent og der skrubes manuelt hvis dyrene sviner på arealer hvor der ikke skrubes automatisk og hvor gødningen ikke trædes ned mellem spalterne af dyrene.

Evt uheld, spild og driftsforstyrrelsen, som kan påvirke det omgivende miljø noteres i logbog og procedurer for håndtering af gylle, kemikalier mv justeres evt således at lignende uheld vil undgås fremadrettet.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes i dag staldvarme fra den gamle stald til opvarmning af stuehus.

I stalden anvendes varmegenanvendelse fra nedkøling af mælk på rengøringsvand og drikkevand. Dermed anvendes mindre energi til nedkøling af mælk, og mindre energi til opvarmning af vand.

Belysningen udskiftes løbende til lavenergilysstofrør i de eksisterende stalde. Ved nyopsætning opsættes lavenergilysstofrør.

Elforbruget registreres hver måned og noteres i logbog.

Der forventes at være mindre energiforbrug ved foderblanding når alt grovfoderet kan opbevares på fast bund og mere samlet. Der bliver ligeledes leveret større mængder kraftfoder.

Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Rummene hvori malkebotterne står, er godt isoleret.

Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Vandbesparende foranstaltninger

Der er ikke monteret vandbesparende foranstaltninger på malkeanlægget. Der er pt. ikke nogle gode erfaringer med genbrug af vaskevand i malkebotternes malkesystem. Systemet er meget fintfølede og registrere derfor nemt fedt partikler eller andre forurenende stoffer. Dette medfører nedsat kapacitet på robotterne samt større vand og strømforbrug.

Dette overvejes dog i fremtiden hvis der kommer anlæg på markedet der kan anvendes.

For at mindske vandforbrug rengøres og efterses bedriftens drikkevandsinstallationer jævnligt med henblik på at undgå spild.

Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Vandforbruget registreres hver måned og noteres i logbog.

0-alternativ

O-alternativet betyder at nuværende produktion bibeholdes. Dette betyder selv sagt at miljøbelastningen fra ejendommen totalt set ikke øges –men samtidig at der ikke vil blive gjort tiltag som vil mindske miljøbelastningen pr DE eller pr produceret kg mælk.

Ved at skabe bedre forhold for køerne sikres de bedst mulige produktionsbetingelser i forhold til køerne. Dette betinger flere kg mælk pr ko. Miljøbelastningen pr kg mælk er faldende med stigende ydelse pr ko.

Større enheder vil bedre kunne implementere miljøteknologi til gavn for miljøet end små bedrifter. Der er ikke proportionalitet mellem miljøgevinst og investeringer + løbende omkostninger til miljøteknologi for små bedrifter. 140 køer + opdræt er i så henseende at betragte som en lille bedrift.

O-alternativet kan meget vel betyde at bedriften ikke vil kunne opretholdes på sigt. O-alternativet vil derfor reelt betyde en afvikling i stedet for udvikling.

Med nuværende produktion er ammoniakfordampningen fra stald og lager 11 kg N/DE. Efter den ansøgte udvidelse vil kg N/DE falde til 8,6.

Alternativer til valgt placering af udvidelse og valg af staldsystem

Da der i de eksisterende bygninger har været plads til at etablere flere sengebåse således at det kun krævede en mindre udbygning af eksisterende stalde har alternative placeringer af de ekstra sengepladser ikke været aktuelt. Den valgte placering sikrer endvidere kort transportafstand fra plansiloanlæg til stald.

Med den valgte løsning ændrer produktionsanlægget sig ikke væsentligt og produktionsanlægget vil stadig være en samlet enhed således at dyrene nemt kan flyttes fra ungdyrstald til kostalden med robotterne.

Marker af MARKNAVN

	Ejlet - Nørregårdvej 5	(18)
	Forpagtning (Tdr. Kcm.) - Kun græsning	(1)
	Forpagtet - Darnbustvej 3A - Kun græsning	(2)
	Forpagtet - L. Rønvisvej 22	(1)
	Forpagtning - L. Knivstvej 5	(1)
	Forpagtning (AG) - Mellemgade 2	(2)
	Græsningsaftale - kun græsning	(4)
	Gylleaftale (AC) - Højsekvej 27	(3)
	Gylleaftale (CW) - Brodevadvej 32	(15)
	Gylleaftale (HL) - Åkærvej 4	(16)

LHN
Miljø

Industrigården 1, 6260 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax: 73643005

Transportveje MGK 2009
Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5
6372 Bylderup-Bov
Dato: 06.02.2009 / 09:58:52

J.Nr.
Målestørrelse: 1:30000
Init.: ljh

Ejerlav: **Hessel, Ravsted**

J.nr. 2005 - 070 D

Beliggenhed: **Ll. Knivsigvej 22
6372 Bylderup - Bov**

Anmelder:
LHN - Ejendomsafdelingen
Industriparken 1
6360 Tinglev
Tlf. 73 64 30 00

Ejendomsnummer 539 0016482

FORPAGTNINGSKONTRAKT

Imellem underskrevne gårdejer:

**Compex
Ll. Knivsigvej 22
6372 Bylderup - Bov**

som ejer og medunderskrevne gårdejer

**Uwe Carstensen
Nørregårdsvej 5
Ravsted
6372 Bylderup - Bov**

som forpagter oprettes herved følgende forpagtningskontrakt.

I kontrakten benævnes parterne hhv. som ejer og forpagter.

§ 1

Ejeren bortforpagter herved af den ham tilhørende landbrugsejendom:
-Knivsigvej 22, 6372 Bylderup - Bov et areal på 1,6 ha

Parterne er enige om arealets beliggenhed, afgrænsning og

adgangsforhold til arealet/arealerne.

Arealerne overtages i:

- afhøstet stand

og afleveres i samme stand ved forpagtningens ophør.

I forpagtningen medfølger ikke/
de til ejendommen hørende bygninger.

Jagt- og/ eller fiskeretten medfølger ikke i forpagtningen.

Forpagtningen gælder fra **01.01.2005 i 5 år - til den 31.12.2009** til hvilken tid den ophører uden opsigelse.

Forpagtningskontrakten er uopsigelig, se dog § 12.

§ 2

Forpagteren skal dyrke jorden på landbrugsmæssig forsvarlig måde hvorved iagttages, at markerne holdes i god gødningsstand, således at jordens ydeevne og renhedstilstand ikke forringes. Forpagteren er forpligtet til på effektiv måde, at bekæmpe flyvehavre og andet ukrudt samt eventuelle plantesygdomme i overensstemmelse med gældende lovregler og med god skik og brug.

Forpagter er gjort bekendt med, at der kan forekomme flyvehavre på ejendommen.

Ejeren kan tiltræde, at ejendommen drives efter økologiske dyrkningsregler.

I forpagtningsperioden skal der bruges normale mængder kalk, fosfor og kali.

Ved konventionel drift påhviler det forpagteren mindst at tilføre ejendommens arealer de mængder af fosfor og kalium, som de pågældende afgrøder ifølge Plantedirektoratets normer fjerner.

Ved økologisk drift kan det accepteres, at der tilføres de mængder af fosfor og kalium, som er tilgængelig i den gødning, der anvendes på ejendommens arealer.

Forpagteren er pligtig til at holde grøfterne forsvarligt og efter egnens brug oprensede. For alle vandløbs vedkommende, som er eller måtte blive underlagt offentlig tilsyn, må forpagteren underkaste sig derom gældende lovbestemmelser samt betale oprensningsafgift.

betalingsrettighedernes størrelse i perioden 2009-2012.

Forpagter bestemmer, hvilke betalingsrettigheder, der skal overdrages til bortforpagter, jfr. dog nedenfor om udtagningsrettigheder. Forpagter er berettiget til at overdrage et antal betalingsrettigheder, der er mindre end det forpagtede antal hektar, men er ikke berettiget til at overdrage et antal betalingsrettigheder, der er større end det forpagtede antal hektar. Såfremt der ikke kan opgøres et antal betalingsrettigheder, der præcist modsvarer den pålydende værdi, der skal overdrages til bortforpagter, aftaler parterne op- eller nedrundning i antallet af betalingsrettigheder, og forskelsbeløbet værdiansættes og udbetales ved forpagtningskontraktens ophør. Såfremt der ikke kan opnås enighed om opgørelsen, beregningen af beløbet e.l., fastsættes dette af en voldgift i henhold til kontrakten. Hvis der ikke i kontrakten er fastsat bestemmelser om voldgift, nedsættes denne i henhold til voldgiftsbestemmelsen i Dansk Landbrugs standardforpagtningskontrakt.

Udtagningsrettigheder

Såfremt forpagter har modtaget betalingsrettigheder med udtagningsret, er det aftalt, at af det samlede antal betalingsrettigheder, der i medfør af foregående afsnit overdrages til bortforpagter ved forpagtningskontraktens ophør, må antallet af betalingsrettigheder med udtagningsret højst udgøre et antal, svarende til det antal udtagningsrettigheder forpagter har modtaget på det af forpagtningsaftalen omfattede areal (forventet 8% af omdriftsarealet).

Rådighedsperiode

Nærværende aftale udløber den **31.12.2009**. Parterne er ikke, med mindre andet aftales, berettiget til at flytte udløbet af aftalen med henblik på at opfylde rådighedsperioden.

Forpagter forpligter sig til at give ejer eller en af ejer anvist landbruger tilladelse til at foretage jordbehandling og udsåning af nye afgrøder, efter at forpagter har høstet arealet i sidste kontraktår. Det er en forudsætning for denne tilladelse, at de af ejer eller den af ejer anviste landbruger foretagne handlinger på arealet sker i overensstemmelse med Enkeltbetalingsordningens regler, herunder reglerne om krydsoverensstemmelse, og således at forpagter fortsat i medfør af Enkeltbetalingsordningens regler anses for at råde over arealet.

Forpagter må ikke uden bortforpagters tilladelse videreforspagte det af kontrakten omfattede areal, ligesom forpagter heller ikke må lade en anden person eller landbruger indtræde i forpagtningskontrakten.

Det er en betingelse for nærværende forpagtningsaftale, at betalingsrettighederne ved forpagtningsperiodens ophør kan overdrages til

bortforpagter skattefrit.

Hvis EU-kommissionen inden den 8. april 2005 har afvist forpagterreglen, der sikrer, at der kan ske skattefri overdragelse af betalingsrettigheder fra forpagter til bortforpagter, er begge parter berettigede til at opsige aftalen med øjeblikkeligt varsel med henblik på at bortforpagter i stedet indsender ansøgning om betalingsrettigheder for det forpagtede areal. Opsiges aftalen af bortforpagter, skal forpagter have erstatning for sit tab, dog maksimalt afholdte udgifter og mistet overskud på de forpagtede arealer i det igangværende dyrkningsår. Opsiges aftalen af forpagter, skal forpagter alene have erstatning for afholdte udgifter.

Såfremt der ikke foreligger en afgørelse fra EU-kommissionen vedrørende forpagterreglen, fortsætter forpagtningsaftalen, og forpagter indsender ansøgning for det forpagtede areal.

Forbehold

Såfremt reformen gennemføres på en måde, som betyder, at den indgåede forpagtningskontrakt får væsentligt ændrede økonomiske konsekvenser for en af parterne i forhold til de på tidspunktet for kontraktens indgåelse kendte forudsætninger, som ikke på rimelig vis kan reguleres af ovenstående bestemmelser eller kontraktens vilkår i øvrigt, kan hver af parterne kræve genforhandling af forpagtningskontrakten i sin helhed, herunder at forpagtningskontrakten ophæves eller forkortes. Kan parterne ikke blive enige, afgøres tvisten af en voldgift i henhold til kontrakten. Hvis der ikke i kontrakten er fastsat bestemmelser om voldgift, nedsættes denne i henhold til bestemmelserne i Dansk Landbrugs standardforpagtningskontrakt.

§ 17

Genforhandling

I tilfælde af, at ændringer i Danmarks og EU's regelsæt for landbruget får den effekt, at det økonomiske forhold mellem parterne forrykkes væsentligt skal aftalens bestemmelse om forpagtningsafgiftens størrelse og beregning genforhandles, såfremt én af parterne anmoder herom.

Ved væsentlig forstås en ændring i HA- støtte på +/- 20 % med udgangspunkt i ha støtten for 2003.

Anmodning om genforhandling skal fremsættes senest pr en 1. september og skal have virkning for det efterfølgende forpagtningsår.

§ 18

Ændringer af denne kontrakt skal ske skriftligt og må, for at være gyldig,

være underskrevet af parterne. Forhandling om evt forlængelse af nærværende kontrakt skal ske senest den 01.05.2009

Omkostninger ved denne kontrakts affattelse deles ligeligt mellem parterne.

Underskrifter

Russfeld, den 1-2 2005

[Handwritten Signature]

som ejer:

[Handwritten Signature]

som forpagter:

Til vitterlighed for, at foranstående er ægte, at underskriftens dato er rigtig og at underskriverne er myndige:

Navn:
Stilling:
Bopæl:

Navn:
Stilling:
Bopæl:

Ejerlav: **Hessel, Ravsted**

J.nr. 2005 - 070 A

Matr.nr.: **66**

Anmelder:

Beliggenhed: **Ll. Knivsigvej 28
6372 Bylderup - Bov**

LHN - Ejendomsafdelingen
Industriparken 1
6360 Tinglev
Tlf. 73 64 30 00

FORPAGTNINGSKONTRAKT

Imellem underskrevne gårdejer:

**Lorenz Schmidt
Ll. Knivsigvej 28
6372 Bylderup - Bov**

som ejer og medunderskrevne gårdejer

**Uwe Carstensen
Nørregårdsvej 5
Ravsted
6372 Bylderup - Bov**

som forpagter oprettes herved følgende forpagtningskontrakt.

I kontrakten benævnes parterne hhv. som ejer og forpagter.

§ 1

Ejeren bortforpagter herved af den ham tilhørende landbrugsejendom:
- **matr.nr. 66 Hessel, Ravsted et areal på 8,9 ha**

Parterne er enige om arealets beliggenhed, afgrænsning og

adgangsforhold til arealet/arealerne.

Arealerne overtages i:

- afhøstet stand

og afleveres i samme stand ved forpagtningens ophør.

I forpagtningen medfølger ikke/
de til ejendommen hørende bygninger.

Jagt- og/ eller fiskeretten medfølger ikke i forpagtningen.

Forpagtningen gælder fra **01.01.2005 i 5 år - til den 31.12.2009** til hvilken tid den ophører uden opsigelse.

Forpagtningskontrakten er uopsigelig, se dog § 12.

§ 2

Forpagteren skal dyrke jorden på landbrugsmæssig forsvarlig måde hvorved iagttages, at markerne holdes i god gødningsstand, således at jordens ydeevne og renhedstilstand ikke forringes. Forpagteren er forpligtet til på effektiv måde, at bekæmpe flyvehavre og andet ukrudt samt eventuelle plantesygdomme i overensstemmelse med gældende lovregler og med god skik og brug.

Forpagter er gjort bekendt med, at der kan forekomme flyvehavre på ejendommen.

Ejeren kan tiltræde, at ejendommen drives efter økologiske dyrkningsregler.

I forpagtningsperioden skal der bruges normale mængder kalk, fosfor og kali.

Ved konventionel drift påhviler det forpagteren mindst at tilføre ejendommens arealer de mængder af fosfor og kalium, som de pågældende afgrøder ifølge Plantedirektoratets normer fjerner.

Ved økologisk drift kan det accepteres, at der tilføres de mængder af fosfor og kalium, som er tilgængelig i den gødning, der anvendes på ejendommens arealer.

Forpagteren er pligtig til at holde grøfterne forsvarligt og efter egnens brug oprensede. For alle vandløbs vedkommende, som er eller måtte blive underlagt offentlig tilsyn, må forpagteren underkaste sig derom gældende lovbestemmelser samt betale oprensningsafgift.

betalingsrettighedernes størrelse i perioden 2009-2012.

Forpagter bestemmer, hvilke betalingsrettigheder, der skal overdrages til bortforpagter, jfr. dog nedenfor om udtagningsrettigheder. Forpagter er berettiget til at overdrage et antal betalingsrettigheder, der er mindre end det forpagtede antal hektar, men er ikke berettiget til at overdrage et antal betalingsrettigheder, der er større end det forpagtede antal hektar. Såfremt der ikke kan opgøres et antal betalingsrettigheder, der præcist modsvarer den pålydende værdi, der skal overdrages til bortforpagter, aftaler parterne op- eller nedrunding i antallet af betalingsrettigheder, og forskelsbeløbet værdiansættes og udbetales ved forpagtningskontraktens ophør. Såfremt der ikke kan opnås enighed om opgørelsen, beregningen af beløbet e.l., fastsættes dette af en voldgift i henhold til kontrakten. Hvis der ikke i kontrakten er fastsat bestemmelser om voldgift, nedsættes denne i henhold til voldgiftsbestemmelsen i Dansk Landbrugs standardforpagtningskontrakt.

Udtagningsrettigheder

Såfremt forpagter har modtaget betalingsrettigheder med udtagningsret, er det aftalt, at af det samlede antal betalingsrettigheder, der i medfør af foregående afsnit overdrages til bortforpagter ved forpagtningskontraktens ophør, må antallet af betalingsrettigheder med udtagningsret højst udgøre et antal, svarende til det antal udtagningsrettigheder forpagter har modtaget på det af forpagtningsaftalen omfattede areal (forventet 8% af omdriftsarealet).

Rådighedsperiode

Nærværende aftale udløber den **31.12.2009**. Parterne er ikke, med mindre andet aftales, berettiget til at flytte udløbet af aftalen med henblik på at opfylde rådighedsperioden.

Forpagter forpligter sig til at give ejer eller en af ejer anvist landbruger tilladelse til at foretage jordbehandling og udsåning af nye afgrøder, efter at forpagter har høstet arealet i sidste kontraktår. Det er en forudsætning for denne tilladelse, at de af ejer eller den af ejer anviste landbruger foretagne handlinger på arealet sker i overensstemmelse med Enkeltbetalingsordningens regler, herunder reglerne om krydsoverensstemmelse, og således at forpagter fortsat i medfør af Enkeltbetalingsordningens regler anses for at råde over arealet.

Forpagter må ikke uden bortforpagters tilladelse videreforspagte det af kontrakten omfattede areal, ligesom forpagter heller ikke må lade en anden person eller landbruger indtræde i forpagtningskontrakten.

Det er en betingelse for nærværende forpagtningsaftale, at betalingsrettighederne ved forpagtningsperiodens ophør kan overdrages til

bortforpagter skattefrit.

Hvis EU-kommissionen inden den 8. april 2005 har afvist forpagterreglen, der sikrer, at der kan ske skattefri overdragelse af betalingsrettigheder fra forpagter til bortforpagter, er begge parter berettigede til at opsige aftalen med øjeblikkeligt varsel med henblik på at bortforpagter i stedet indsender ansøgning om betalingsrettigheder for det forpagtede areal. Opsiges aftalen af bortforpagter, skal forpagter have erstatning for sit tab, dog maksimalt afholdte udgifter og mistet overskud på de forpagtede arealer i det igangværende dyrkningsår. Opsiges aftalen af forpagter, skal forpagter alene have erstatning for afholdte udgifter.

Såfremt der ikke foreligger en afgørelse fra EU-kommissionen vedrørende forpagterreglen, fortsætter forpagtningsaftalen, og forpagter indsender ansøgning for det forpagtede areal.

Forbehold

Såfremt reformen gennemføres på en måde, som betyder, at den indgåede forpagtningskontrakt får væsentligt ændrede økonomiske konsekvenser for en af parterne i forhold til de på tidspunktet for kontraktens indgåelse kendte forudsætninger, som ikke på rimelig vis kan reguleres af ovenstående bestemmelser eller kontraktens vilkår i øvrigt, kan hver af parterne kræve genforhandling af forpagtningskontrakten i sin helhed, herunder at forpagtningskontrakten ophæves eller forkortes. Kan parterne ikke blive enige, afgøres tvisten af en voldgift i henhold til kontrakten. Hvis der ikke i kontrakten er fastsat bestemmelser om voldgift, nedsættes denne i henhold til bestemmelserne i Dansk Landbrugs standardforpagtningskontrakt.

§ 17

Genforhandling

I tilfælde af, at ændringer i Danmarks og EU's regelsæt for landbruget får den effekt, at det økonomiske forhold mellem parterne forrykkes væsentligt skal aftalens bestemmelse om forpagtningsafgiftens størrelse og beregning genforhandles, såfremt én af parterne anmoder herom.

Ved væsentlig forstås en ændring i HA- støtte på +/- 20 % med udgangspunkt i ha støtten for 2003.

Anmodning om genforhandling skal fremsættes senest pr en 1. september og skal have virkning for det efterfølgende forpagtningsår.

§ 18

Ændringer af denne kontrakt skal ske skriftligt og må, for at være gyldig,

være underskrevet af parterne. Forhandling om evt forlængelse af nærværende kontrakt skal ske senest den 01.05.2009

Omkostninger ved denne kontrakts affattelse deles ligeligt mellem parterne.

Underskrifter

Roosted, den 1-2 2005

Lone Schuett Lene Coast
som ejer: som forpagter:

Til vitterlighed for, at foranstående er ægte, at underskriftens dato er rigtig og at underskriverne er myndige:

Navn:
Stilling:
Bopæl:

Navn:
Stilling:
Bopæl:

Forpagtningskontrakt

Imellem underskrevne gårdejer Arthur Gottfriedsen, Mellemgade 2, Ravsted, 6372 Bylderup-Bov og underskrevne gårdejer Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5, Ravsted, 6372 Bylderup-Bov, oprettes hermed følgende forpagtningskontrakt:

§ 1

Ejeren bortforpagter herved af den ham tilhørende ejendom matr.nr. 12, 507, 508, 509 og 275 Ravsted et areal på 5,4 ha. Parterne er enige om arealets afgrænsning. Forpagtningen gælder for tiden 1. april 1996 i 15 år indtil den 1. april 2011, til hvilken tid den ophører uden opsigelse. **Kontrakten kan dog efter 5 år opsiges skriftligt med min. 1 års opsigelsesfrist fra begge sider. Med arealet medfølger 53.696 kg mælkekvote.**

§ 2

Forpagteren har fri drift d.v.s. han er ikke underkastet nogen bestemt driftsform, men er berettiget til at bruge og benytte jorden på almindelig måde til avlsbrug og græsning. Der ydes ingen garanti for flyvehavre. Forpagteren sørger selv for hegn omkring markerne. Hvt. drænelødnings, grøfter og vandløb renses vedligeholdes af forpagteren. Jagtretten medfølger ikke

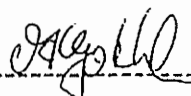
§3

I forpagtningsafgift betales årligt et fast beløb på kr. 1.600,00 pr. ha samt kr. 21.478,40 for mælkekvote. Forpagtningsafgiften betales med halvdelen den 1. juni og 1. november, første gang den 1. juni 1996.

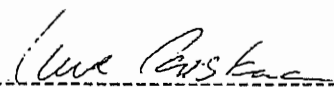
§ 4

Ændringer af denne kontrakt skal ske skriftligt og må, for at være gyldigt, være underskrevet af parterne. Omkostninger ved denne kontraktoprettelse og stempeling m.m. deles ligeligt mellem parterne.

Ravsted, den 27-3-96

Som ejer

Som forpagter

Til vitterlighed om underskrifternes ægthed, underskrivernes myndighed samt datoens rigtighed:

Navn:

Stilling:

Bopæl:

Navn:

Stilling:

Bopæl:

Forpagtningskontrakten ændres således, at den er gældende -uden mælkekvote - fra 1. september 2006 til den 1. september 2011.

Kontrakten kan herefter opsiges med min. 1 års opsigelsesfrist fra begge sider.

Forpagtningsprisen er aftalt til

Ravsted, den

Arthur Gottfriedsen

Uwe Carstensen

Forpagningskontrakt

Imellem underskrevne gårdejer Arthur Gottfriedsen, Mellemgade 2, Ravsted, 6372 Bylderup-Bov og underskrevne gårdejer Uwe Carstensen, Nørregårdvej 5, Ravsted, 6372 Bylderup-Bov, oprettes hermed følgende forpagningskontrakt:

§ 1

Ejeren bortforpagter herved af den ham tilhørende ejendom matr.nr. 12, 507, 508, 509 og 275 Ravsted (kommunenr. 539, ejendomsnr. 03288-7) et areal på 4,5 ha. Parterne er enige om arealets afgrænsning.

Forpagtningen gælder for tiden 1. april 2002 i 5 år indtil den 1. april 2007, til hvilken tid den ophører uden opsigelse.

§2

Forpagteren har fri drift d.v.s. han er ikke underkastet nogen bestemt driftsform, men er **berettiget** til at bruge og benytte jorden på almindelig måde til avlsbrug og græsning. Der ydes ingen garanti for flyvehavre. Forpagteren sørger selv for hegn omkring markerne. Evt. drænledninger, **grøfter** og vandløb **renses** vedligeholdes af **forpag**teren. Jagtretten medfølger ikke.

§3

I forpagtningsafgift betales årligt et fast beløb på kr. 3.174,00 pr. ha.
Forpagtningsafgiften betales med halvdelen den 1. juni og 1.
november, første gang den 1. juni 2002.

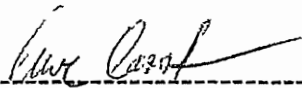
§ 4

Ændringer af denne kontrakt skal ske skriftligt og må, for at være gyldigt,
være underskrevet af parterne.

Ravsted, den 1.4.02

Som ejer

Som forpagter

Forpagtningskontrakten ændres således, at den er gældende -uden mælkekvote - fra 1. september 2006 til den 1. september 2011.

Kontrakten kan herefter opsiges med min. 1 års opsigelsesfrist fra begge sider.

Forpagtningsprisen er aftalt til

Ravsted, den

Arthur Gottfriedsen

Uwe Carstensen

Aftale om overførsel af husdyrgødning - (Harmonikrav)**Undertegnede - modtager:**Navn: ANDREAS CARSTENSENAdresse: HEJSELVET 27, RAUSTED, 6372 BYLDEROP-BOVCVR-nr.: 6211 2212

forpligter mig herved til at modtage gødning fra nedenstående leverandør fra 93 dyreenheder svarende til 6,64 hektar (udbringning med 1,44+1,7+2,3 dyreenheder pr. hektar) til

udspredding inden for de arealer på min bedrift, som er vist på vedlagte kortbilag.

Min bedrift er beliggende:

fællesanlæg/forarbejdningsanlæg/biogasanlæg benævnt:

Modtager er registreret i Register for Gødningsregnskab hos Plantedirektoratet: Ja Nej

Medundertegnede - leverandør:

Navn:

Adresse:

CVR-nr.: 62112212

forpligter mig samtidig til at levere gødning fra ovennævnte antal dyreenheder.

Eftertryk af denne aftale samt elektronisk kopiering eller overdragelse af aftalen er kun tilladt efter aftale med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Plan & Miljø, Afdelingen for Landboret, tlf. 87 40 50 00.

Aftalevilkår

<p>1. Aftalens varighed</p> <p>☐ Aftalen er tidsbegrænset og gælder fra den <u>1/3-02</u> til den <u>31/7</u>. I aftaleperioden er aftalen uopsigelig/kan aftalen opsiges med <u>1</u> måneders varsel. (Det ikke gældende overstreges).</p> <p>☐ Aftalen gælder fra den _____ til den opsiges med _____ måneders varsel til ophør en 31. juli.</p> <p>Aftalen kan ikke opsiges ved ejerskifte, medmindre andet er aftalt:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Særlige opsigelsesvarsler:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
---

2. Husdyrgødningsmængde og - sammensætning

Tidsrum for overførsel af husdyrgødning	Husdyrart	Husdyrgødningsstype	Planlagt overført mængde, ton/år	Svarende til antal dyreenheder	Svarende til antal kg N	Kvælstofudnyttelse i procent	Forventet sammensætning:			Næringsstofmængde i alt.				
							☐ Normtal	☐ Analyse		Kg N/t	Kg P/t	Kg K/t	Kg N	Kg P

Modtager forpligter sig til skriftligt at bekræfte modtagelsen af husdyrgødning ved dateret underskrift på skema B1 eller tilsvarende skema.

3. Betaling

- Modtager afhenter husdyrgødningen
- Leverandøren leverer husdyrgødningen spredt på marken
- Anden aftale:

For hvert ton gylle betaler modtageren/leverandøren: _____ kr. (Det ikke gældende overstreges).

De aftalte beløb betales som følger:

- Efter hver levering eller afhentning
- Anden aftale:

Hvis der ovenfor under punkt 2 (Husdyrgødningsmængde og – sammensætning) aftales analyse af forventet sammensætning, betales analysen af:

- Leverandør
- Modtager
- Leverandør og modtager med halvdelen hver

De aftalte beløb gælder for 20_____.

Om regulering af de aftalte beløb er aftalt følgende:

4. Andre aftalevilkår

Ud over ovennævnte er aftalt følgende:

I stedet for ovennævnte punkt(er) _____ er aftalt følgende:

Parterne erklærer, at de har gennemlæst standardbestemmelserne til denne aftale, og at disse skal være gældende i forholdet mellem parterne. Begge parter skal opbevare kopi af aftalen.

Sted og dato:

_____
Modtagers underskrift

_____
Leverandørs underskrift

Aftale om overførsel af husdyrgødning - (Harmonikrav)

Undertegnede - modtager:

Navn: CARSTEN JON WILDENRADT

Adresse: BREDEVAAD VÆJ 32, 6372 Bygdstrup Bov

CVR-nr.: 26 88 89 48

forpligter mig herved til at modtage gødning fra nedenstående leverandør fra ^{43,8}~~25,4~~ dyreenheder svarende til ^{31,29}~~18,74~~ hektar (udbringning med 1,4 / ~~1,7~~ / ~~2,3~~ dyreenheder pr. hektar) til

udspredning inden for de arealer på min bedrift, som er vist på vedlagte kortbilag.

Min bedrift er beliggende: BREDEVAAD VÆJ 32

fællesanlæg/torarbejdningsanlæg/biogasanlæg benævnt:

Modtager er registreret i Register for Gødningsregnskab hos Plantedirektoratet: Ja Nej

Medundertegnede - leverandør:

Navn:

Adresse:

CVR-nr.: 26 88 89 48

forpligter mig samtidig til at levere gødning fra ovennævnte antal dyreenheder.

Eftertryk af denne aftale samt elektronisk kopiering eller overdragelse af aftalen er kun tilladt efter aftale med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Plan & Miljø, Afdelingen for Landboret, tlf. 87 40 50 00.

Aftalevilkår

1. Aftalens varighed

Aftalen er tidsbegrænset og gælder fra den 1/8-08 til den 31/7.
 I aftaleperioden er aftalen uopsigelig/kan aftalen opsiges med 1 måneders varsel. (Det ikke gældende overstreges).

Aftalen gælder fra den _____ til den opsiges med _____ måneders varsel til ophør en 31. juli.

Aftalen kan ikke opsiges ved ejerskifte, medmindre andet er aftalt:

_____

_____

Særlige opsigelsesvarsler:

_____

_____

2. Husdyrgødningstype og - sammensætning

Tidsrum for overførelse af husdyrgødning	Husdyrart	Husdyrgødningstype	Planlagt overført mængde, ton/år	Svarende til antal dyreenheder	Svarende til antal kg N	Kvælstofudnyttelse i procent	Forventet sammensætning: ormtal Analyse			Næringsstofmængde i alt.		
							Kg N/t	Kg P/t	Kg K/t	Kg N	Kg P	Kg K

Modtager forpligter sig til skriftligt at bekræfte modtagelsen af husdyrgødning ved dateret underskrift på skema B1 eller tilsvarende skema.

3. Betaling

- Modtager afhenter husdyrgødningen
- Leverandøren leverer husdyrgødningen spredt på marken
- Anden aftale:

For hvert ton gylle betaler modtageren/leverandøren: _____ kr. (Det ikke gældende overstreges).

De aftalte beløb betales som følger:

- Efter hver levering eller afhentning
- Anden aftale:

Hvis der ovenfor under punkt 2 (Husdyrgødningsmængde og – sammensætning) aftales analyse af forventet sammensætning, betales analysen af:

- Leverandør
- Modtager
- Leverandør og modtager med halvdelen hver

De aftalte beløb gælder for 2007.

Om regulering af de aftalte beløb er aftalt følgende:

4. Andre aftalevilkår

Ud over ovennævnte er aftalt følgende:

I stedet for ovennævnte punkt(er) _____ er aftalt følgende:

Parterne erklærer, at de har gennemlæst standardbestemmelserne til denne aftale, og at disse skal være gældende i forholdet mellem parterne. Begge parter skal opbevare kopi af aftalen.

Sted og dato: Brødbynd 7/7-04

Modtagers underskrift

Leverandørs underskrift

Aftale om overførsel af husdyrgødning - (Harmonikrav)

Undertegnede - modtager:

Navn: HOGENS NIELSEN

Adresse: RAJSTED Hovedgade 49, 6372 BYLDERUP-BEV

CVR-nr.: 1983 3879

forpligter mig herved til at modtage gødning fra nedenstående leverandør fra 15,0 dyreenheder svarende til 10,71 hektar (udbringning med 1,411,772,9 dyreenheder pr. hektar) til

udspredning inden for de arealer på min bedrift, som er vist på vedlagte kortbilag.
Min bedrift er beliggende:

fællesanlæg/førarbejdningsanlæg/biogasanlæg benævnt:

Modtager er registreret i Register for Gødningsregnskab hos Plantedirektoratet: Ja Nej

Medundertegnede - leverandør:

Navn: *[Signature]*

Adresse:

CVR-nr.: 1983 3879

forpligter mig samtidig til at levere gødning fra ovennævnte antal dyreenheder.

Eftertryk af denne aftale samt elektronisk kopiering eller overdragelse af aftalen er kun tilladt efter aftale med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Plan & Miljø, Afdelingen for Landboret, tlf. 87 40 50 00.

Aftalevilkår

1. Aftalens varighed

- Aftalen er tidsbegrænset og gælder fra den _____ til den _____.
I aftaleperioden er aftalen uopsigelig/kan aftalen opsiges med _____ måneders varsel. (Det ikke gældende overstreges).
- Aftalen gælder fra den _____ til den opsiges med _____ måneders varsel til ophør en 31. juli.

Aftalen kan ikke opsiges ved ejerskifte, medmindre andet er aftalt:

_____

_____

Særlige opsigelsesvarsler:

_____

_____

2. Husdyrgødningsmængde og - sammensætning

Tidsrum for overførsel af husdyrgødning	Husdyrart	Husdyrgødningstype	Planlagt overført mængde, ton/år	Svarende til antal dyreenheder	Svarende til antal kg N	Kvælstofudnyttelse i procent	Forventet sammensætning:			Næringsstofmængde i alt.		
							☐ Normalt	☐ Analyse		Kg N	Kg P	Kg K
							Kg N/t	Kg P/t	Kg K/t			

Modtager forpligter sig til skriftligt at bekræfte modtagelsen af husdyrgødning ved dateret underskrift på skema B1 eller tilsvarende skema.

3. Betaling

- Modtager afhenter husdyrgødningen
- Leverandøren leverer husdyrgødningen spredt på marken
- Anden aftale:

For hvert ton gylle betaler modtageren/leverandøren: _____ kr. (Det ikke gældende overstreges).

De aftalte beløb betales som følger:

- Efter hver levering eller afhentning
- Anden aftale:

Hvis der ovenfor under punkt 2 (Husdyrgødningsmængde og – sammensætning) aftales analyse af forventet sammensætning, betales analysen af:

- Leverandør
- Modtager
- Leverandør og modtager med halvdelen hver

De aftalte beløb gælder for 20_____.

Om regulering af de aftalte beløb er aftalt følgende:

4. Andre aftalevilkår

Ud over ovennævnte er aftalt følgende:

I stedet for ovennævnte punkt(er) _____ er aftalt følgende:

Parterne erklærer, at de har gennemlæst standardbestemmelserne til denne aftale, og at disse skal være gældende i forholdet mellem parterne. Begge parter skal opbevare kopi af aftalen.

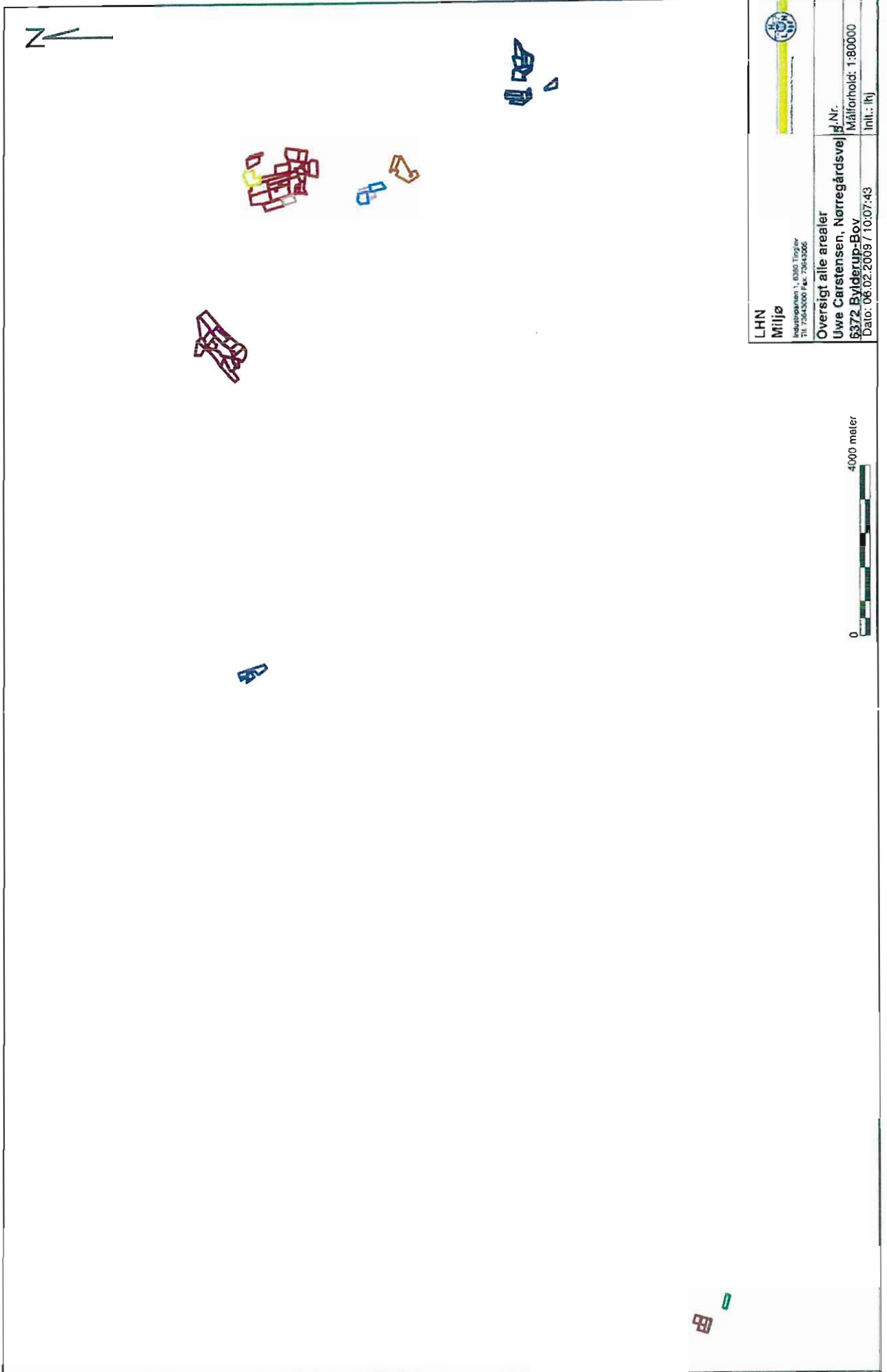
Sted og dato:

Modtagers underskrift

Leverandørs underskrift

LHN
Miljø

Industrigården 1, 8300 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax. 73643006

Øst
Miljø
Uwe Carstensen, Nørregårdsvej 6372 Bylderup-Bov.
Målførhold: 1:80000
Dato: 06.02.2009 / 10.07.43
Init.: lty

0 4000 meter

Arealoversigt for Uwe Carstensen

Ifølge ansøgningen om enkeltbetaling driver Uwe Carstensen som ejede og forpagtede arealer i 2008 146,49 ha

Heraf er forpagtninger

Adresse	forpagtningen lyder på	areal markplan
L1 Knivsigvej 4 (arealet tilkøbes)	18,8 ha	18,8 ha
L1 Knivsigvej 28	8,9 ha	8,9 ha
L1 Knivsigvej 22	1,6 ha	1,6 ha
Mellemgade 2	9,9 ha	9,9 ha
Damhusvej 3A	9,7 ha	9,7 ha

Arealerne på Damhusvej 3A bruges ikke til udbringning af gylle, men udelukkende til slet. Disse arealer er derfor ikke indtegnet i husdyrgodkendelse.dk. På kort over marker MGK 2009 er de indtegnet som græsningsarealer - dette er ikke korrekt. Der tages udelukkende slet på arealerne. I markplanen for 2009 er det planlagt, at ca. 4,5 ha tilplantes med lucerne og ca. 5 ha med græs.

I husdyrgodkendelse.dk er der indtegnet 133,62 ha. Differencen skyldes usikkerhed på indtegningen.

Derudover er der en græsningsaftale på
9,75 ha (Ny Frederikskog) - Højer Dige I/S, v. Hans Sønnichsen, Højer Dige 1, 6280 Højer
2,98 ha (Tønder kommune)
I alt 12,73 ha

Her afgræsser ca. 60 dyr i aldersgruppen 18-24 mdr i 5,5 måned om året (fra ca. 1 maj til midt oktober). Dette svarer til at ca. 12 DE afgræsser udenfor udbringningsarealerne.

Derudover er der gylleaftale med følgende:

Carsten Von Wildenradt
Bredevadvej 32
6372 Bylderup-Bov

Aftale på 43,8 DE

Andreas Carstensen
Hejselvaj 27, Ravsted
6372 Bylderup-Bov

Aftale på 9,3 DE

Mogens Nielsen
Ravsted Hovedgade 49
6372 Bylderup-Bov

Aftale på 15,0 DE

Horst Lorenzen
Åkærvej 4
6240 Løgumkloster

Aftale på 55,0 DE

Aftale med Hermann Lorenzen opsiges for at undgå bøvl med Tønder Kommune

Hermann Lorenzen
Ellehusvej 2
Løgumkloster

Aftale på 32,8 DE

Redegørelse for harmoniareal:

Eget udspretningsareal

133,62 ha x 2,3 DE/ha = 307,3 DE

Gylleaftaler 123,1 DE

Afgræsning uden for udbringningsarealer 12,00 DE

I alt 442,4 DE

Der ansøges om 436,33 DE

Harmonikravet er opfyldt

Marts 2009
April

Græsningsaftale

Uwe Carstensen, Ndrregårdvej 5, 6372 Bylderup-Bov
(navn - rettighedshaver) (adresse)

og Højer Dige 1/3, Højer Dige 1, 6280 Højer
(navn - ejer/forpagter) (adresse)

har for perioden fra senest den 15. april til tidligst den 31. juli aftalt en græsningsret på ejendommen.

550 *) Ny Frederiksø
(kommun.nr.) (ejendomsnr.) (evt. markblokr.) (adresse)

Græsningsarealets størrelse er i alt 9.45 ha og nærværende græsningsaftale indebærer ret for rettighedshaver til i sin hektarstøtteansøgning at anmelde hele arealet som foderareal i henhold til EU's bestemmelser om foderarealer som grundlag for husdyrpræmie.

Rettighedshaver er bekendt med reglerne om udnyttelse af foderarealer.

Græsningsarealet må alene udnyttes af rettighedshaver i aftaleperioden.

Betalingsvilkår: Betales efter græsningsperiodens udløb.

Øvrige vilkår: Ingen

Den Ravnød 20/3.09

Uwe Carstensen
(Rettighedshaver)
Uwe Carstensen

Den Højer 20.3.09

Hans Sørensen
(Ejerforpagter)
Hans Sørensen

*) 480087-59 ~ 1.87 ha
480087-67 ~ 2.85 ha
480087-68 ~ 2.38 ha
480088-70 ~ 2.35 ha
9.45 ha

LHN
Miljø

Industrivej 1, 8360 Tinglev
Tlf. 73643000 Fax. 73643005

Græsningsaftale Ny Frederikskog
Uwe Carstensen, Norregårdvej 5
6370 Bylderup-Bov

J.Nr.
Målforshold: 1:2000
Init.: lhj

Dato: 19.03.2009 / 10:51:06

Aftale om overførsel af husdyrgødning - (Harmonikrav)**Undertegnede - modtager:**Navn: Horst LorenzenAdresse: Åkervej 4, 6240 LøgemunkløsterCVR-nr.: 1345 9037forpligter mig herved til at modtage gødning fra nedenstående leverandør fra 55 dyreenheder svarende til 3,3 hektar (udbringning med 1,4 / 1,7 / 2,3 dyreenheder pr. hektar) til udspreddning inden for de arealer på min bedrift, som er vist på vedlagte kortbilag.
Min bedrift er beliggende: fællesanlæg/forarbejdningsanlæg/biogasanlæg benævnt:Modtager er registreret i Register for Gødningsregnskab hos Plantedirektoratet: Ja Nej**Medundertegnede - leverandør:**Navn: Uwe CarstensenAdresse: Nørregård søvej 5, Ravsted, 6273 Byllemø-BovCVR-nr.: 7706 2912

forpligter mig samtidig til at levere gødning fra ovennævnte antal dyreenheder.

Eftertryk af denne aftale samt elektronisk kopiering eller overdragelse af aftalen er kun tilladt efter aftale med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, Plan & Miljø, Afdelingen for Landboret, tlf. 87 40 50 00.

Aftalevilkår

1. Aftalens varighed

Aftalen er tidsbegrænset og gælder fra den _____ til den _____.
I aftaleperioden er aftalen uopsigelig/kan aftalen opsiges med _____ måneders varsel. (Det ikke gældende overstreges).

Aftalen gælder fra den _____ til den opsiges med _____ måneders varsel til ophør en 31. juli.

Aftalen kan ikke opsiges ved ejerskifte, medmindre andet er aftalt:

_____

_____

Særlige opsigelsesvarsler:

_____

_____

2. Husdyrgødningsmængde og – sammensætning

Tidsrum for overførelse af husdyrgødning	Husdyrart	Husdyrgødningstype	Planlagt overført mængde, ton/år	Svarende til antal dyreenheder	Svarende til antal kg N	Kvælstofudnyttelse i procent	Forventet sammensætning:			Næringsstofmængde i alt.		
							☐ Normalt ☐ Analyse	Kg N/t	Kg P/t	Kg K/t	Kg N	Kg P

Modtager forpligter sig til skriftligt at bekræfte modtagelsen af husdyrgødning ved dateret underskrift på skema B1 eller tilsvarende skema.

3. Betaling

- Modtager afhenter husdyrgødningen
- Leverandøren leverer husdyrgødningen spredt på marken
- Anden aftale:

For hvert ton gylle betaler modtageren/leverandøren: _____ kr. (Det ikke gældende overstreges).

De aftalte beløb betales som følger:

- Efter hver levering eller afhentning
- Anden aftale:

Hvis der ovenfor under punkt 2 (Husdyrgødningsmængde og – sammensætning) aftales analyse af forventet sammensætning, betales analysen af:

- Leverandør
- Modtager
- Leverandør og modtager med halvdelen hver

De aftalte beløb gælder for 20 _____.

Om regulering af de aftalte beløb er aftalt følgende:

4. Andre aftalevilkår

Ud over ovennævnte er aftalt følgende:

I stedet for ovennævnte punkt(er) _____ er aftalt følgende:

Parterne erklærer, at de har gennemlæst standardbestemmelserne til denne aftale, og at disse skal være gældende i forholdet mellem parterne. Begge parter skal opbevare kopi af aftalen.

Sted og dato: Gulddal 11.2 '09

Jørst Lønne

Modtagers underskrift

Carst

Leverandørs underskrift

Landmetskerfirmaet H. L. LUN
Til: 73643000 Fax: 73643005

2009 Udbringingsarealer

Industriparken 1, 6360 Tinglev
Til: 73643000 Fax: 73643005

Horst Lorenzen
Åkærvej 4

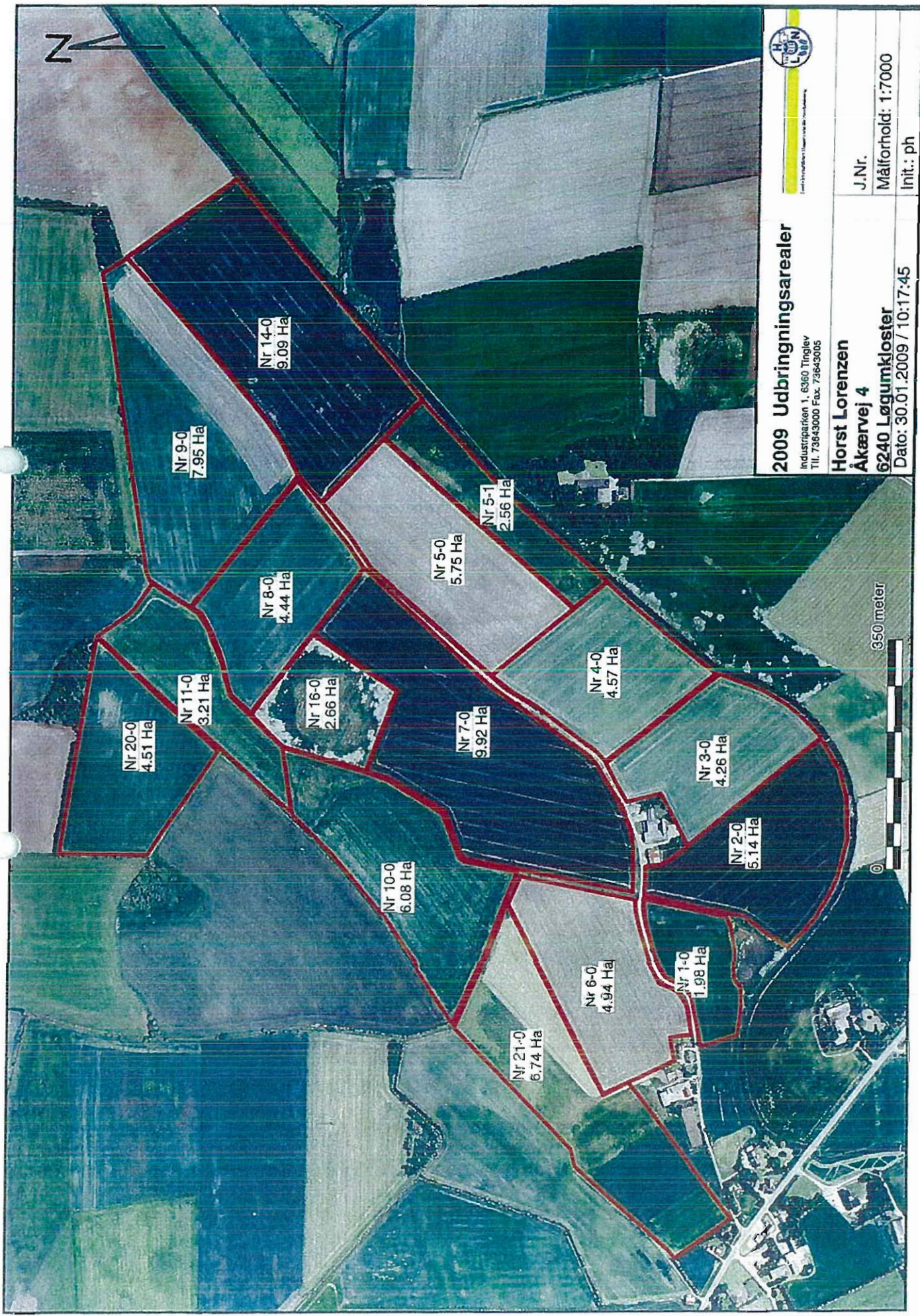
6240 Løgumkloster

Date: 30.01.2009 / 10:17:45

J.Nr.

Målforhold: 1:7000

Init.: ph

Kontrakt-nr.

064

KOPI

MODTAGET

16 JUNI 2008

Teknisk forvaltning

FORPAGTNINGSKONTRAKT

vedrørende jordareal

Underskrevne Legat(er), administreret af Tønder Kommune, Kongevej 57, 6270 Tønder (kommune-nr. 550) og i det følgende benævnt bortforpagter

bortforpagter herved til medunderskrevne

navn	Uwe Carstensen
adresse	Nørregårdsvej 5, Ravsted
postnummer	6372 Bylderup Bov
CVR-nummer	77 06 29 12

(i det følgende benævnt forpagter)

Følgende areal(er):

1)

Ejer (legat)	Strucks Legat
Matr.-nr.	354 af Ny Frederiks Kog, lod nr. 28
Beliggende	Ny Frederiks Kog
Areal (matrikulært)	2,9333
Årlig forpagtning pr. ha.	3.200 kr.
Årlig forpagtning i alt	9.386,56 kr.

(Gældende for forpagtningsperioden udlejer (midlertidig overdragelse) bortforpagter til forpagter følgende **betalingsrettigheder**:

Rettighedstype	Rettighedsnummer (fra-til)	Størrelse i ha
Permanent græs		2,83
		Ialt 2,83 ha

(Se endvidere kontraktens punkt 6.)

for perioden

Fra den	1. januar 2008
til den	31. december 2012

(se endvidere kontraktens punkt 2.)

Særlige bestemmelser m.v.

1) Arealerne er omfattet af følgende særlige bestemmelser

- Bekendtgørelse nr. 1311 af 20. november 2006 om græsningsordningen i de ydre

kan tages hensyn til, om det har været rimeligt for den tabende at rejse sagen.

Den afsagte kendelse afgør sagen endeligt og kan således ikke indbringes for de ordinære domstole.

Reglerne i *Lov om voldgift* finder i øvrigt anvendelse, herunder hvis der opstår tvivl om forståelse eller betydningen af denne bestemmelse.

Bestemmelserne om tvistighedens afgørelse ved voldgift skal foruden for forpagter gælde for vedkommendes bo/arvinger.

10.

Lov om landbrugsejendomme

Forpagter erklærer, at han opfylder betingelserne i *Lov om landbrugsejendomme* for at forpagte arealet.

11.

Underskrift

Højgaard Kester den 14/7-08

Bortforpagter:
p.v.a. Legatet/Legaterne

Robert Lind

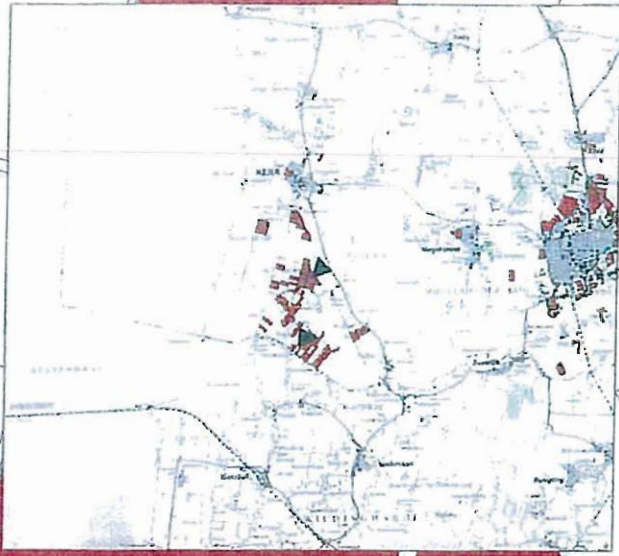
A. G. Axel

Rasmussen den 12/6-08
Forpagter:

Uwe Grot

Y: 6086585

X: 482050

354 (28)

Tønder Kommune

Teknisk Forvaltning,
Tlf. Fax

**Lod 064, matr. 354,
Gl. Frederiks Kog**

Dato: 28.06.2008 /

J.Nr.

Måleforhold: 1:2500

Info: mch

Bilag 4 – Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

NØRREGÅRDVEJ 5, BYLDERUP BOU

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	33
BRAND- OG EVAKUERING	34
OVERLØB AF GYLLE	35
KEMIKALIE- OG OLIESPILD.....	36
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	37
STRØMSVIGT	38
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.....	39
Bilag A Kort over ejendommen	40
Bilag B Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	41

Udarbejdet af .....

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i _____ mappe på kontoret/ KOSTAND.

Kopi af beredskabsplanen findes i _____ mappe på kontoret/ _____.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i KONTOR og har nr. 74 64 75 21.

Miljømyndighed eller.	kontaktes på telefon <u>73 76 7808</u>	dag ~~eller nat~~ kl. 8 - 14.
Falck	kontaktes på telefon <u>70 10 20 30</u> <u>76 35 41 99</u>	dag eller nat abonn. 18070825
Brandvæsen	kontaktes på telefon <u>112</u>	dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	dag eller nat
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon	dag eller nat
Dyrlæge	kontaktes på telefon <u>7473 4141</u>	dag eller nat
Foderstofforreining	kontaktes på telefon <u>7442 2975</u>	dag ~~eller nat~~
Elektriker	kontaktes på telefon <u>7477 52 22</u>	dag eller nat
Smeden +	kontaktes på telefon <u>74 77 72 19</u>	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon <u>- - -</u>	dag eller nat
Ventilationsfirma samme som elektriker	kontaktes på telefon	dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange -

Er dyrene kommet ud - art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, ... på tlf. .... UWE CARSTENSEN 34647521 / 40447521

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet

oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

..... BRANDSLUKNINGS FLASKER   v. ROBOTRUM
..... KORNØILO
..... VÆRKSTED
..... STUEHUS

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112

oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, ... på tlf. .... 7464 7521 / 4044 7521

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. ....

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til .... drænbrønd placeret ..... (se bilag X).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..... (se bilag X)

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke ..... dambrug på ..... ↗

Kontakt dambruger ..... på tlf. .... eller

Medhjælp/fodermester ..... på tlf. ....

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

..... TRAKTOR M. FRONTLÆSER
..... ELLER GUMMIGED
.....

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, ... på tlf. .... 74647521 / 40447521

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 73767808

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til drænbrønd placeret ..... (se vedlagte kort).
Opdæmningen kan evt. fortages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks.
olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe ..... (se vedlagte
kort)

Hvis mælk, kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke ..... dambrug på ..... ↗

Kontakt dambruger ..... på tlf ..... eller
Medhjælp/fodermester ..... på tlf .....

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med
kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

..... GUMMI CEP , HALM , JORD.
.....

I ..... samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at
opsuge spildte væsker.

LD VÆRKSTED , OG I KOSTALD

STOPHNER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder ved i Teknikrum VÆG B

I KO -stald sidder stophane ved Teknikrum.
I KAVE -stald sidder stophane ved G1 TANKRUM.
I _____ -stald sidder stophane ved _____.
I _____ -stald sidder stophane ved _____.
I _____ -stald sidder stophane ved _____.

Elektricitet

Hovedafbryder sidder ved: ELTAULE I TEKNIKRUM

Ei-tavle sidder ved: i TEKNIKRUM v. Kontor

Nye 16 ampere sikringer opbevares i SKAB.
Nye 16 ampere sikringer opbevares i - " -.
Nye _____ ampere sikringer opbevares i _____.

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til _____ sidder ved _____.
Afbryder til _____ sidder ved _____.
Afbryder til _____ sidder ved _____.
Afbryder til _____ sidder ved _____.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrushning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til Nordvestsystem elforsyning og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 97 402000

Eventuelt i værdsæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbringe en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigtst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

TØNDER KOMMUNE

Susanne N. Jensen
Aabenraa Kommune
Miljø og Landbrug
e-mail: snj@aabenraa.dk

Miljø og Natur
Direkte tlf.: 74929281
Mail: ef@toender.dk
Sags id.: 1566228

28. maj 2009

Jeres forespørgsel vedr. arealer i Tønder Kommune / Nørregårdsvej 5, Bylderup Bov

Aabenraa kommune har i henhold til § 21 i bekendtgørelse om godkendelse m.v. af husdyrbrug anmodet om Tønder Kommunes bemærkninger til ansøgt anvendelse af arealer i Tønder Kommune. Arealerne indgår i ansøgning om § 12 miljøgodkendelse af kvægbrug på Nørregårdsvej 5, Bylderup Bov, beliggende i Aabenraa Kommune.

Det drejer sig om følgende arealer:

Areal	Ansøgt anvendelse	Adresse	Marknr., jf. kortbilag	Matr. nr. og ejerlav	Ejer
Forpagtet: 8,85 ha Kort- bilag 1a,1b	Slætgræs og lucerne. Ikke til udbringning af husdyrgødning eller til græssende dyr	Dam- husvej 3A, 6240 Løgum- kloster	36, 66	301 Ellum, Løgumkloster	Hans Richtsen Angel Nielsen, Bredgade 17, Øster Højst, 6240 Løgum- kloster
Gylleaftale: 83,8 ha Kort- bilag 2	55 DE kvæggylle/år fra Nørregårdsvej 5	Åkærvej 4, 6240 Løgum- kloster	47-62	02 Alslev, Højst 12 Alslev, Højst 101 Alslev, Højst 112 Alslev, Højst 297 Alslev, Højst 307 Alslev, Højst	Horst Lorenzen, Åkærvej 4, 6240 Løgumkloster
Forpagtet: 2,83 ha Kort- bilag 3a-3c	Græsning udenfor harmoniarealet ¹		40	354 Ny Frederikskog, Højer	Strucks Legat, c/o Kommu- ne- bogholderen, Kongevej 57, 6270 Tønder
Græsning- aftale: 9,45 ha Kort- bilag 3a-3c	Græsning udenfor harmoniarealet ²		44 41, 43 42	083 Ny Frederikskog, Højer 121 Ny Frederikskog, Højer 347 Ny Frederikskog, Højer	Bandix Todsen, c/o Højer Dige 1, 6280 Højer

¹ 60 kvier i aldersgruppen 18-24 mdr. i 5,5 mdr. om året (fra ca. 1. maj til medio oktober), svarende til i alt 11,9 DE/år på i alt 12,3 ha (mark 40, 41, 42, 43, 44).

² Se fodnote 1.

Bemærkninger til ansøgt arealanvendelse:

Damhusvej 3A: Tønder Kommune vurderer, at den ansøgte anvendelse af arealerne på Damhusvej 3A ikke vil medføre væsentlig virkning på miljøet, forudsat at arealerne ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning eller til græssende dyr. Det forudsættes naturligvis også, at Naturbeskyttelseslovens § 3 overholdes i forbindelse med driften af arealerne, der grænser op til de beskyttede vandhuller.

Åkærvej 4: Tønder Kommune vurderer, at den ansøgte anvendelse af arealerne på Åkærvej 4 ikke vil medføre væsentlig virkning på miljøet. Det forudsættes naturligvis, at vandløbslovens 2 m bræmmebestemmelser respekteres (Arnå og L. Mårbækgrøften er omfattet af bræmmebestemmelserne).

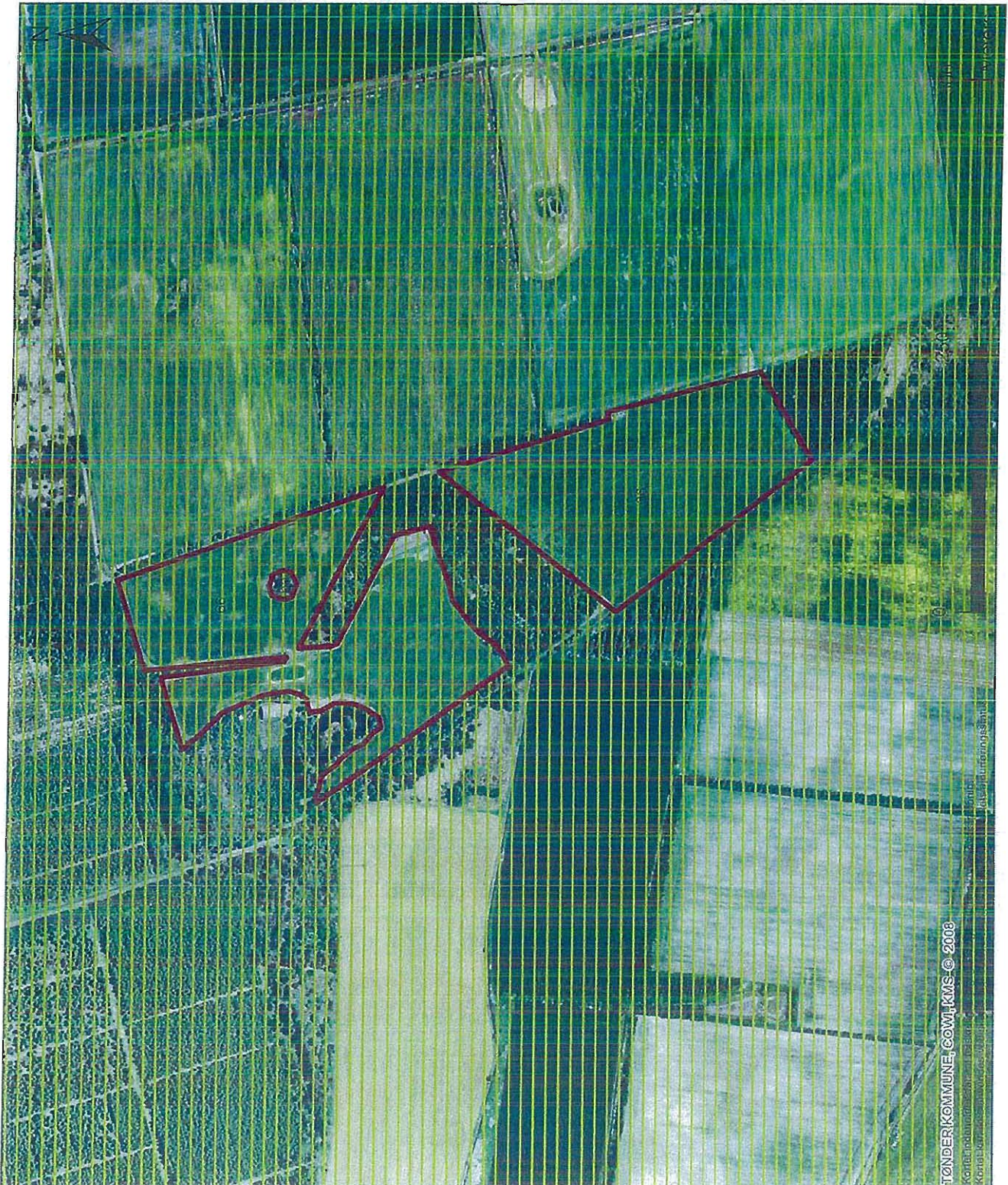
Ny Frederikskog: Tønder Kommune vurderer, at den ansøgte anvendelse af græsningsarealerne i Ny Frederikskog ikke vil medføre væsentlig virkning på miljøet, herunder på udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder. Af hensyn til fuglelivet forudsættes det, at græsningstrykket ikke overstiger det ansøgte. Endvidere forudsættes det, at naturbeskyttelseslovens § 3 overholdes i forbindelse med driften af arealerne. Endelig gøres der opmærksom på bestemmelserne i forpagtningsaftalen med Tønder Kommune, herunder bl.a., at arealet er omfattet af følgende særlige bestemmelser:

- Bekendtgørelse nr. 1311 af 20. november 2006 om græsningsordningen i de ydre koge i Tøndermarsken.
- Lovbekendtgørelse nr. 1041 af 20. oktober 2008 om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken.
- Bekendtgørelse nr. 592 af 8. juni 2007 om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.
- Bekendtgørelse nr. 1576 af 28. december 2007 om ændring af bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs og naturarealer.

Venlig hilsen

Eva Folke
Miljømedarbejder
Miljø og Natur
Tønder Kommune

Vedlagt: Kortbilag 1a, 1b, 2, 3a, 3b
og 3c.

Signatur

Marker_region

- Forpagtet (græsning)
- Forpagtet, øj husdyr
- Græsningsaftale
- Gylleaftale Åkærvej 4
- Nitratfølsomt Indvindingsopl.

BILAG: 1a

Udskrevet den: 30-03-2009

Målestok: 1:5.000

Signatur

Marker_region

Forpagtet (græsning)

Forpagtet, ej husdyr

Græsningsafstale

Gylleaffale Åkærvej 4

§ 7 højmose

Bufferzone I, § 7 højmose

Bufferzone II, § 7 højmose

§ 7 hede/overdrev

Bufferzone I, § 7 hede/overdrev

Bufferzone II, § 7 hede/overdrev

§ 3 beskyttet eng

§ 3 beskyttet hede

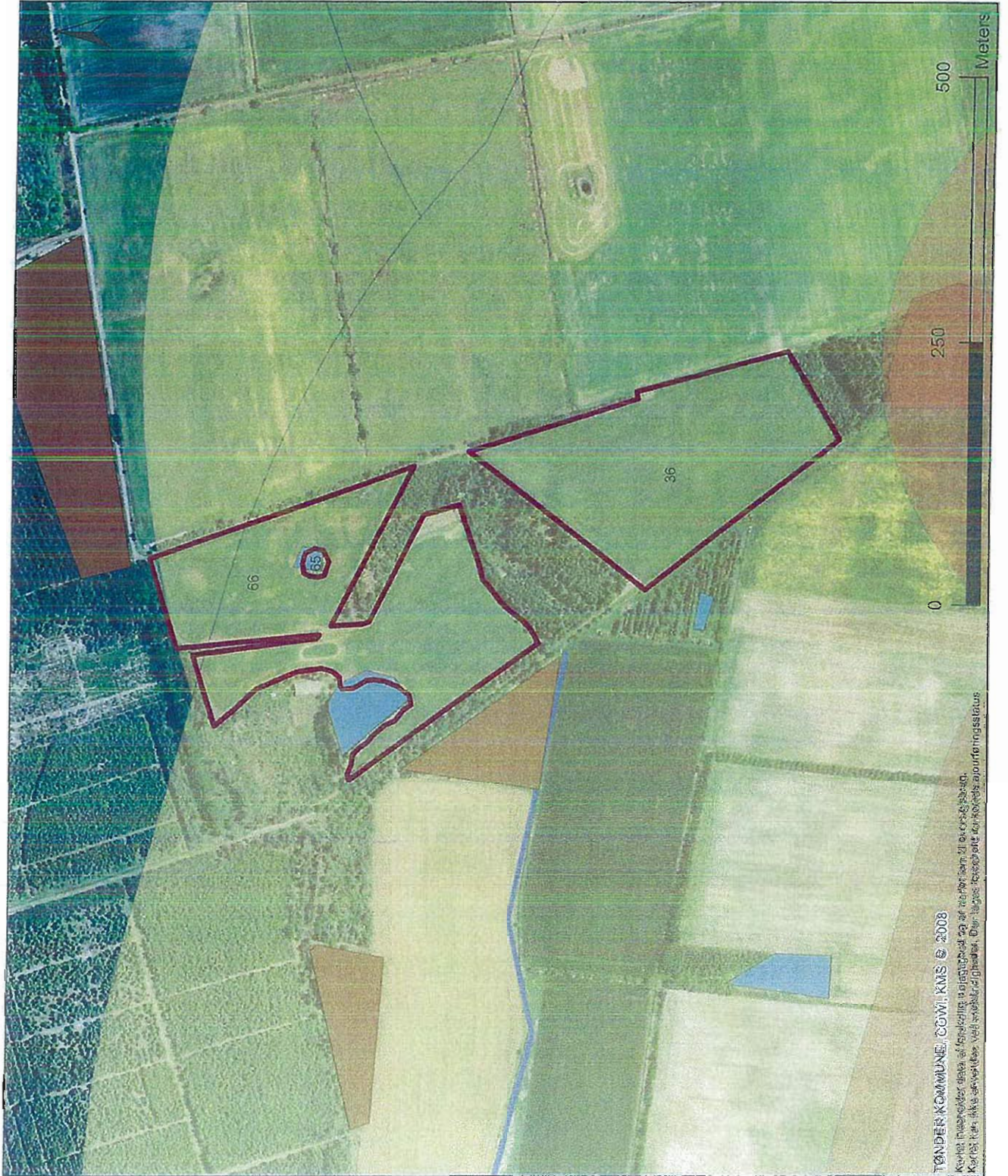
§ 3 beskyttet mose

§ 3 beskyttet overdrev

§ 3 beskyttet strandeng

§ 3 beskyttet sø

§ 3 beskyttet vandløb

TØNDER KOMMUNE, CGW, KMS © 2008

Kortet baseres på data af forskellige myndigheder og af henholdsvis DOKSYS og SIG. Kortet kan ikke anvendes ved landbrugsforholdene. Der lægges beskyttelse af kortets anvendelse.

0 250 500 Meters

BILAG: 1b
Udskrevet den: 30-03-2009
Målestok: 1:5.000

Tønder

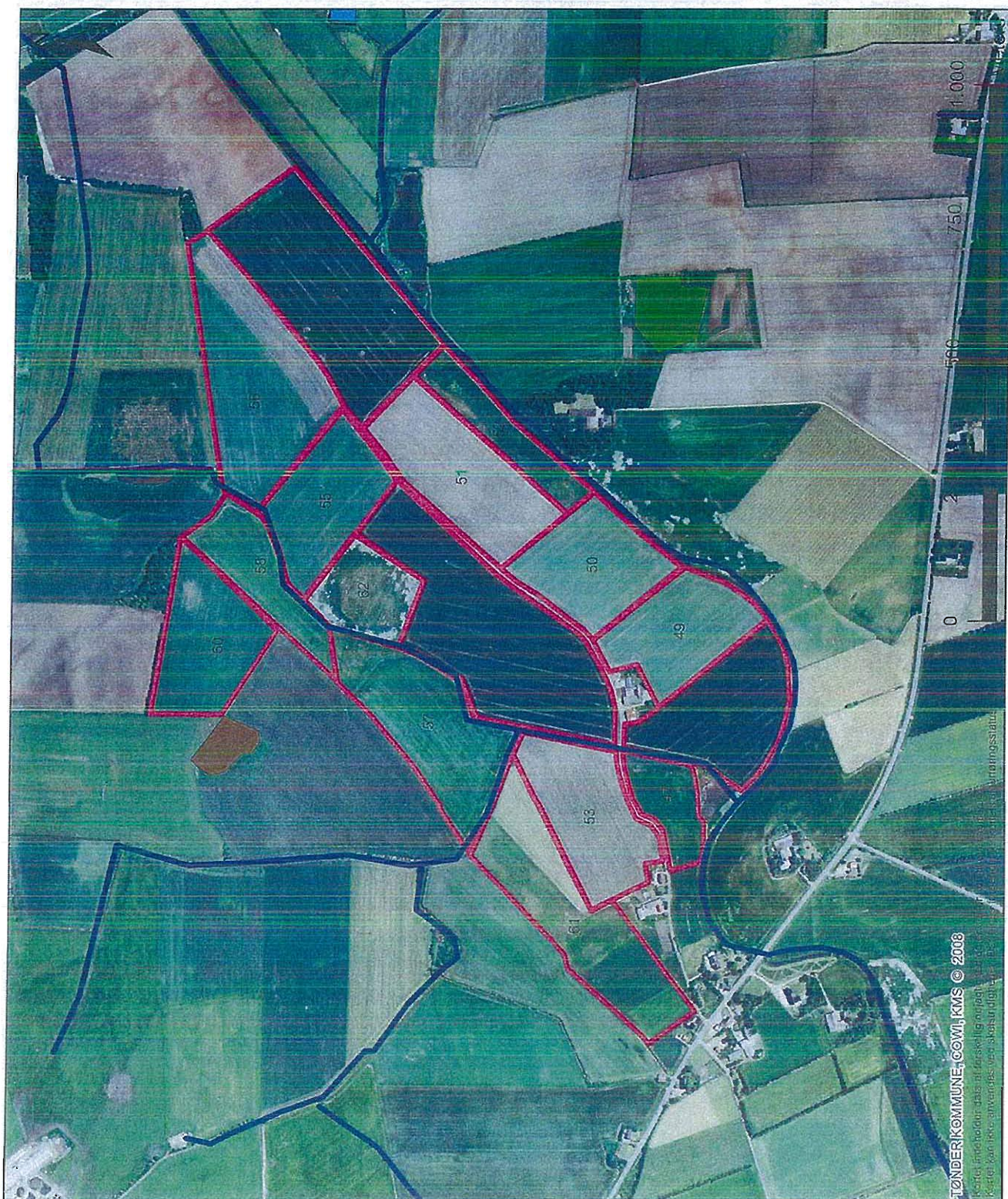
Signatur

- § 3 beskyttet eng
- § 3 beskyttet hede
- § 3 beskyttet mose
- § 3 beskyttet overdrev
- § 3 beskyttet strandeng
- § 3 beskyttet sø
- § 3 beskyttet vandløb
- Marker_region
- Forpagtet (græsning)
- Forpagtet, ej husdyr
- Græsningsaftale
- Gylleaftale Åkærvej 4

BILAG: 2

Udskrevet den: 30-03-2009

Målestok: 1:10.000

Signatur

Marker_region	Forpagtet (græsning)	Forpagtet, ej husdyr	Græsningsafåle	Gylleaffale Åkærvej 4	§ 3 beskyttet eng	§ 3 beskyttet hede	§ 3 beskyttet mose	§ 3 beskyttet overdrev	§ 3 beskyttet strandeng	§ 3 beskyttet sø

BILAG: 3a
 Udskrivet den: 30-03-2009
 Målestok: 1:10.000

Signatur

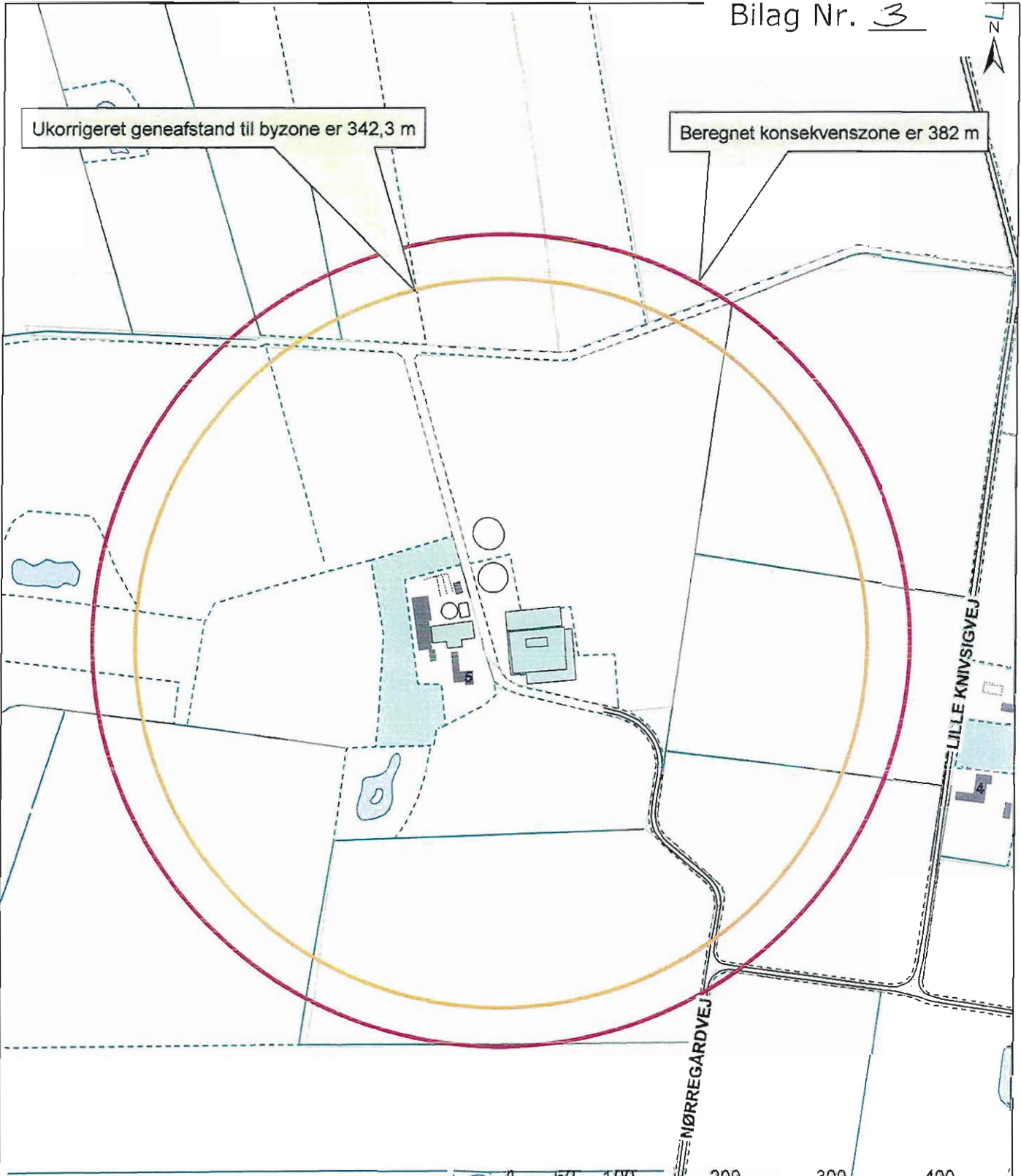
Marker_region	Forpagtet (græsning)	Forpagtet, ej husdyr	Græsningsaftale	Gylleaftale Akævej 4	Fredede Omraader	MVJ-aftaleområde
						

BILAG: 3b
 Udskrevet den: 30-03-2009
 Målestok: 1:10.000

Ukorrigeret geneafstand til byzone er 342,3 m

Beregnet konsekvenszone er 382 m

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI

Teknik & Miljø
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg

Initialer: tket

Dato: 30-06-2008

Målforshold: 1:5.000

Tegn. nr:

Nørregårdsvej 5, 6372 Bylderup-Bov
Beregnet konsekvenszone er 382 m
 $1,6 \times (LE/s \text{ ansøgt})^{0,6} = 1,6 \times (9.178)^{0,6}$

Beregninger på BAT

Der kræves BAT på udvidelsen/ændringen af staldsystemet. Der er metodefrihed til at opnå BAT. Drænet gulv med skraber har efter www.husdyrgodkendelse.dk en ammoniakemission på 4 % fra stald og 2 % fra lager.

Køer

Der udvides med 139 køer, hvor staldsystemet skal leve op til BAT. Der er en udskillelse på 134,5 kg N/år pr. årsko uden opdræt (bilag 3 i husdyrbekendtgørelsen). Fra en sengebåsestald med spalter og rundskyl er der et tab på 8 % fra stald og 2 % fra lager efter www.husdyrbekendtgørelse.dk. Fra en stald med præfabrikeret drænet gulv og skraber (det historiske BAT – byggeblad, som Aabenraa Kommune vurderer til at være BAT) er der en ammoniakemission på 4 % fra stald og 2 % fra lager efter www.husdyrgodkendelse.dk.

Maksimal ammoniaktab fra udvidelsen af malkekøer:

$$139 \text{ køer} \times 134,5 \text{ kg N/år} \times 0,04 = 747,8 \text{ kg N/år}$$

Efter udvidelsen er der:

4 % af (45 malkekøer x 134,5 kg N/år)	242,1 kg N/år
8 % af (94 malkekøer x 134,5 kg N/år) – 20 % fra skrabere	809,6 kg N/år
I alt	1051,3 kg N/år

For at opfylde kravet om BAT mangler der:

$$1051,3 \text{ kg N/år} - 747,8 \text{ kg N/år} = 303,5 \text{ kg N/år}$$

Virkemidler

Skrabere på afsnittet til 113 malkekøer:

8 % af (113 malkekøer x 134,5 kg N/år) – 20 % fra skrabere	243,2 kg N/år
Overdækning af 2 gyllebeholdere (se tabel 1)	360,7 kg N/år
I alt virkemidler	603,9 kg N/år

Der reduceres med (603,5 kg N/år – 303,5 kg N/år) = 300,4 kg N/år udover det der er en følge af kravet om BAT.

Af ansøgningens punkt 3.1.1 kan aflæses at det samlede ammoniaktab fra de 3 gyllebeholdere hvor de 2 største er overdækkede er 441,06 kg N.

Tabel 1

m ³	% tab	lagerandel	Vægtet lagerandel (ammoniakemission)	Tab i kg N
800	2	10 % x 2 = 20	20/110 = 18,2 %	441 x ,182 = 80,3 kg
2500	1	35 % x 1 = 35	35/110 = 31,8 %	441 x ,318 = 140,2 kg
4500	1	55 % x 1 = 55	55/110 = 50,0 %	441 x ,50 = 220,5 kg
		100 % - 110		441,0 kg N

Overdækningen af de 2 største gyllebeholdere giver en samlet reduktion på 140,2 kg N/år + 220,5 kg N/år = 360,7 kg N/år